

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 448

Poznań, środa dnia 30 września 1931

Rok XXVI

Ks. Prymas przeciw wybujałościom kapitalizmu i dążeniom przewrotowym

Odezwa J. Em. Ks. Kardynała - Prymasa, którą podaliśmy w numerze porannym, jest dokumentem niezwykle doniosłości. Ks. Prymas nie ogranicza się do wskazań na dobę bieżącą w sprawie bezrobocia, lecz poddaje analizie i krytyce przyczyny bezrobocia, czyli błędy wybujałego kapitalizmu wszechświatowego, równocześnie chłoszcząc rządy bolszewickie i wogóle propagandę wywrotową, a w końcu podkreśla nakaz pracowania dla „trwałego i sprawiedliwego spokoju politycznego i społecznego” w przyszłości, opartego na „katolickich zasadach i pojęciach społecznych”.

Krytyka wybujałości kapitalizmu wypadła w odezwie surowo. Czytamy m. in.: „Nie kto inny, tylko wolnomyślnie sfery wszechświatowych bogaczy, udrapowane zwykle w hasła postępu i wolnej ludzkości, narzuciły pęta najgorszego kapitalizmu rzeszom robotniczym, zamieniając je świadomie w głodne falangi proletariatu, wydane na łaskę i niełaskę apostołów wyzwolenego człowieczeństwa.” Ich dziełem jest obecna „niebываła w dziejach ludzkości tragedia gospodarcza i społeczna”, w której toku „ubóstwiane teorie i systemy społeczne walą się w gruzy wśród zgłębionych groźnych wstrząsów”, przyczem „narody czują, że są ofiarami fałszywych idei, epokowych błędów i wielkiej niesprawiedliwości mamony”, że „przepada stary porządek”.

Powyższa analiza i krytyka wskazuje wprawdzie tylko jedną z przyczyn światowej katastrofy gospodarczej, ale niewątpliwie jedną z głównych. Wciąż gnęła ona i nasz kraj w swe kręgi, tak, że „namnożyło się i wśród nas biedy wszelkiej bardzo wiele, zwłaszcza wśród robotników i wśród pracowników umysłowych”.

Powtarzamy: słowa Ks. Prymasa są surowe. Będą może przez pewne sfery kapitalistyczne bardzo krzywo przyjęte, bo są nietylko zagranicą, ale i u nas czynniki gospodarcze, którym się wydaje, że im wolno wszystko, że nawet notoryczny ich wyzysk bliźniego nie może podlegać krytyce publicznej. Czynniki te gorszą się nieraz również stanowiskiem pisma naszego, w którym chcieliby widzieć organ jednostronnego interesu kapitalistycznego, zapominając, że powstał i trwa w tem i w tem rację bytu swego widzimy, by być niezawisłym organem społecznym, kierującym się zharmonizowaniem i zrównoważeniem dobrem wszystkich warstw i odłamów narodu.

Jeden punkt odezwy Ks. Prymasa wymaga może interpretacji, a mianowicie przeciwstawienie w ustępie zaraz pierwszym „dóbr, które uczciwie nabyto, na których szczęście i świętość rodzin oparto, a które po zaspokojeniu potrzeb właścicieli dają słuszny zarob-

Laval o swej wizycie berlińskiej

Komunikat oficjalny francuskiej rady ministrów

Jeumont, 30. 9. (Tel. wł.). W drodze powrotnej z Berlina premier Laval oświadczył korespondentowi Havasa, iż ministrowie francuscy spełnili w Berlinie misję najbardziej delikatną, jaka mogła im przypaść w udziale.

Podsunąłem Brüningowi myśl — mówił premier — utworzenia francusko-niemieckiego komitetu gospodarczego. Projekt ten zrealizowany był w toku rozmów. Mam nadzieję, że w ten sposób ustalono nowe metody postępowania. Wobec powagi i trudności zagadnień, jakie pozostają do rozstrzygnięcia, inicjatywa ta może wydawać się skromną. Należy zaznaczyć jedynie intencję, która była podstawą tej inicjatywy. Wszystkie zarządzenia, jakie będą podjęte celem zwalczania nędzy, która opanowała świat, prowadzą nas w kierunku większej równowagi i przyczynią się do utrwalenia pokoju.

Jak wczoraj w Berlinie, taksamo

niebawem w Waszyngtonie uczynię w imieniu Francji wszystko, co jest w mojej mocy, aby wziąć udział w spełnieniu nowych i ciężkich zadań, jakie kryzys światowy nakłada na rząd francuski.

Paryż, 30. 9. (Tel. wł.). Dzisiaj przed południem odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którym Laval i Briand dali sprawozdanie ze swej podróży berlińskiej. Krótko po posiedzeniu rada ministrów wydała komunikat oficjalny, w którym stwierdza, że przyjęła do wiadomości sprawozdanie Laval'a i Brianda i całkowicie aprobuje stanowisko, zajęte przez nich w Berlinie, i sposób, w jaki przeprowadzili swoją misję.

Paryż, 30. 9. (Tel. wł.). Według miarodajnych informacji, komitet gospodarczy francusko-niemiecki ma rozpocząć swoje prace już w pierwszej połowie października br.

Nadzieje niemieckie na pomoc finansową Francji

„Berliner Tageblatt” o zadaniach komisji niemiecko-francuskiej

Berlin, 30. 9. (Tel. wł.). — „Berl. Tageblatt” zamieszcza artykuł o powołaniu do życia komisji gospodarczej francusko-niemieckiej. Pismo stwierdza, że program prac tej komisji jest do tej pory zupełnie nieokreślony. Oficjalny komunikat francusko-niemiecki unika w tej sprawie jakichś

ściślejszych danych. Pismo wyraża jednak nadzieję, że następstwem działalności komisji będzie udzielenie przez Francję kredytów gospodarstwu niemieckiemu, wspólne wykonywanie robót w kolonjach francuskich, współpraca węglowa i żelazna i t. p.

Hitlerowcy w Kłajpedzie

chcą wywołać powstanie na rzecz oderwania Kłajpedy od Litwy

Wilno, 30. 9. (Tel. wł.). Władze litewskie — jak donosi prasa wileńska — zwróciły uwagę na pewne niepokojące objawy w Kłajpedzie. Mianowicie do okręgu kłajpedzkiego zaczęli dostawać się drogą nielegalną hitlerowcy, narazie nie ujawniając niczem swej działalności.

Przybywanie w coraz to większej ilości hitlerowców z Prus Wschodnich robi wrażenie planowej akcji. W Kownie przypuszczają, że hitlerowcy chcą wywołać powstanie w okręgu kłajpedzkim na rzecz oderwania Kłajpedy od Litwy.

Wobec zrozumiałego zaniepokojenia

pracownikowi w przemyśle i służą ludzkości”, tym fortunom, które „urośli z krzywdy i z których skreślono wszelką hipotekę moralną na rzecz bliźniego”. O tych drugich odezwa powiada — w przeciwstawieniu do pierwszych, — że na nich „zawisła widoczna pomsta”. Nie można z takiego postawienia sprawy wysnuwać wniosku, że wszystkie majątki, które się gospodarczo zalały, urosły z krzywdy ludzkiej. Byłoby to niesprawiedliwością w stosunku do niejednego właściciela warsztatu gospodarczego, mającego sumienie czyste, a jednakowoż stojącego w obliczu katastrofy.

Ks. Prymas tak ostro rozprawia się z „bałwochwalczym kultem złotego cielca”, że nie waha się stwierdzić głosem autorytatywnym, iż „sprzeczna z duchem Chrystusowym chciwość zakradła się niekiedy nawet w przybytki

Pańskie”. Może po raz pierwszy tak śmiało i tak publicznie padło w tej mierze arcybiskupie napomnienie pod adresem tych jednostek, do których zostało skierowane.

Przeciwstawiając się „dawaniu światu szczęścia na zasadach poziomych, na kulturze materialistycznej, przy zaniedbaniu kultury ducha”, Ks. Prymas z niemięszą siłą potępia skrajne dążenia przewrotowe, a przede wszystkim rząd sowiecki, „wcielający wśród niesłychanych okrucieństw materialistyczny raj robotniczy”. Odezwa piętnuje system bolszewicki, że „zakauł (on) naród (rosyjski) w niewiedzi od wieków niewolnictwo, wymuszając na nim, gorzej od najwstrętniejszych kapitalistów, ciężką i niemal bezpłatną pracę, która ma podkopać gospodarstwo wszystkich narodów”.

Wybujałościom materialistycznym

ustroju kapitalistycznego oraz dążeniom rewolucyjnym przeciwstawia Ks. Prymas pracę, wiodącą do zwycięstwa w życiu społeczno-gospodarczym i politycznym idei Chrystusowej, zasad katolickich.

Druga połowa odezwy zajmuje się akcją społeczną na rzecz bezrobotnych i biednych, do czego powrócimy.

Na obcym żoldzie

Federaliści z pod znaku „sanacyjnego” utrzymywali zawsze, że ruchy narodowościowo-separatystyczne Białorusinów i Ukraińców są samodzielne i wypływają z ich głębokiej samowiedzy narodowej. Doświadczenia przedwojenne, dokumentalnie stwierdzone — że przypomniemy ogłoszone w „Kurjerze Pozn.” przez śp. red. Krysiaka tajne dokumenty „Ostmarkenvereinu”, — nie ich nie nauczyły. Przejścia w okresie wojny, jawna opieka niemiecka nad temi ruchami nie przekonały ich w niczem: ponad wszystkim, ponad rzeczywistością dominował u nich doktrynaryzm.

Dopiero teraz zaczynają sami ogłaszać dokumenty o współdziałaniu politycznym Ukraińców i Niemców, którzy uzależnili od siebie kierowników ruchu antypolskiego. A jeta w jeta powtarza się to z Białorusinami. Dyskredytują się kierownicy ruchu białoruskiego, cieszącego się tak szalonym poparciem „sanacyjnych” żywiołów.

Świeżo utonął na wybrzeżu morza Czarnego, na Krymie, nieznanym bliżej społeczeństwu polskiemu na ziemiach północno-wschodnich Arseniusz Konczewski. Po jego śmierci dopiero uwydatniła się jego postać.

Konczewskiego komuniści pochowali z wielkim szacunkiem. Sprowadzono jego zwłoki na koszt państwa z Krymu do Mińska i urządzono imponujący pogrzeb komunistyczny przy udziale władz i delegatów fabryk. Prasa sowiecka w Mińsku przyjęła wiadomość o jego śmierci jako niepowetowaną stratę, jaką poniósł ruch białoruski w Polsce. Bo Konczewski działał w Polsce jako „Władek” i kierował ruchem „komunistycznej zachodniej Białorusi”.

Szczególnie serdecznie pożegnali go dawni posłowie Sejmu polskiego Miotta i Rak-Michajłowski, którzy byli działaczami białoruskiej Hromady. Jak wiadomo, zostali oni aresztowani i skazani na kilkuletnie więzienie za działalność antypaństwową, ale później, przed dwoma laty, pod wpływem czynników federalistycznych zostali wypuszczeni z więzienia we Wronkach i wypuszczeni na wolność jako „działacze niepodległościowi”. Rychło skorzystali z swej wolności w ten sposób, że wszyscy uciekli do... Sowietów. Teraz za granicą w wspomnieniach o Konczewskim oddają mu hołd jako kierownikowi komitetu centralnego partii komunistycznej, pod którego kierownictwem oni pracowali.

Wspomnienia te demaskują charakter „Hromady” i stwierdzają, że była to — jak zawsze twierdzono — organizacja komunistyczna. A ze strony „sanacji” ludzono się jeszcze w r. 1930.

I teraz dalej się ludzą. Otaczają protekcją i opieką Białorusinów, skupionych około „Białoruskiego Zwonu”, pozostających pod kierunkiem dyrektora gimnazjalnego Ostrowskiego i Luckiewiczów. Owóż to pismo poświęciło Konczewskiemu bardzo ciepłą wzmiankę.

Taki wyraz uznania kierownikowi komunistów w Polsce ze strony kół, mających poparcie federalistów „sanacyjnych”, jest wręcz dokumentem.

Złoto dla Banku Paryskiego.

Szanghaj, 30. 9. (PAT.). Parowiec „Maurytania” przywiózł tu 100.000 dol. w złocie, które są przeznaczone dla Banku Paryskiego.

Kalendarz na rok 1932, wyłączenie do notowania terminów, dołączamy bezpłatnie do dzisiejszego wydania dla wszystkich dotychczasowych abonentów.

Nowi abonenci, przybyli od 1 października, otrzymają kalendarz ten za przedłożeniem kwitu, stwierdzającego opłaconą przedpłatę październikową.

Dotkliwa porażka „sanacji” wśród polonji amerykańskiej

(x) W Soranton w Stanach Zjednoczonych — jak już o tem donosiliśmy krótko — odbywał się przez blisko tydzień sejm Związku Narodowego Polskiego, najsilniejszej organizacji naszego wychodźstwa. Sejm ten posiadał duże znaczenie dla zasadniczej linii, po której pójdzie polityka wychodźstwa polskiego w Stanach, — Związek bowiem może silnie oddziaływać na życie wychodźstwa.

Na poprzednim zjeździe, przed laty trzema, kierownictwo Związku przeszło w ręce „sanacji”, której najwybitniejszym przedstawicielem był cenzor instytucji, adw. Kazimierz Sypniewski. Ten sam, który w czasie wojny światowej jeździł do Paryża, a następnie, wróciwszy do Polonji amerykańskiej, chciał w roku 1918 wskutek zawiedzionej ambicji osobistej wykopać przepaść między naczelną ówczesną organizacją Polonji tamtejszej, Wydziałem Narodowym Polskim w Chicago, a Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu, co jednakowoż zostało całkowicie sparalizowane przez kilkotygodniowy pobyt w Ameryce Marjana Seydy z ramienia Komitetu Narodowego. Oddał on całkowicie instytucję na usługi „sanacji”, w kraju utworzył Towarzystwo Przyjaciół Związku, na którego czele stanął pułk. Sławek. Działalność Związku w ciągu 3-lecia polegała głównie na reklamowaniu obecnych rządów w starym kraju.

„Sanacji” zależało bardzo na wyniku wyborów, wysłała tedy na sejm gen. Dreszera, wraz z pułk. Ryszankiem, znanym zastępcą Kostka - Biernackiego w Brześciu, sekretarza rady Organizacji Polaków Zagranicą Lenartowicza, oraz red. Pilarza jako przedstawiciela Tow. Przyjaciół Związku; miał przyjechać również biskup Bandurski, ale wskutek złego stanu zdrowia nie mógł się wybrać w drogę; natomiast wprowadzono nowość, polegającą na przywiezieniu z kraju płyt z przemówieniami ministrów. Mówił tedy o J. Pilsudskim min. Załęski, mówił szeroko o wychodźstwie min. pracy gen. Hubicki. Wszystko było nastawione, żeby uczestników zjazdu, czyli posłów sejmowych odpowiednio nastawić na przyszłe wybory i na powierzenie kierownictwa Związku w ręce Sypniewskiego i jego adherentów.

Mimo tych dużych wysiłków „sanacji” sejm w swej większości, jakkolwiek wybrał marszałka, zbliżonego do p. Sypniewskiego, jakkolwiek mianował członkami honorowymi Związku szereg osóbistości „sanacyjnych”, jak p. Światłowski, gen. Dreszera i p. Prystora, — to jednak, gdy poszło o kierownictwo, obalili Sypniewskiego, a na cenzora powołał adw. Franciszka Ksawerego Światlika z Milwaukee, na wicecenzora lekarza, dr. Kaz. Pawłowskiego z Detroit. Płaszczyzna polityczna, którą proklamował p. Światlik, była wręcz odmienna, niż p. Sypniewskiego.

Sypniewskiemu zarzucono uprawianie partyjności i przenoszenie na grunt polsko - amerykański niesnasek krajowych, wpływanie na władze w sprawie stanowisk konsularnych i dyplomatycznych, osłabienie powagi Związku, zmniejszenie liczby jego członków, niedopatrzenie jego interesów w stanie Massachusetts, wreszcie osłabienie siły finansowej instytucji itd. Najcięższym zarzutem, który niewątpliwie posiadał dla stosunków tamtejszych największą wagę, był zarzut chęci wyzyskania funduszy związkowych dla celów spółki, na której czele stał Sypniewski. Wogóle — „sanacja” w każdym calu! Warto tu dodać, że Sypniewski tak dalece przeniósł metody „sanacyjne” na grunt tamtejszy, że nawet terroryzował finansowo członków instytucji.

Dlatego też upadek tego szkodnika jest korzyścią wielką dla sprawy polskiej. Nowy cenzor i jego zastępca stoi na stanowisku, że, utrzymując najściślejszy kontakt z Macierzą, wychodźstwo nie może mieszać się do spraw wewnętrznych w Polsce, ani też przenosić na grunt polsko - amerykański nieporozumień starokrajowych. Poza tem wychodźstwo — wedle planu Światlika — winno dążyć do konsolidacji i tworzenia centrali organizacyjnej, czemu się najbezwzględniej przeciwstawiał Sypniewski, chcąc zachować własny wyłączny prestige.

Upadek Sypniewskiego i przejście kierownictwa Związku w ręce jednostki kierunku narodowego niewątpliwie będzie miało bardzo dodatni wpływ na dalszy bieg życia naszego wychodźstwa w Stanach Zjednoczonych.

Jak Berlin przyjmował ministrów francuskich

Potemkinada pacyfistyczna na dworcu Friedrichstrasse

Niektóre pisma francuskie i niemieckie podają obecnie ciekawe szczegóły na temat wizyty ministrów francuskich w Berlinie.

Tak więc hitlerowcy zamierzali urządzić wielkie manifestacje antyfrancuskie w czasie przyjazdu Laval'a i Brianda do stolicy Niemiec. Obaj ministrowie jeszcze w Paryżu otrzymali z Niemiec liczne listy z pogrozkami i z ostrzeżeniami, by zrezygnowali z podróży.

Rząd Brüninga poczynił daleko idące zarządzenia celem ochrony spokoju i bezpieczeństwa ministrów francuskich. W Berlinie skonsygnowano wielkie ilości policji mundurowej i tajnych agentów.

Na dworzec Friedrichstrasse, gdzie zajeżdżał pociąg z delegacją francuską, wpuszczono tylko około 100 osób, które otrzymały zaproszenia, potwierdzone przez policję. Byli to członkowie pacyfistycznej „Friedensgesellschaft”, którzy w chwili ukazania się Brianda i Laval'a zaczęli wznosić okrzyki „Es lebe der Frieden” i „Vive la paix”.

Pikanterja tej sztucznie zrobionej „manifestacji” polega na tem, że pacyfiści, zgrupowani w „Friedensgesellschaft”, są ustawicznie przesładowani przez władze niemieckie i narażeni na ciągłe procesy. Niedawno oskarżono ich o to, że znajdują się na żołdzie francuskim — przy czem cała niemal prasa i wszystkie organizacje stosują wobec nich bojkot, uważając ich za „zdrajców”

narodu niemieckiego. Tego samego dnia, w którym Laval i Briand zawitali do Berlina, odbył się w Berlinie kongres Partji Państwowej (dawnej Partji Demokratycznej), a więc stronnictwa o charakterze liberalno - lewicowym. Na kongresie tym jednomyślnie przyjęto rezolucję, stwierdzającą, że członkostwo w „Deutsche Friedensgesellschaft” wyłącza możliwość należenia do Partji Państwowej.

Ow bojkot pacyfistów niemieckich przez całe prawie społeczeństwo, nie przeszkadza temu, że rząd Brüninga użył ich do urzędzenia wyżej opisanej „potemkinady” na dworcu Friedrichstrasse.

Z dworca pierwszy ruszył samochód z Brüningiem i Lavalem, w drugim zaś jechali Curtius z Briandem. Samochody jechały z szybkością 60 klm. na godzinę zupełnie pustymi ulicami, których próżne chodniki oddzielone były od jezdni powozami, ciągniętymi się wzdłuż latarni.

Przed hotelem „Adlon”, w którym zamieszkała delegacja francuska, zebrała się grupa osób ciekawych, licząca niewiele więcej niż 300 osób. W czasie dalszych przejazdów Laval'a i Brianda przez miasto, ulice były zupełnie puste.

W niedzielę popołudniu — jak wiadomo — urządzono dla gości francuskich przejażdżkę za miasto, by im pokazać okolice Berlina. Przejażdżka ta zupełnie się jednak nie udała, gdyż deszcz lał jak z cebra,

„Skracanie” historii

W Radziejowie Kujawskim, gdzie ubiegłej niedzieli obchodzono uroczystości sześćsetną rocznicę bitwy pod Płowcami, przemawiał m. in. p. minister poczty i telegrafów, Ignacy Boerner. Zwycięstwo Łokietka nad Krzyżakami, nasunęło p. ministrowi następującą myśl:

„Tendencje odśrodkowe, silnie tkwiące jeszcze w poszczególnych dzielnicach, ambicje stanowe, czy ambicje jednostek, stawały mu (Łokietkowi) na przeszkodzie. Wincenty z Szamotuł, wojewoda poznański, przedstawiciel tych odśrodków dążności, jest tym, na którym opierają swe nadzieje ci, którzy boją się jednolitości Polski”.

Z tego powodu pisze słusznie „Gazeta Warszawska”:

Nie wiemy, kto to „boi się jednolitości Polski”. Wiemy natomiast, że Polska jest zjednoczona, że należą do niej i należeć będą także Wielkopol-

ska, Pomorze i Kujawy, a należą wbrew polityce obozu, do którego zalicza się p. Boerner.

Zanadto skrócił historję p. minister poczty i telegrafów, Wincenty z Szamotuł żył i działał przed 600 laty. Natomiast przed 17 laty jego ziomkowie zupełnie „jednolicie” spełnili testament Łokietka i stanęli ławą przeciw spadkobiercom Krzyżaków. Byli jednak wtedy tacy, którzy zupełnie inaczej odnosili się do krzyżackiego niebezpieczeństwa i w najlepszym razie uważali, że w tej wojnie „jednolitość” Polski nie jest do osiągnięcia.

Gdyby ich polityka zwyciężyła, może p. Boerner byłby ministrem, ale napewno nie byłoby obchodu bitwy pod Płowcami i nie byłoby „jednolitej” Polski. P. minister Boerner myślał zapewne w niedzielę o innej „jednolitości”, o tej, którą bez powodzenia usiłuje prowadzić p. Lamot, wojewoda pomorski.

To się nie da zrobić. Między innymi także i skutkiem takich przemówień, jakie wygłosił p. Boerner.

Przed wyborami we Francji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, 29 września.

W połowie października mają się odbyć we Francji wybory kantonalne, ważne z tego względu, iż radni generalni i okręgowi stają się następnie wyborcami senatorów. W tym zaś roku znaczenie polityczne ich zwiększa się jeszcze przez bliski już termin wyborów ogólnych. Nic też dziwnego, że zagadnienia polityki wewnętrznej zaczynają coraz wyraźniej wybijać się na plan pierwszy.

Z tego zresztą powodu, różne stronnictwa już przygotowują teren do przyszłych „kombinacji”. I tak, po ogłoszeniu manifestu wyborczego najpierw przez socjalistów, potem przez komunistów, występują teraz z deklaracją i radykali. O ile jednak stanowisko, zajęte przez te dwa rewolucyjne stronnictwa, jest jasne, o tyle manifest radykalno - socjalistyczny nie grzeszy precyzją co do przyszłej taktyki wyborczej. Jeżeli natomiast chodzi o program polityki zagranicznej, to partja p. Daladier, podobnie jak i p. Bluma wysuwa na czoło wszystkich kwestyj, porozumienie francusko - niemieckie, a także zgodnie z ideologią rewolucyjną, domaga się od swych przyszłych kandydatów, by prowadzili jak energiczniejszą kampanję za rozbrojeniem właściwie... Francji!

Pierwszą ważną przygrywką do tych wyborów stał się naturalnie wybór p. Pawła Boncour, posła departamentu Tarn, na senatora departamentu Loir - et - Cher, wybranego rzekomo pomimo jego woli, a dzięki głosom nie tylko socjalistycznym, ale także radykalnym i pravicowym! Jak się bowiem zwierzył p. Henrykowi de Kerillis jeden z członków pravicowej Federacji Republikańskiej, głosowano za kandydatem socjalistycznym, a przeciwko narodowemu, ponieważ ten ostatni był ongi sekretarzem p. Mille-randa; zaś z drugiej strony nie przyciągnięto do siebie radykałów, ponieważ na ich czele stał p. Chautemps. Jak więc widzimy, do zwycięstwa p. Pawła Boncoura przyczynili się porachunki osobiste.

Niektórzy coprawda cieszą się, iż ten ostatni, znany ze swego patriotyzmu, przez przejście do Senatu usuwa się z pod bezpośredniej kontroli p. Bluma. Innj jednak — może z większą słusnością — poświadczają, iż p. Boncour scysji w partji socjalistycznej prawdopodobnie nie wywoła, a tylko sam może być w przyszłości kandydatem na stanowisko ministerjalne. Czyż bowiem niektórzy nie widzą już teraz w byłym przedstawicielu Francji do Ligi Narodów, następcy p. Brianda?

Jakiekolwiek nastąpią potem ugrupowania w przewidywaniu przyszłych wyborów, w każdym razie pewnym jest iż najbardziej zwarte i zaprawione do przyszłej kampanji są szeregi socjalistyczne, pełne dyscypliny, a powiedzmy też otwarcie i pewnej „mistyki”. Brak jej niezawodnie innym partjom. Dlatego też w obozie narodowym, główny organizator kampanji wyborczej,

p. Henri Kerillis coraz energiczniej nawołuje do utworzenia wspólnego frontu narodowego przeciw socjalistom i ich pobratymcom. Niestety, trzeba przyznać, że tego rodzaju nawoływania z powodu rozproszenia sił i różnych osobistych posunięć, są bardziej, niż kiedykolwiek naglące.

W kampanji wyborczej, w uformowaniu opinji, kapitalną naturalnie rolę odgrywa też i prasa. To też i w tej dziedzinie przygotowują się pewne zmiany i tworzą pewne koalicje.

I tak stary i cieszący się ogromną poczytnością dziennik „Intransigeant”, mający między 800.000 — 1.000.000 egzemplarzy nakładu, ma zmienić właściciela. Został on założony jeszcze w 1880 roku przez wytrawnego publicystę i polemistę Henri Rochefort. Obecnie jest własnością p. Leona Bailby. Otóż już od pewnego czasu chodzą pogłoski, iż ten ostatni, zmęczony i schorowany, zamierza go sprzedać. Kto stanie się jego nabywcą? — Podobno p. L. Dreyfus, który został zesłany roku wybrany posłem w departamencie Basses Alpes, a jest specjalnie znany w świecie bankierskim. Ponieważ zaś siostra jego wysłała zeszłego roku za mąż za senatora Henry de Jovenela, więc niektórzy przypuszczają, iż były naczelny redaktor „Matina” mógłby w tym organie powrócić do czynnej pracy dziennikarskiej. Senator de Jovenel bowiem, jak sam mówi, uważa pracę tę za jeden z najbardziej interesujących zawodów i pomimo wysokich pełnionych przez siebie funkcji — był wysokim komisarzem Francji w Syrii, a później reprezentantem do Ligi Narodów — ma do niej ogromnie duże upodobania. Przyszłość zresztą pokaże czy te przepowiednie się spełnią. Dajmy wreszcie, iż suma, za jaką ma być nabyty „Intransigeant”, wynosiłaby 45 milionów franków.

Pozatem poseł Louis Marin, stojący na czele narodowej Federacji Republikańskiej, posiadał dotąd tylko tygodnik „La Nation”. Obecnie jednak zapewne także celem rozszerzenia swej akcji wyborczej i wogóle działalności politycznej, ma podobno objąć naczelną redakcję organu „La Patrie”, dziennika, który wychodziłby także wieczorem, a byłby zarazem politycznym, jak i informacyjnym organem narodowym.

„La Patrie” zresztą jest także starym dziennikiem, który miał już różne przejścia. Ostatnio, bo zeszłego roku, został on wskrzeszony przez posła Augagneur, który zamierzał stworzyć zni organ lewicowy. Słabo redagowane pismo nie rozchodziło się jednak zupełnie i ogółowi publiczności było prawie, że nieznanne.

Jak więc widzimy, są to już dwie ważne przemiany, mogące, jak mówią dobrze poinformowani, pociągnąć za sobą inne, a mianowicie utworzenie nowego wielkiego trustu prasy narodowej.

I. Briares.

Krytyczna sytuacja w śląskim przemyśle hutniczym

Urzednicy hut „Laura“ i Bismarcka otrzymali wypowiedzenie — Wypowiedzenia w urzędach państwowych

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.). Od dzisiaj będzie unieruchomiony w Hucie Laury piec stalowni, Straci wskutek tego pracę 210 robotników.

Wczoraj otrzymali wypowiedzenia wszyscy urzednicy Huty Bismarcka. Część ma być zredukowana zupełnie, a część przyjęta ponownie na nowych warunkach, o ile sytuacja ulegnie zmianie na lepsze. Wymówiono pracę wszystkim urzednikom Huty Laury.

Wogóle stosunki w przemyśle żelaznym na Śląsku wskutek ostatnich wypadków, spowodowanych obniżką funta, co automatycznie obniżyło wartość gotówkową, opartą na funkcji, sowieckich zobowiązań, przedstawiają

się krytycznie. Przed miesiącem komisja arbitrażowa na G. Śląsku obniżyła zarobki w przemyśle hutniczym o 10—18 proc., które to orzeczenie ministerjum zatwierdziło. Obecnie przedsiębiorcy wypowiedzieli na dzień 31 października obowiązujące stawki taryfowe, zapowiadając bardzo znaczne obniżki płac.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). W niektórych urzędach państwowych w Warszawie, głównie tych, które podlegają ministerjum robót publicznych, doreczono wczoraj wypowiedzenia wszystkim pracownikom kontraktowym, ryczałtowym itd. Redukcje nastąpić mają z dniem 1 stycznia. (w)

Częściowy wylew Wisły w Warszawie

Tory stacji towarowej pod wodą

Warszawa, 30. 9. (PAT). O północy poziom wody na Wiśle wynosił 4.86 m. Woda zalała m. i. całkowicie ul. Kamedulów, przerywając komunikację z Bielaniami. Nastąpiło też zalanie bulwarów nadbrzeżnych między mostami kolejowymi a Poniatowskiego.

Poziom wody sięga aż do skarpy

wybrzeża Kościuszkowskiego. Na prawym brzegu Wisła wdarła się do rowu odpływowego przy ul. Toruńskiej i zalała cały odcinek nadbrzeżny aż do szosy Modlińskiej. Pod wodą znalazła się także kolej wawerska koło mostu Kierbedzia. Wszystkie tory stacji towarowej znajdują się w wodzie.

O zawieszenie zbrojeń na 1 rok

Rezolucja Zgromadzenia Ligi Narodów — Echa tragicznej śmierci śp. Skrzyńskiego

Genewa, 30. 9. (Tel. wł.). Przedmiotem obrad wczorajszego, ostatniego Zgromadzenia Ligi Narodów była, jak już donosiliśmy pokrótce, sprawa zawieszenia zbrojeń. Przyjęto rezolucję komisji trzeciej.

Rezolucja podnosi, że głównym źródłem obecnego kryzysu jest brak wzajemnego zaufania pomiędzy narodami. Dalej wyrażone jest przekonanie, że wyścig w zbrojeniach prowadził w sposób nieunikniony do katastrofy międzynarodowej i socjalnej. Rezolucja odwołuje się do wszystkich, by pomogli stworzyć silną opinię publiczną, sprzyjającą osiągnięciu pomysłnych wyników przez konferencję rozbrojeniową. Dalej rezolucja wyraża przekonanie, że zobowiązanie wszystkich państw do zwiększania zbrojeń sprzyjałoby stworzeniu atmosfery zaufania, usunięciu rywalizacji zbrojeń i przygotowałoby teren dla

powodzenia prac przyszłej konferencji.

Wobec tego 12-te Zgromadzenie Ligi Narodów odwołuje się do państw zaproszonych na przyszłą konferencję rozbrojeniową, by ułatwiły jej pracę przez wstrzymanie się od zbrojeń. W końcu rezolucja Zgromadzenia poleca Radzie Ligi, by nalegała w tym sensie na rządy i domagała się od nich udzielenia odpowiedzi do dnia 1 listopada 1931 r. ze stwierdzeniem, czy są one gotowe przyjąć tego rodzaju rozejm na przeciąg 1 roku.

W czasie wczorajszego posiedzenia przewodniczący Titulescu poświęcił okolicznościowe przemówienie pamięci tragicznie zmarłego b. min. Aleksandra Skrzyńskiego. Przemówienia tego wysłuchano stojąc. Za wyrazy współczucia dziękował imieniem delegacji polskiej min. Sokal.

„Nautilus“ spocznie na dnie morza

po niefortunnej wyprawie do bieguna północnego

Berlin, 30. 9. (Tel. wł.). Kapitan Wilkins ostatecznie zgodził się na to, że łódź podwodna „Nautilus“, na której odbywał swoją niefortunną podróż do bieguna, zostanie zniszczona.

Jak wiadomo, „Nautilus“ nie wy-

trzymał ciężkich prób podwodnej podróży, w czasie której został poważnie uszkodzony. Obecnie spocznie na dnie morza, zatopiony w pobliżu wybrzeży Norwegii.

Prez. Słomiński a ZASP

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). — Prezydent miasta p. Słomiński ogłasza list, w którym stwierdza, iż nigdy nie przyrzekał delegacji aktorom, iż wszyscy byli członkowie zespołu scen miejskich będą na nowo zaangażowani. Na posłuchaniu d. 11 września nie było o tem wogóle mowy, a umniejszenie nadmiernie wielkiego personelu było postanowione na posiedzeniach zarządu teatru jeszcze 25 czerwca i 2 lipca.

List prezydenta Słomińskiego kładzie kres rozpoczynanym przez byłych zespoły teatrów miejskich wieściom, jakoby miasto przyrzekło wszystkim aktorów z powrotem zaangażować. Czynniono to w tym celu, aby zapobiec oburzeniu publiczności na strajk przeciw zaangażowaniu się, ogłoszony przez byłych zespoły scen miejskich. Zespół zażądał mianowicie przez delegatów, aby miasto zerwało umowę, podpisaną z dyr. Krzywoszewskim, aby zaangażowało wszystkich byłych aktorów i albo prowadziło teatry na własne ryzyko, albo oddało je na „kojektyw“ aktorów. A że równocześnie ZASP zakazał wszystkim innym aktorom zaangażować się do warszawskich teatrów miejskich, przeto w ten sposób miało być miasto zmuszone do ulegnięcia ZASP-owi.

Równocześnie ZASP zaapelował

przeciw samorządowi miejskiemu do władz rządowych. Deputacja byłego zespołu udała się ze skargą do wiceministra Korsaka i do generalnego inspektora pracy Klotta. Inspektor Klott stwierdził wobec delegatów, że prezydent Słomiński uwiadomił go, że żadnych przereczeń aktorom nie dawał.

Sukces wyborczy Polaków w Czechosłowacji

Praga, 30. 9. (Tel. wł.). Przeprowadzone w ub. niedzielę wybory gminne przyniosły Polakom w Czechosłowacji spore zwycięstwo. Według dotychczasowych wiadomości Polacy w całym szeregu gmin zwiększyli swój stan posiadania, zyskując przeszło 20 nowych mandatów. Wzmocnienie pozycji polskiej daje się zauważyć nietylko w miastach, lecz i na wsi. W Cieszynie zdobyli 1, a we Fryszacie 2 nowe mandaty. W obu wspomnianych miejscowościach Czesi stracili po 2 mandaty.

Proces przeciwko niemieckim łowcom dusz

Wejherowo, 30. 9. (Tel. wł.). W sobotę, dnia 3 października, przed tujszym wydziałem karnym sądu okręgowego odbędzie się proces przeciwko

siedmiu Niemcom, obywatelom polskim, oskarżonym o to, że za pomocą przekupstwa usiłovali skłonić ludzi do głosowania w jesieni roku ubiegłego na listę niemiecką nr. 12.

Przed sądem staną Kurt Knabe, Ferdynand Taube, Artur i Alfons Tuliński, R. Schieman, J. Suchecki i Gustaw Bemberger z Wejherowa i okolicy. Ostatni z nich, Bemberger, odpowiadać będzie jeszcze za to, że jako sekretarz niemieckiego związku gospodarczego groził osobom, które wystąpiły z organizacji, że czekają ich represje, gdy Pomorze powróci do Niemiec.

Rozprawie będzie przewodniczył sędzia dr. Pobiłocki. Obrony oskarżonych podjął się adwokat Szpitzer z Bydgoszczy. S. B.

Dziennikarze bułgarscy w Warszawie

Warszawa, 30. 9. (PAT). — Dziś rano bułgarskim pocingiem przybyła do Warszawy wycieczka dziennikarzy bułgarskich w liczbie 10 osób. Wycieczkę towarzyszy p. Kielczyński, reprezentant prasowy Rzplitej w Sofji. Na powitanie wycieczki na dworzec główny przybyli przedstawiciele M. S. Z. z naczelnikiem Chranowskim na czele, charge d'affaires bułgarskiej w Warszawie i grono dziennikarzy polskich oraz liczna kolonja bułgarska.

W imieniu związku syndykatów dziennikarzy powitał gości w gorących słowach p. Bazylewski, wnosząc okrzyk na cześć Bułgarii. Odpowiedział przewodniczący wycieczki p. Siljanow, dziękując za serdeczne przyjęcie i zakończył okrzykiem na cześć Polski. W godzinach popołudniowych goście zwiędzać będą zabytki miasta.

Nowy minister spr. zagr. Chin.

London, 30. 9. (Tel. wł.). Dotychczasowy minister spraw zagranicznych Chin, który został jak donosiliśmy, poważnie raniony w zamachu, zgłosił dymisję. Na jego miejsce mianowano dotychczasowego posła chińskiego w Londynie i przedstawiciela Chin w Lidze Narodów Sze.

Proces o zamach na króla Zogu.

Wiedeń, 30. 9. (Tel. wł.). W Ried rozpoczął się dzisiaj proces o dokonanie w dniu 20 lutego b. r. zamachu na króla albańskiego Achmeda Zogu w czasie jego pobytu w Wiedniu. Na ławie oskarżonych zasiadli b. kapitan armji albańskiej Aziz Cami i Gjeloski b. oficer żandarmerji austriackiej. Obaj zeznają w języku niemieckim.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 30. 9. 1931.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta 71,3 kg. (121 f. w. h.), 2) pszenicy 74,8 kg. (127,1 f. w. h.), 3) jęczmienia a) 64 kg do 66 kg. b) 68 kg., 4) owsa 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

„Ceny tranzakcyjne“

Zyto 30 tonn par. Poznań 22.25
Zyto 15 tonn par. Poznań 22.35
Zyto 480 tonn par. Poznań 22.50
Usposobienie spokojne.

Ceny orientacyjne

Pszenica 19.50—20.50
Usposobienie spokojne.
Jęczmień a) 64—66 kg. 19.00—20.00
Jęczmień b) 68 kg. 20.50—21.50
Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 23.50—24.50
Usposobienie spokojne.
Owies 19.50—20.50
Usposobienie spokojne.
Mąka żytnia 65% wł. work. 33.00—34.00
Usposobienie spokojne.
Mąka pszenna 65% wł. work. 31.50—33.50
Usposobienie spokojne.
Otreby żytnie 12.50—13.25
Otreby pszenne 11.75—12.75
Otreby pszenne (grube) 12.75—13.75
Rzepak 28.00—29.00
Groch Victoria 21.00—24.00
Groch Folger 23.00—25.00
Ziemniaki jadalne 2.30—2.50
Słoma prasowana 3.75—4.00
Siano luzne 5.50—6.00
Siano luzne nadnoteckie 7.00—7.50
Siano prasowane 7.35—8.10
Ogólne uspobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 15 tonn, jęczmienia 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91% zł.; w Gdańsku na Warszawie 9.29 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 207.90 zł., gotówka 207.20 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.87 zł., gotówką 173.27 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 30. 9. 1931.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną. Kursy były utrzymane i obroty nieco żywsze.

Z papierów państwowych płacono za 5% pożyczkę konwersyjną 41¼%, zaś handlowano 4% pożyczką inwestycyjną po 82.—. Z papierów lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. obniżyły się ponownie 8% listy dolarowe stare i notowały 83.—, w tranzakcjach również były nieco słabsze. 4% listy zastawne konwert., które oddawano po 29.—, zaś 6% listy żytnie utrzymany się w kursie i notowały 13.90 w tranzakcjach.

Z akcji bankowych względnie przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 112.50 bez obrotu, natomiast handlowano i płacono za Cegielskiego 31.— i za Herzfeldy 12.—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papieru procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
5% Pożyczka konwersyjna 41¼% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 83.—% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 29.—% O.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kredytowego 13.90 +
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 82.— +

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcją)
Cegielski H. I em. zł. 31.— P.
Herzfeld-Viktorius I-II em. zł. 12.— P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 9. 1931.

Waluty
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91; sp.: 8.93; kup.: 8.89.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.50	124.81	124.19
Gdańsk	173.85	174.28	173.42
Holandja	359.00	359.90	358.10
Nowy Jork			
czeki	8.925	8.945	8.905
Nowy Jork			
kabel	8.929	8.949	8.990
Londyn	34.50	34.60	34.40
Paryż	35.15	35.24	35.16
Praga	26.44	26.50	26.38
Szwajcaria	177.0	175.43	174.57

Tendencja mocna.

Papieru wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 80.50 81.00
3% poz. bud. 30.00
5% poz. konw. 43.25

Akcje w złotych:

Bank Polski 0.00—112.50
Tendencja utrzymana.

Komentarz.

Dla papierów państwowych tendencja słabsza, dla listów zastawnych również słabsza, dla akcji utrzymana, przy obrotach minimalnych. Notowane jedynie Bank Polski po kursie utrzymanym.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 30. 9. 1931.

Pszenica march. 208.00—211.00
Wyrośle i słabsze ziarno w wyjątkach dopuszczono.

Tendencja słabsza.

Pastwna pszenica march. 186.00—191.00
70—71 kg.

Tendencja słabsza.

Jara pszenica march. 78 do 79 kg. 213.00—215.00

Tendencja słabsza.

Zyto march. 72—73 kg. 183.00—185.00

Tendencja słabsza.

Jęczmień 157.00—172.00

Tendencja spokojna.

Jęczmień pastwny i przemysłowy 149.00—156.00

Tendencja spokojna.

Jwies march 133.00—141.00

Tendencja słabsza.

Mąka pszenna 26.75—32.00

Tendencja cicha.

Mąka żytnia 70% 26.10—28.75

Najlepsze marki ponad notowania.

Tendencja słaba.

Ospa pszenna 10.50—10.75

Tendencja spokojna.

Ospa żytnia 9.25—9.50

Tendencja spokojna.

Groch Victoria 20.00—27.00

Makuchy lniane 13.20—13.40

Makuchy arachid 50% loco

Hamburg 0.00—11.40

Mączka arachid. 50% loco

Hamburg 0.00—11.50

Wytłoki suche paryt Berlin

6.20—6.30

Srót soya ekstrahowany 46% loco Hamburg

0.00—11.10

Srót soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 0.00—11.70

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 30. 9. 1931.

Wyplaty na Warszawę 47.15—47.35
Noty wielkie 47.05—47.45

Gdzie jest miejsce dla podoficera rezerwy?

W ostatnich czasach rozwinęła się na łamach prasy oraz w życiu organizacyjnym — społecznym dyskusja na temat Związków Podoficerów Rezerwy. Jak wiadomo, istnieją na terenie Rzeczypospolitej dwa związki tego rodzaju: Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich R. P. i t. zw. Ogólny Związek Podoficerów Rezerwy R. P. By wyjaśnić sytuację w tej, dla bardzo wielu osób mało znanej sprawie, zwróciliśmy się po informacje do kompetentnych czynników z pośród organizacji b. wojskowych i otrzymaliśmy potrzebne wyjaśnienia, które niżej podajemy.

Pierwszym zrzeszeniem podoficerów — rezerwistów był Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich, powstały już w r. 1923. Związek ten uzyskał wkrótce uznanie w całym społeczeństwie oraz u władz wojskowych, z którymi współpracował.

Podjęte w r. 1924-25 usiłowania stworzenia Związku Podoficerów Rezerwy w innych dzielnicach Polski nie powiodły się i jedynie we Lwowie założono Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Południowo - Wschodnich, który jednakże po niedługim czasie przestał istnieć.

Dopiero po smutnej pamięci przewrocie majowym utworzony został przy pomocy „sanacji” t. zw. Ogólny Związek Podoficerów Rezerwy R. P. z siedzibą w Warszawie. Podjęte próby połączenia obu związków natknęły początkowo na przeszkody statutowe, przedewszystkiem na tle sprzeciwu ze strony Związku Ziemi Zachodnich przyjmowania do organizacji Żydów.

Główną jednak przeszkodą do złączenia się związków było podłoże ideowe. Obiekcje i zastrzeżenia przedstawicieli Związku Ziemi Zachodnich okazały się słuszne i przewidujące. Już podczas wyborów w r. 1928 oświadczył się Ogólny Związek wyraźnie w sensie partyjnym po stronie B. B., wzywając swych członków do głosowania na tę listę. Związek Ziemi Zachodnich natomiast, stosując się ściśle do statutu, w żadnej akcji wyborczej udziału nie brał, pozostawiając swym członkom swobodę przekonań politycznych. To niezachwiane stanowisko Zw. Ziemi Zachodnich starano się wszelkimi sposobami podkopać i przy wywarceniu nacisku

ze strony czyn. „sanacyjnych” zdołano zakulisowymi manewrami oderwać od Związku macierzystego kilkanaście kół prowincjonalnych. Pewna zaś część kół, którym brakło odpowiednich kierowników, uległa wskutek stosowanych szykan rozwiązaniu. Zdawać się mogło, że celowo i systematycznie prowadzone rozbijanie Związku Ziemi Zachodnich zakończy się zlikwidowaniem tego Związku, doprowadzeniem go do takiego stanu, w którym nie będzie już mógł w ogóle istnieć.

Nie zalałami się jednakowoż duch podoficera, hołdującego ideologii narodowej i katolickiej, zwłaszcza że władze Związku Ziemi Zachodnich z prezesem p. Ignacym Kasprowiczem na czele wykazały nadzwyczajny hart i poświęcenie się sprawie. W niedługim też czasie Związek Ziemi Zachodnich zaczął wzrastać na siłach. Utworzono szereg nowych kół, a z chwilą, gdy Ogólny Związek, który w międzyczasie skreślił przymiotnik „Ogólny” i przyjął nazwę Związku Podoficerów Rez. R. P. zaczął bez żadnych już skrupułów propagować na łamach prasy i na zjeździe w Wilnie sprawy ściśle partyjno - polityczne, koła, które były uprzednio oddzielenie od Związku Ziemi Zachodnich, poczęły do niego znów powracać. Oparcie działalności tamtego Związku na t. zw. „ideologii marszałka Piłsudskiego”, czyli w rzeczywistości na „sanacji” i ponowne zaangażowanie się w wyborach do Sejmu i Senatu w roku ubiegłym na rzecz tejże „sanacji” pchnęło znaczną część naszych podoficerów rezerwy w szeregi Związku Ziemi Zachodnich.

Powyższe pobieżne przedstawienie sprawy da odpowiedź każdemu uświadomionemu i niezawisłe myślącemu podoficerowi rezerwy na pytanie, postawione w tytule. Należy życzyć, by zdrowy duch organizacyjny objął całe rzesze podoficerów rezerwistów, docierając do każdego zakątka Polski i zespolił ich, o ile już nie należą, względnie nie mają zamiaru należenia do innych narodowych organizacji b. wojskowych, zrzeszonych w Legionie R. P. w chronologicznie pierwszym, a ideowo apartyjnym i niezależnym Związku Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich R. P.

Przeciw obniżeniu kursu złotego

Posel prof. Roman Rybarski ogłosił w tej sprawie następujący artykuł w „Gazecie Warszawskiej”.

Nie wiadomo, czemu to przypisać, czy powszechnemu znużeniu, czy oszołomieniu nadmiarem wydarzeń w świecie, ale niepokojąca jest lekkość, z jaką się czasami traktuje bardzo poważne zagadnienia. Zatałmanie się angielskiego funta, w różnych sferach wywołało nadzieje, że rozluźnienie podstaw naszej waluty, to znaczy poprostu inflacja, mogłoby przynieść korzyść naszemu gospodarstwu. Niezmiernie trudno jest, oczywiście, przewidzieć, na jakim poziomie zatrzyma się funt, co się stanie z innymi walutami, szczególnie z marką niemiecką. Ale nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, że w obecnym położeniu obniżenie kursu złotego miałoby dla nas skutki jak najbardziej fatalne.

Trzeba pamiętać o jednym zasadniczym fakcie: Polska jest krajem dłużniczym i ogromna większość naszych długów, tak wewnętrznych, jak i zewnętrznych, tak państwowych, jak i prywatnych, opiewa na dolary, względnie na złoto. Budżet długów państwowych na rok 1931/32 przewiduje sumę 315 milionów, z czego zgorą 5/6 przypada na długi zagraniczne; część długów wewnętrznych jest obliczona na złote w złocie. Dodajmy do tego długi komunalne, listy zastawne i inne papiery prywatne umieszczone zagranicą. Rzecz jasna, że obniżenie się złotego wywołałoby odpowiednio podniesienie ciężarów naszych zobowiązań zagranicznych, ciężaru, którego by łatwo nie mógł wytrzymać ani budżet państwa, ani też cały szereg instytucji finansowych.

Nie zapominajmy również o tem, że doświadczenia inflacyjne są w zbyt świeżej pamięci wszystkich, by pozwoliły one osiągnąć komukolwiek poważniejsze korzyści z inflacji, poza jednorazowym obniżeniem zobowiązań, o ile opiewają one na złote obiegowe. Inflacja w Polsce nie oznaczałaby dwuwalutowości, lecz momentalne upowszechnienie się złota, jako miernika warto-

ści. Przy odpowiedniej, wyższej cen normalnych, za czem musiałaby pójść zwykła płac, nawet eksport z kraju nie doznałby tej podniety, której doznawał dawniej, gdy inflacja szła naprzód wolnymi krokami i istniała wielka rozpiętość między cenami wewnętrznymi, a cenami, przerachowanymi na złoto.

Waluta bardziej „elastyczna”, jak się czasami mówi ostrożnie, wniosłaby jeszcze jeden pierwiastek niepewności w nasze życie gospodarcze i finansowe, a tej niepewności jest już chyba za dużo. Przesilenie gospodarcze nie ma swoich źródeł ostatecznych w systemie pieniężnym i nie uleczy się go przez zmiany czy przewroty systemu pieniężnego. Wszelkie sztuczne przyspieszenie tempa życia gospodarczego nie wyjdzie na zdrowie organizmowi gospodarczemu, osłabionemu i znękanemu długą chorobą.

Zadania, które stoją przed nami, są bardzo proste: przywrócić normalny stan w dziedzinie kapitalizacji, gromadzenie się produktywnych oszczędności, a przez to przywrócić normalny obrót gospodarczy. Trzeba unikać wszystkiego, co w życie gospodarcze wnosi pierwiastki spekulacyjne, co grozi ucieczką kapitału, jego płochliwością.

Nie znajdziemy nigdy właściwej drogi wyjścia z obecnego przesilenia, jeżeli nie zrozumiemy, czem ono się różni od tych wszystkich trudności, przez które przechodzą państwa zachodnie, łącznie z Ameryką. Na Zachodzie przesilenie wyraża się w tem, że rynek nie może wchłonąć nadmiaru towarów; że kapitał nie znajduje produktywnego zatrudnienia, że zmalała siła nabywcza rynków światowych. U nas, ściśle biorąc, nie można mówić o nadprodukcji. U nas niema nadmiaru kapitału, lecz jest jego niedobór. Nie cierpimy na przesylenie kapitałem, lecz na ostrą anemię. Gdziekolwiek giełdy przechodzą wielkie wstrząśnienia; dokonywa się na nich miljarowych obrotów; u nas giełdy ledwo dają znak życia, śmiesznie nikłymi obrotami. Mamy do czynienia nie tyle ze wstrząśnieniami wielkich przedsię-

biorstw, ile z ich likwidacją. Niema w kraju rynku na akcje przemysłowe, na papiery o stałym oprocentowaniu. Tych papierów wypuścili wiele banki państwowe, ale niema sposobu w tej chwili, by je upłynnić, by je umieścić na wolnym rynku, choćby w skromnych ilościach.

W tych warunkach nie można do tego dopuścić, by uległa zachwianiu podstawa odbudowy kapitału, podstawa kalkulacji, obliczonej na dłuższą metę, jedyna, pozostała jeszcze, wśród tylu ruin prawnych i gospodarczych, podstawa zaufania. Niewątpliwie w dzisiejszych czasach ciężkiem jest gospodarowanie na tej podstawie. Ale gdyby się nią zachwiało, przyszedłby chaos o wprost nieobliczalnych konsekwencjach.

Niezwykły sekwestr

Krakowski socjalistyczny „Naprzód” przynosi sensacyjną wiadomość, która z pewnością nie minie bez głębszego wrażenia.

Oto — jak donosi organ P. P. S., — doczekawszy się przysądzenia odszkodowania za skonfiskowane numery, wydawnictwo „Naprzodu”,

„zasekwestrowało rządowi kamienicę czynszową przy alei Mickiewicza 13, stanowiącą własność państwa. „Naprzód” przez swego adwokata, dr. Józefa Rozenzweiga, wniósł do sądu o wprowadzenie zarządu przymusowego do owej kamienicy i sąd przyznał to „Naprzodowi” uchwałą L. IX E 10885/31.

„W następstwie zostanie teraz do tej kamienicy rządowej wprowadzony zarządca sądowy, który będzie od lokatorów inkasował czynsze dopóty, dopóki z nich nie spłaci „Naprzodowi” należnej mu od państwa kwoty odszkodowania wraz z kosztami”. —

Może ten wypadek — z pewnością niezbyt przyjemny dla władz cenzorskich — skłoni je do przestrzegania większej niż dotychczas ostrożności w stosowaniu represyj prasowych.

Robotnicy poznali się na komunistach

Kierownicze sfery III. międzynarodówki oddają się błogim nadziejom, że obecny kryzys gospodarczy, przeżywany przez cały niemal świat, spowoduje w różnych krajach wybuch rewolucji komunistycznej. Znane są niedawne enuncjacje Stalina i innych przywódców bolszewickich na ten temat.

Wyniki odbytych ostatnio w różnych częściach Europy wyborów wskazują jednak na to, że żywiły robotnicze są naogół bardzo odporne na hasła komunistyczne, zdając sobie sprawę, że bolszewizm przyniósłby tylko jeszcze większe pogorszenie ich warunków egzystencji.

W ostatnią niedzielę odbyły się, jak wiadomo, wybory komunalne w Czechosłowacji. W wyniku ich liczba głosów komunistycznych bądź spada, bądź też w każdym razie nie podniosła się, mimo wielkich nadziei prowodyrów komunistycznych. W samej Pradze komuniści uzyskali obecnie 58.731 głosów, tracąc w porównaniu do wyborów poprzednich około 12.000 gł. (mieli poprzednio 70.416). Liczba ich mandatów w radzie miejskiej spadła równocześnie z 17 na 13 (ogólna liczba mandatów w radzie miejskiej wynosi 80). Wogóle w radzie miejskiej Pragi nastąpiło przesunięcie na prawo.

Również wybory do „Bürgerschaftu” w radykalizowanym, robotniczym Hamburgu nie przyniosły komunistom spodziewanego sukcesu. Liczba ich mandatów wzrosła wprawdzie od r. 1928 z 27 na 35, ale liczone na znacznie większy przyrost. Przyrost komunistyczny nie wyrównał nawet strat socjalistów, którzy uzyskali o 14 mandatów mniej, niż poprzednio. Zato nacjonalistyczni hitlerowcy skoczyli z 3 na 43 mandaty.

Masowe przeprowadzki w wielkich miastach

Następstwo powszechnego zubożenia

Prasa niemiecka stwierdza, że ludność miasta Berlina dokonywa obecnie masowych przeprowadzek, których przyczyną jest ogólne zubożenie. Większą część przeprowadzających się stanowią ludzie, którzy zamieniają swe duże mieszkania na mniejsze. Wiele osób i rodzin, które powynajmowały mieszkania w nowozbudowanych domach, nie może obecnie płacić obowiązującego tam wysokiego komornego i opuszcza te mieszkania, zadowolając się

przeciw katarowi
Działanie
zadumujące!
Kapsle w opakowaniu 1 kapsle

Forman

Tw 372

bądź wynajęciem pojedynczych pokoi umeblowanych, bądź przeprowadzając się do rodziców itp. Poza to dużo ludzi opuszcza wogóle Berlin.

Dzień 1 października r. b. stanowić będzie swego rodzaju rekord dla towarzysów spedycyjnych, zajmujących się przeprowadzkami, w dniu tym bowiem przeprowadza się około 6.000 rodzin. Jest to najwyższa cyfra od 30 lat. Ponieważ wszystkie wozy meblowe oraz robotnicy spedycyjni są zajęci, przeto firmy spedycyjne nie przyjmują już dalszych zamówień na przeprowadzki.

W chwili obecnej wolnych jest już w Berlinie 8.000 mieszkań, w tem 2.200 w nowych domach. Po 1 października liczba wolnych mieszkań wzrośnie do 10—12.000. W praktyce więc nastąpi powrót do wolnej gospodarki mieszkaniowej.

Dodać należy, że w takiej np. Warszawie, gdzie niedza jest znacznie większa, niż w Berlinie, ilość przeprowadzek jest również ogromna. Zjawisko to zresztą zaczyna ogarniać całą Europę jako następstwo powszechnego zubożenia.

Nowy organ „Piasta”

Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast” rozpoczęło wydawanie — obok dotychczasowego dziennika „Piast Wielkopolski” — pisma dwa razy w tygodniu wychodzącego p. t. „Wieś”.

„BACZ BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM”

Przedstawiciel na Poznańskie i Pomorze
BR. ŻMIDZINSKI
Poznań, Pielsary nr. 5. tel. 5948

W Warszawie szerzy się grypa. Liczba chorych wzrasta z dnia na dzień. Panująca od kilkunastu dni niepogoda doskonale sprzyja rozwojowi wszelkich chorób, gdyż bakterje chorobotwórcze mają łatwy dostęp do organizmu ludzkiego. Dlatego należy wystrzegać się infekcji, dbać o stałą dezynfekcję jamy ustnej i krtani, przez które zarazki dostają się do organizmu. Od szeregu lat wypróbowanym doskonale dezynfekującym a przytem smacznym środkiem do dezynfekcji jamy ustnej i krtani jest PARAMINT - ERBE.

Wszędzie gdzie zachodzi obawa zakażenia się: a więc w biurze, w szkole, w szpitalach, a zwłaszcza w dobie obecnej epidemii grypy tabletki PARAMINT - ERBE rozpuszczone w ustach po 1—2 tabletki kilka razy dziennie stanowią skutecznym środkiem dezynfekcyjnym utrudniającym dostęp do organizmu zarazkom anginy, dyfterji, szkarlatyny, odrzy i grypy.

Chrońcie się zatem przed infekcją i nie zwlekajcie ani chwili z nabyciem PARAMINT - ERBE. Pw 7 708-39,26

W czwartek 1 października

OTWARCIE VARIETE

SCALA

Marsz. Focha 4. Tel. 65-73 dawn. gmach Kina Stylowego

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEN 6³⁰ i 9⁰⁰

CENY BILETOW 1 - 4 zł

Przedprzedaż biletów w Teatrze 12 2

Jak zaradzić złu niekończenia studjów

Jak zaradzić złu, by tak duży odłam młodzieży akademickiej studjów nie przerywał, nie kończąc ich? Natura wskazanych we wczorajszym artykule przyczyn zła nie rokuje nadziei, aby dało się ono szybko usunąć. Mam na myśli ubóstwo społeczeństwa i niedostatki naszego szkolnictwa średniego. Jesteśmy wciąż jeszcze na dorobku. Choć powolny i nieraz opóźniany przez działania różnych nieobliczalnych czynników postęp objawia się jednak na wszystkich polach. I tu zatem będzie poprawa. Lat jednak na nią potrzeba.

Ale już dzisiaj jest w naszej mocy, jeżeli nie usunąć zła całkowicie, to przynajmniej w poważnej mierze je ograniczyć. Jedno jest konieczne. Trzeba, ażeby każdy młody człowiek, który ukończył szkołę średnią, prosto w oczy spojrzął swojej sytuacji życiowej, poznał i ocenił warunki wewnętrzne i zewnętrzne, w jakich się znajdzie. Trzeba, aby możliwie się zorientował w swoich upodobaniach, powołaniu, w rodzaju swych zdolności, w stanie swego zdrowia, aby zdał sobie sprawę z położenia swego materialnego. A obok tego również z natury i warunków zawodu, który zamierza sobie obrać, ze stopnia jego nasycenia, z szans wywalczenia sobie w nim właściwego stanowiska. I to musi być poważna, surowa analiza, wolna od fałszywej ambicji, frazesu.

Sam o własnych siłach nie potrafi dokonać tego maturzysta, czy maturzystka. Przecież to są jeszcze dzieci. Niezbędna jest pomoc starszych. A tych, przedewszystkiem rodziców ostrzegać trzeba, aby nie szli owczym pędem, aby nie decydowali tak, a nie inaczej, głównie dla tego, bo „tak się robi“, bo „tak wszyscy robią“.

W bardzo wielu jednak wypadkach rodzice nie mogą dopomóc dziecku, mimo najlepszej woli, bo sami się nie orientują: brak im wykształcenia, doświadczenia, a czasem zdrowego rozsądku. Konieczne są rozmowy na ten temat, prowadzone już w wyższych klasach gimnazjalnych, przez wytrawnych nauczycieli - wychowawców, specjalnie do tego bardzo trudnego i odpowiedzialnego zadania przygotowanych i powołanych.

Konieczne są poradnie dla wyboru zawodu, zorganizowane w większych miastach, jako społeczna, bezpłatna akcja. Nie mogą one dawać żadnych gotowych recept, ale powinny informować, wskazywać, czego nie można pomijać przy rozważaniach na ten temat, co trzeba brać pod uwagę. Już się coś zaczyna dziać w tym kierunku. Ale są to niestety tylko początki. Powodzenie ich zależy od tego w wielkiej mierze, by się w to nie wdało doktrynerstwo i duch partyjnicztwa.

I przy tych rozważaniach musi sobie młodzież uświadomić, że czeka ją w uniwersytecie poważna, wycieńczona praca, a nie, jak wielu myśli, ulga po męczących gimnazjalnych. Aby jej podobać, trzeba wiele hartu woli, charakteru, który się zdobywa tylko ciągłym i wytrwałym ćwiczeniem. Folgowanie sobie na pierwszym roku, a nierazko i dłużej, mści się fatalnie, skutki jego nie dają się często później odrobić i powodują załamania.

Słyszysz się nieraz zarzut, że uniwersytet stawia młodzieży za wielkie wymagania, i to ma być główny powód, że tyle jej nie jest w stanie go ukończyć. I co szczególnie uderza, że zarzut ten pada z ust niejednokrotnie ludzi inteligentnych, od których można wymagać, aby wiedzieli, co to jest nauka uniwersytecka, jakie są jej zadania i cele. Nie można się ostatecznie dziwić, że ludzie nieoświeceni, a więc nie mogący się orientować w tych rzeczach, którzy przytem przesadne wiążą nadzieje z faktem uzyskania przez swoje dzieci dyplomów uniwersyteckich, a pomni są ciężkich ofiar, jakie ponosili i wciąż ponoszą dla osiągnięcia tego celu, — nie można się dziwić, że oni winią szkołę, gdy ich dziecku nie uda się zdobyć dyplomu.

Ale tamci przynajmniej powinni rozumieć, że istnieją pewne obiektywne kryteria wiedzy, którym nie można nie odpowiedzieć, jeśli się chce ukończyć uniwersytet, że sumienie nie pozwala profesorom dostarczać społeczeństwu ludzi niedostatecznie przygotowanych, dyplomowanych nieuków.

I zdarza się nierazko, że ci sami, co lekkim sercem, bez zastanowienia zarzucają uniwersytetowi, że za wiele wymaga od młodzieży, w innej rozmowie biadać będą nad niskim poziomem wykształcenia zawodowego młodego pokolenia, wchodzącego w życie i obejmującego stanowiska i urzędy publiczne i z

ta samą lekkością oskarżać będą uniwersytety o masowe, nierzetelne produkowanie dyplomów.

W końcu jedna jeszcze uwaga pod adresem zapisującej się młodzieży i jej rodziców.

Bardzo wielu jest wśród niej takich, którzy, nie mając żadnego jasno określonego powołania, wybierają wydział, ot tak, na chybił trafił, za czyjaś radą, na wiatr rzuconą radą, nieraz w ostatniej chwili przed zapisaniem się, już w przedsiönku uniwersytetu.

Potem niedługo żałuje tego, co zrobił zwłaszcza, gdy uświadomi sobie, jakie to są wymagania na tym wydziale, ile jest trudności do przezwyciężenia. Chętnie daje więc ucho innym radom.

Gdy raz sobie obrzydzi swój wydział (mimo, że prawie go nie zna, bo jeszcze nie zaczął serjo pracy), wszystko na innym wydziale przedstawiać mu się będzie tylko w różowym świetle. Decyduje się zatem na przeniesienie. Skoro zaś raz powzięmie tę decyzję, przestaje się zupełnie interesować obecnym swym wydziałem, przestaje uczęszczać na wykłady przerywa pracę, albo, co gorsze, wogóle jej nie zaczyna. Rok jeden już jest niepowetowane stracony. Ale czasem powtarza się to w następnych latach. I tłucze się ten młodzieniec od wydziału do wydziału, marnuje życie, czasem wraca na wydział, od którego zaczął, ale nieraz, jak mówiliśmy, zniechęca się i załamuje, odpada z uniwersytetu.

Rada jest ogromnie prosta, ale wypróbowana co do swej skuteczności. De-

czyja porzucenia wydziału i przeniesienia się na inny nie powinna być powzięta stanowczo nigdy przedtem, aż po spełnieniu wszystkich obowiązków, jakie przynależność do obecnego wydziału nakłada na studenta, a zatem przede wszystkim po złożeniu na ten rok bieżący wypadających egzaminów. Wtedy tylko istnieje obiektywna gwarancja, że decyzja ta jest rozważnie przemysłana, dojrzała, że nie mają na nią wpływu takie szkodliwe czynniki, jak najzwyczajniejsze lenistwo, niechęć do wysiłku, a także niestety, ten bardzo wśród naszej młodzieży rozpowszechniony przed egzaminami, psychoza egzaminowa.

Jeżeli i wtedy nawet po pomyślnym przekroczeniu rubikonu egzaminowego, student trwa w postanowieniu zmiany wydziału, to niech się przenosi: widocznie ujawniło się wyraźne powołanie. Ale zdarzy się to bardzo rzadko. Doświadczenie wskazuje, że w takim wypadku student z reguły, mimo wszystkich swoich poprzednich wahań i rozterek, decyduje się kontynuować studia na raz obranym wydziale. Nietylko dla tego, że mu już żal dokonanego owocnego wysiłku i osiągniętych rezultatów, ale może w wyższym jeszcze stopniu dla tego, że przy spełnieniu swego elementarnego obowiązku uczenia się, do którego egzamin nagiął go, poznał dopiero, a raczej serjo się rozejrzył w danej gałęzi wiedzy i — co zwykle wtedy następuje — nabrał do niej smaku. I jeszcze dlatego, że zaznał rozkoszy przezwycięzania się, przełamania wpływu tych ujemnych czynników: lenistwa i strachu.

Proszę Państwa!

Jutro rozpoczyna obradować zwołany na zwyczajną sesję Sejm. Na porządku obrad znajduje się wiele doniosłych spraw gospodarczych, obchodzących każdego obywatela. Kto chce być szczegółowo poinformowany o wyniku obrad, niechaj jeszcze teraz zaabonuje naszą gazetę!

Odebranie koncesji „Resursie Kupieckiej“ w Bydgoszczy

Czytamy w „Gazecie Bydgoskiej“:

Z dniem 1 września władze skarbowe odebrały „Resursie Kupieckiej“ w Bydgoszczy koncesję na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych z prawem wyszynku. W sferach kupieckich wywołało to zarządzenie zupełnie zrozumiiałe oburzenie. Resursa Kupiecka miała koncesję od kwietnia 1926 r. to jest od chwili jej powstania. Tymczasem zarządzeniem z 19 lutego br. Wielkopolska Izba Skarbowa odbiera Towarzystwu Kupców w Bydgoszczy koncesję, nie podając żadnych powodów, i wyznacza równocześnie sześciomiesięczny termin na zlikwidowanie sprzedaży napojów alkoholowych. Naturalnie Towarzystwo Kupców wnosi odwołania, które ministerstwo skarbu załatwia odmownie, a na prośbę z 7 sierpnia br. o przedłużenie likwidacji Wielkopolska Izba Skarbowa również odpowiada odmownie.

Jesteśmy przeto świadkami charakterystycznego zjawiska, że instytucji społecznej, jaką jest Towarzystwo Kupców, a więc osobie prawnej uprzywilejowanej w myśl rozporządzenia z 23 grudnia 1924 r. o rewizji koncesyj monopolowych odbiera się koncesję bez podania powodów, a tymczasem tak w Bydgoszczy, jak i na prowincji szereg obywateli niemieckich raa koncesję nadal. Koncesję odbiera się zdaje się dlatego, aby przy największej sali w Bydgoszczy nie można było nabyć napojów alkoholowych, co w rezultacie musi, że zabawy i obchody będą musiały się odby-

wać w salach, należących do Niemców.

Odebranie koncesji naturalnie musi poderwać finanse Towarzystwa a zatem w rezultacie odbić się w kierunku ujemnym na jego działalności społecznej i humanitarnej, przejawiającej się między innymi w urządzaniu gwiazdki dla biednych m. Bydgoszczy.

Władze skarbowe odbierają koncesję organizacji istniejącej od 1909 r., która niemało wycierpiała szykan za czasów zaborczych, ale która napewno spodziewać się nie mogła, że odbierze jej koncesję rząd polski, mimo, że organizacja ta ma przede wszystkim do niej prawo, jako właścicielka dużej sali i ogrodu urestauracyjnego.

Ukazała się ostatnio książka p. t. „Pięć lat na froncie gospodarczym 1926/31“. — Zawiera ona między innymi artykuł radcy ministerstwa przemysłu i handlu, Józefa Wojtyły „Handel wewnętrzny“. Autor w artykule tym stwierdza: „Państwo nie miało nigdy zdecydowanej roli i szerokiego programu naprawy organizacji wymiany towarowej. W programie ogólnym handel musi być wysunięty z etapów na front gospodarczy“.

Jak się obecnie traktuje handel, najlepszym dowodem jest fakt, że władze bez uzasadnienia odbierają koncesję Towarzystwu Kupców w Bydgoszczy, a odwołania załatwiają odmownie.

Ze Zbąszynia

Sąd okręgowy zniósł mandat karny, nałożony przez b. burmistrza Wagnera ks. prob. Plotce.

Były burmistrz miasta Zbąszynia, p. Wagner, zapisał się specjalnie w pamięci miejscowego obywatelstwa

zbyt szczodrem nakładaniem mandatów karnych. Doszło przecież do tego, że mandat taki w wysokości 50 zł albo 3 dni aresztu przysłał ks. proboszczowi Plotce, który pismem zwrócił się do swoich parafjan o pomoc dla biednych. I mandat ten został zatwierdzony przez starostę nowotomyskiego dr. Cichowskiego.

Ks. prob. Plotka jednak odwołał się w tej sprawie do sądu okręgowego w Poznaniu, który w tych dniach ją rozpatrywał i wydał wyrok uwalniający ks. prob. Plotkę od winy i kary. Istotnie, trudno dopatrzeć się jakiegos przestępstwa w tem, gdy proboszcz zwraca się do swych parafjan o pomoc dla biednych.

Nie pierwszy to zresztą mandat karny b. burmistrza Wagnera, który został przez sąd uchylony. Niedawno został uwolniony także obywatel miejscowy p. Lewandowski, któremu p. Wagner na samą gwiazdkę kazał odciąć gaz i wodę. Dlatego też odczuło w Zbąszyniu powszechnie jako ulgę, gdy nastąpiło zawieszenie p. Wagnera w urzędzie.

Z Obozu Wielkiej Polski

Z powiatu wyrzyckiego.

W powiecie wyrzyckim ruch Młodych rozwija się w dalszym ciągu pomyślnie.

Przebiega tu zwłaszcza placówka w Nakle, gdzie ma również swą siedzibę powiatowy wydział O. W. P. Dnia 22 lipca odbyło się w wielkiej sali Strzelnicy przy udziale 100 osób zebranie zwyczajne placówki naklejskiej, w którym wzięli również udział kierownicy placówek wiejskich w liczbie kilkunastu. Raport odebrał kier. okręg. red. Łukaczyński, poczem po zagajeniu przez kier. pow. wydz. p. Bronisława Jeża, red. Łukaczyński wygłosił dłuższe przemówienie, przyjęte gorąco przez zebranych.

Następne zebranie placówki odbyło się d. 2 września przy licznych udziałach członków. Referat wygłosił kierownik placówki, p. Franciszek Banaś.

Ostatnie zebranie odbyło się d. 17 września z udziałem delegatów pobliskich placówek wiejskich. Po złożeniu raportu referaty wygłosili red. Łukaczyński i p. Jeź, poczem nastąpiło dekorowanie mieczkami Chrobrego. Przyjęto 9 nowych członków.

Nowozałożona placówka w Łobżeniczy odbyła swe zebranie 6 września przy licznych udziałach członków i kandydatów. Referat organizacyjny wygłosił kier. plac. p. Stanisław Szejek. Przyjęto w poczet członków 11 dalszych kandydatów. Placówka rozwija się bardzo pomyślnie.

Dnia 12 września odbyło się zebranie placówki w Sadkach przy udziale zgórą 60 członków. Po zagajeniu przez kier. pow. wydz. p. Jeź z Nakla. Następnego zebranie placówki w Sadkach odbyło się w d. 20 września przy udziale zgórą 100 osób. Przemawiali poseł Petrycki i p. Jerzy Czarnecki z Bydgoszczy. — Placówka w Sadkach wybija się na czoło wszystkich placówek wiejskich w powiecie.

Z powiatu szubińskiego

Dnia 26 lipca odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Rynarzewie. Zagaił zebranie i referat wygłosił kier. plac. p. Franc. Molenda.

Dnia 17 sierpnia w Barcinie w sali parafjalnej odbyło się zebranie miejscowej placówki O. W. P. dla uczczenia 11-ej rocznicy „Cudu Wisły“. Zebranie zagaił kier. p. Plotka, poczem odpowiedni referat wygłosił p. Józef Danielewicz. Zebranie miało przebieg bardzo podniosły.

Dnia 30 sierpnia odbyło się w Łabiszynie w sali p. Kowalewskiego wielkie zebranie członków O. W. P. i Stron. Narodowego. Przemawiali poseł Józef Petrycki i red. Zbigniew Łukaczyński — poczem red. Łukaczyński dekorował mieczkami Chrobrego 32 członków placówki O. W. P.

W pierwszych dniach września odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Chobielinie przy udziale zgórą 60 członków. Referat p. t. „Walka o charakter“ wygłosił p. Bron. Jeź z Nakla.

Dnia 17 września odbyło się zebranie placówki w Kcyni. Zagaił je kier. p. Tadeusz Czechak, poczem przemawiali pp. Szymański i Czechak. Przyjęto 5 nowych członków. W chwili obecnej placówka keyńska liczy zgórą 100 członków i należy do najlepiej zorganizowanych w powiecie.

Przeglądam sif O. W. P. w pow. szubińskim był imponujący zjazd powiatowy, który odbył się d. 13 września r. b. w Barcinie, a o którym już pisaliśmy.

Sprawozdanie N. I. K.

Warszawa, 30. 9. (PAT). Wczoraj popołudniu prezes Najwyższej Izby Kontrolnej dr. Jakób Krzemiński w towarzystwie wiceprezesa N. I. K. Ruggiewicza został przyjęty przez p. premiera, któremu prezes dr. Krzemiński doręczył sprawozdanie N. I. K. z kontroli gospodarki budżetowej w r. 1930/31.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

IV krajowy konkurs awjonek

Z Warszawy wyleciało wczoraj 13 maszyn — Do Poznania przybędą w czwartek koło południa

Na doroczny IV. konkurs awjonek zgłosiła się rekordowa ilość 24 maszyn aeroklubów z całej Polski (krakowski — 6 maszyn, warszawski — 7, lubelski — 1, lwowski — 2, śląski — 2, wileński — 2, Klubu lotn. „P. W. S.” — 1 i poznańskiego — 3.

W piątek w Warszawie odbył się przegląd maszyn, z których 23 są polskiej konstrukcji, a tylko jedna — zagranicznej. W sobotę urządzono pierwszą próbę — lot na wysokość, której wyniki po obliczeniu ogłoszą się w ciągu tygodnia.

Również wyniki drugiej próby, odbytej w niedzielę, poda się później do publicznej wiadomości. Była to próba lotu w obwodzie zamkniętym, podczas której uczestnicy musieli pięciokrotnie przebyć szlak trójkątu Warszawa — Falenty — Piaseczno — Warszawa — ogółem 181,2 klm. Próba ta miała na celu wykazanie ciężaru użytecznego maszyny, w stosunku do szybkości i zużycia paliwa. Wobec różnych defektów uczestniczyło w niej 19 maszyn, a najlepszy czas uzyskał Krok na „R. W. D. 4”, drugim był Hirszbard „R. W. D. 4”, 3) Hołodyński (Poznań) na „R. W. D. 4”.

Wreszcie po przerwie poniedziałkowej przeznaczonej na lustrację maszyn, odbył się wczoraj start do lotu okrężnego, na przestrzeni 2600 klm. przyczem trasa podzielona jest na sześć etapów. Końcowe punkty tych

etapów są: Wilno, Biała Podlaska, Lwów, Kraków, Poznań i Warszawa. Zużyty czas na przerwy w locie będzie odliczany o ile wspomniane przerwy robiono na wymienionych lotniskach. Wszelkie inne na międzyetapowych lotniskach policzy się jako czas lotu.

W próbie więc decydującą będzie przede wszystkim jakość pilota a w drugiej linii walor maszyny. Punktowana więc będzie regularność a nie szybkość lotu. Każda bowiem maszyna otrzyma pewną określoną szybkość i zwiększenie albo zmniejszenie jej powoduje utratę punktów.

Na starcie, który odbył się wczoraj o godz. 10 w Warszawie stanęło tylko 6 maszyn, przyczem wycofało się ich: sześć z Krakowa (w tem jedna prywatna), oraz po jednej z Lwowa, Warszawy, Białej Podlaskiej, Wilna i Poznania. Ta ostatnia (R. D. W. 2) pilotowana przez Kapuścińskiego z p. Jakubczykiem jako nawigatorem musiała przymusowo lądować z powodu defektu maszyny pod Sochaczewem.

Wszystkie aparaty, które startowały z Warszawy, doleciały do Wilna i ruszyły dziś w dalszą drogę via Biała Podlaska do Lwowa. Do Poznania przybędą awjonek z jednodniowym opóźnieniem, tj. w czwartek koło południa, a ruszą w dalszą drogę w piątek o godz. 9 do Warszawy przez Inowrocław. (wz)

Nieuchwytna szajka bandytów

Zamordowali 70-letniego staruszka w Wytrogoszczy i paśliwili się nad jego żoną — Ci sami prawdopodobnie zastrzelili w Sępólnie matkę, karmiącą niemowlę

W nocy na czwartek, dnia 24 września, w Wytrogoszczy (pow. wyrzyski) krótko przed godz. 1-szą do okna mieszkania 70-letniego Wincentego Tykuwicz zapukało kilku ludzi. Starzec podniósł się z łóżka i podszedł do okna, pytając kto tam i czego chce? W tym momencie wypadła z brzękiem szymba, rozbita strzałem z rewolweru, a kula ugodziła Tykuwicza w nogę powyżej kolana, przecinając tętnicę. Ciężko raniiony cofnął się w głąb i ostatkiem sił poczołgał się do sieni, aby zbudzić śpiącego w innej izbie syna. Nie zdołał jednak tego uczynić i zmarł wskutek silnego upływu krwi.

Tymczasem bandyci przeszli na drugą stronę, wywołując łoskot przez potrącenie o konwie mleka, co obudziło córkę Tykuwicza. Sposzregłszy za oknem nieznaną osobę, zawołała na swego brata 23-letniego Maksymiliana, śpiącego w tej samej izbie. Gdy ten zerwał się z łóżka, aby podejść do okna, przez szyby zabłysło światło lampki elektrycznej, którą zbrodniarze oświetlali wnętrza mieszkania. Równocześnie padł strzał, przyczem kula utkwiała w łóżku.

W chwili później bandyci wyłamali drzwi i wdarli się do srodka, terroryzując obecnych rewolwerami i zakazując im się ruszać z łóżek. Poczęli natych-

miast płądować, przerzucając szafy, kufty, a nawet sienniki. Wszędzie wyrządzili straszne spustoszenie i znaleźli tylko 35 zł. Przekonani, że Tykuwiczowie mają ukryte 8 tys. zł, wywiekli staruszkę Tykuwiczową, żonę przed chwilą zamordowanego gospodarza, domagając się od przerażonej kobiety by wydała pieniądze. Rabusie dusili ją, groząc śmiercią, a następnie wywiekli na podwórze, domagając się, by wskazała zakopany skarb. Gdy przerażona i skatowana kobieta płaczem zapewniała zbrodniarzy, iż nie posiada żadnych pieniędzy, rabusie poczęli sami przeszukiwać zabudowania gospodarskie i podwórze. Wreszcie ulotnili się niepoznani.

Śledztwo nie doprowadziło jeszcze do ujęcia bandytów. Na miejscu przeprowadzono termin lokalny. Są to niewątpliwie ci sami zbrodniarze, którzy pod koniec tygodnia dokonali napadu rabunkowego w Lubezy pod Sępólnem na Pomorzu. Wtargnęli tam w nocy o godz. 2 do mieszkania p. Leona Cieplucha. Zbudzony ujadaniem psów właściciel mieszkania strzelił, a napastnicy odpowiedzieli również ogniem rewolwerowym. Jedną z kul zabiła tułącą do piersi 3-miesięczne dziecko, córkę p. Cieplucha, Martę. Bandyci, których było dwóch, zbiegli. (k)

stalowe obrączki. Wraz z towarzyszem, przywieziono go z powrotem do więzienia w Strzelnie.

Lewandowskiego ujęła policja z Skulska w domu jego rodziców w Rakowie. Okutego w kajdany odstawiono do Strzelna.

Za opór władzy

Skazanie awanturniczego osobnika

W niewytłumaczony sposób ginął roku ub. w lesie państwowym pod Stęszewem liczne sosny. Kierownictwo lasu czyniło wszystko, by sprawę wyświecić i dopiero po dłuższej obserwacji padło podejrzenie na Walentego Kaczmarka z Stęszewa. Specjalna komisja, złożona z pp.: kierownika inż. Kucza Karola, z urzędnika Marcina Chudziaka, strażaka Ignacego Mroczyka i sekretarza magistrackiego A. Bąkowskiego ze Stęszewa — udała się do mieszkania Kaczmarka, by przeprowadzić rewizję. Fakt ten tak rozniewał K., że urządził awanturę i dotkliwie pobił dwóch urzędników. Napadnięci, chcąc poskromić furjantę, dali kilka

strzałów na postrach. W tym momencie niejaki Wojciech Piasecki doskoczył do p. Chudziaka i wyrwał mu z rąk karabin.

Urzędnicy znaleźli się w przykryj i niebezpiecznej sytuacji, gdyż otaczali ich wrogo usposobieni ludzie. Kto wie, na czymby się skończyło, gdyby urzędnikom w porę nie przyszła pomoc.

Sprawa znalazła swój epilog w sądzie okręgowym. Na ławie oskarżonych zasiadli Kaczmarek, W. Włodarczyk, oraz Fr. i W. Piasecy. Sąd po przeprowadzonej rozprawie wymierzył Kaczmarkowi karę więzienia na przeciąg roku. Pozostali skazani zostali każdy na 9 miesięcy więzienia. (z)

KALENDARZYK

Środa, 30 września 1931.

Słońce: wschód 5,50 — zachód 17,34 — długość dnia 11 godzin 44 min.

Księżyc: wschód 18,22 — zachód 9,54 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 7 st. Cels. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 milimetrów. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels., najniższa plus 6 st. Cels. Ilość opadu nieznaczna.

Przewidywania pogody na czwartek: Pogoda w dalszym ciągu bez zmian; w ciągu dnia nieco cieplej.

Kal. rzk.: Hieronim; jutro Remigjusz B. Kal. słow.: Imisław — jutro Znatisław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13 — Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75 — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo nr 76

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską” ul. Dąbrowskiego 76.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marszałka Focha 47

Wilda: Apteka pod Koroną G. Wilda 61 W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Całodzienna adoracja.** Dnia 2-go października, jako w pierwszy piątek miesiąca w kościele pod wezw. Serca Jezusowego wystawienie Najśw. Sakramentu od godz. 6 rano, poczem odśpiewanie trzech Godzinek o Sercu Jezusowym. O godz. 8 uroczysta msza św. O godz. 19 odśpiewanie 2 ostatnich Godzinek, różaniec, kazanie, procesja oraz zakończenie. W środę od godz. 5 oraz w czwartek od godz. 4 okazja do spowiedzi św. Nabożeństwo październikowe odbywać się będzie (za wyjątkiem niedzieli i świąt) codziennie o godz. 19.30.

— * **Na intencję 35-lecia firmy: A. Dybicka, Św. Marcin 61,** skład towarów krótkich, odbędzie się w czwartek, 1-go października msza św. o godzinie 8-mej w kościele św. Marcina o błogostawieństwo w dalszej pracy.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. Gimn. „Sokół” Poznań II** Jeżyce urządził w sobotę, dnia 3 października r. b. na sali druba. Jasyka przy ulicy Kraszewskiego 16 wieczorek familijny z okazji na odchodzących do wojska druhów. Początek o godz. 20.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Sodalicji Panien Urzędniczek.** Zebranie sekcji eucharystycznej odbędzie się w środę, dnia 30 bm. o godz. 19 w ognisku przy ul. Piekary 2.

— * **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 1. 10. o godzinie 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. Rozpoczęcie kursu rysowania.

— * **Zebranie Koła XX. Profesorów** odbędzie się w piątek, dnia 2 października o godzinie 20 w gimnazjum im. Bergera. Na porządku obrad referat ks. dr. Mazurkiewicza: „Wychowanie i przymus”.

— * **Sodalicia Marjańska Panów S. E.** Zebranie miesięczne w czwartek 1-go października o godz. 20, poczem „godzina święta” o godz. 21.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Stowarzyszenie Młodych Polek** pod wezwaniem Matki Boskiej Anielskiej Poznań — Jeżyce urządził w niedzielę, dn. 4 października r. b. o godz. 19 w salce parafialnej wieczornicę, której program zawierał wesołą komedijkę 3-aktową p. t. „U wód Krynicy”, deklamacje, popis śpiewem, taniec. Na wieczornicę tę zaprasza się serdecznie wszystkich życzliwych Stowarzyszeniu.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs robót ręcznych, wieczorny** rozpoczyna się w dniu 2 października r. b. o godz. 19 w Domu Król. Jadwigi, Aleje

Obstrukcja, zle funkcje trawienia, rozkład i fermentacja w jelitach, nadkwasność soku żołądkowego, nieczysta cera na twarzy, piersiach i plecach, czyraki, katar, biony śluzowej, ust, przemijają prędko przy użyciu naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. nw 5947

Marcinkowskiego 1, na I ptr. Zgłoszenia przyjmuje jeszcze biuro Związku Kobiet Pracujących pod wyżej wskazanym adresem, na parterze, codziennie od 9—15. Przyjmuje się jeszcze kandydatki na kurs robót ręcznych przedpołudniowy — dwuletni kurs haftów artystycznych i koronek. — Uczestniczki tego kursu dwuletniego mają prawo do wstąpienia do spółdzielni.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej** zmienia z dniem 1 października r. b. kurs jazdy tramwaju nr. 7 o tyle, że nie będzie on kursować przez ul. Zwierzyniecką i Kraszewskiego, lecz przez ul. Jasną i Dąbrowskiego — jak dotąd do Ogrodu Botanicznego.

— * **Stacja dożywcza przy Uczelni im. Dąbrowski** zawiadamia, że wydawanie posiłków mlecznych rozpocznie się z dniem 1 października r. b. Panie powinny się stawić o godz. 9.

— * **Porządki nabożeństw w kościele S. S. Karmelitank Bosych,** Poznań, ulica Niegolewskich 23. 1 października, w czwartek, przygotowawcze nabożeństwo do 1 piątku — o godz. 5 po poł. wystawienie Najśw. Sakramentu i kazanie. Tegóż dnia rozpoczyna się także nabożeństwo Różańcowe. 2 października w 1 piątek całodziennie wystawienie Najśw. Sakramentu. Msze św. o 6,30, 7,30, 9. Po południu o godz. 5 kazanie i repozycja. — 3 października w sobotę uroczystość Św. Tereni od Dzieciątka Jezus. Msze św. o 6,15, 7, 8. Suma z kazaniem o godz. 9-tej. Po południu o godz. 5 uroczyste wystawienie Najśw. Sakramentu, nieszpory, kazanie.

PODZIĘKOWANIA

— * **Dla ubogiej diatwy szkolnej** z kolonji bezrobotnych na św. Łazarzu ofiarował p. Edward Kręglewski, właściciel fabryki ksiąg handl., kajetów i kopert w Poznaniu, 1100 zeszytów i 200 bloków rysunkowych, za co składam w imieniu szkoły 26. w Poznaniu najserdeczniejsze podziękowanie. (—) Wiktor Gorgolewski.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Przed gościnną cyrku Staniewskich.** W najbliższych dniach przybywa do Poznania słynny i największy w Polsce cyrk Staniewskich, który w drodze na stały pobyt zimowy w Warszawie zatrzymuje się w naszym mieście na przeciąg kilku dni. Publiczność poznańska będzie miała okazję spędzić kilka wieczorów w sposób miły i zajmujący. Program składa się z atrakcyj światowej sławy, dotąd w Poznaniu jeszcze niewidzianych. — A zatem w piątek wiecz. 2, 10. wszyscy na premierę do Cyrku Staniewskich!

— * **Pokaz drużyn ratowniczych P. C. K.** W dniu 27 września na terenie fabryki H. Cegielski odbył się pokaz drużyn ratowniczych Oddziału m. Poznań. Program obejmował całokształt pracy drużyn rat., a mianowicie szereg interesujących ćwiczeń sanitarnych, które wykazały sprawność drużyn. Najbardziej atrakcyjną częścią programu był alarm gazowy, podczas którego zademonstrowane zostały rozmaite sposoby niesienia pomocy i udzielania jej w wypadkach zagazowania i zranień. Pomimo iż pogoda nie dopisała, pokaz zaszczylił swą obecnością przedstawicieli władz cywilnych, wojskowych, magistratu m. st. Poznania, różnych organizacji oraz delegaci i komendanci drużyn rat. z Oddziałów Prowincjonalnych i liczni zaproszeni goście. Na zakończenie goście oraz członkowie drużyn byli podejmowani herbatką i ciepłą strawą na punkcie sanit. odżywczym.

— * **Pogrzeb śp. Bronisławy ze Skibów Koperskiej** odbędzie się jutro o godz. 16 z kaplicy św. Józefa; informacja w dzisiejszym wydaniu porannem jest mylna.

— * **Z targu.** Dnia 30 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,00 zł; masła mleczarskiego 4,40—4,80 zł; twarogu 0,80—1,20 zł; mendel jaj 2,00—2,30 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 26—28 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,40 do 2,80 zł; słoniny wędzonej 2,80—3,00 zł; wieprzowiny 2,00—2,60 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,40—3,20 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalec 2,00—2,60 zł; za drobię: 1 para kurcząt 2,60—4,00 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczkę 3,00 do 5,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,50 do 1,80 złotych; para kuropatek 3,00 złote; królik 3,00 do 4,00 złotych; za ryby: 1 kilogram karpia 4,00—4,40 zł; lina 3,20—3,60 zł; okonia 1,20—2,00 zł; karpasie 2,60—2,80 zł; białych ryb 0,80—1,60 zł; 1 kg. węgorza 3,60—4,40 zł; sandacza 4,60—5,00 zł; 1 kg. łeszcza 3,00 zł; 1 kg. suma 3,60 zł; 1 kg. szczupaka 3,20—4,00 zł; Za ryby śniecie: 1 kilogram 50—80 gr innej. Płacono za jarzyny: 1 kilogram ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—1,00 zł;

Ucieczka więźniów

wszystkich ujęto niebawem

Nasz korespondent strzeliński (ps) donosi:

Trzej więźniowie przebywający w śledztwie w Strzelnie zajęci byli czyszczeniem stołów na podwórzu więziennym. Kiedy dozorca oddalił się na chwilę, ustawili trzy stoły jeden na drugim i czmychnęli przez wysoki mur. Nazwiska uciekinierów są następujące: Stefan Młynarek z Strzelna, Władysław Dziegielewski z Młynów pow. Strzelno i Józef Lewandowski z Rakowa pow. Słupca. Natychmiastowy pościg nie dał pozytywnych wyników.

Dochodzenia wykazały, że Dziegielewski ma narzeczoną w Odrzychowie (pow. strzelińskiego), stwierdzono dalej, że przybyło do niej dwóch mężczyzn. Zarządzono obławę i ujęto dwóch zbiegów, Dziegielewskiego i Młynarka przy stole, na którym leżały obrączki przygotowane do obrzędów zaręczyn. Okrzyk „ręce do góry” przerwał zabawę i zamiast złotych niedoszłemu narzeczonemu nałożono

szpinaku 40 groszy; 1 kg jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 120 złotych; pe- czek rzodkiewek 10—15 gr; główka zie- lonej sałaty 10—20 gr; rabarberu 20—30 gr; 1 kg młodej fasoli 40—50 gr; włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; młodej 30—50 gr; 1 mendel ogórków 40—80 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg kalarepy 0,20 zł; 1 kg marchwi 0,20—0,30 zł; owoce: 1 kilogram sliwek węgierskich 0,70 do 0,80 zł; innych sliwek 0,60—1,00 zł; 1 kilo- gram pomidorów 40 do 50 groszy; 1 kilogram jabłek 30—80 gr; 1 kg gru- szek 0,20—0,80 zł; 1 kg winogron 1,00—2,40 zł; za grzyby: 1 kg. borowików 1,20—3,00 zł; pieczarek 0,80—1,20 zł; 1 kg. mała- ków 70 do 80 gr; 1 kg. kurków 0,30—0,40 zł; rydzów 1,20—2,40 zł; sowy, sero- jadki i inne grzyby 80 gr; 1 kg zielonych grzybów 30—40 gr; 1 kg. podpieńnik 0,60 do 0,80 zł; 1 kg. głoga 40 gr; mendel ra- ków 0,50—2,00 zł. — Targ dość ożywiony, dowozy duże, ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **„Bezprzykładna prowokacja ży- dowska”**. W związku z naszymi informa- cjami pod powyższym tytułem otrzymu- jemy od p. kpt. Skibińskiego następujące wyjaśnienie: „W dniu 10 września pod- czas mego pobytu na manewrach, wynaj- dła żona pokój meblowany p. Rachlew- skiej. Godząc się, zapytała się żona o po- chodzenie i zawód nowego sublokatora, na co odpowiedziała p. R., że mąż jej jest kupcem i że są solidnymi lokatorami, czego dowodem fakt, że mieszkali po- przednio blisko 2 lata u kapitana G. Po- nieważ ani wygląd, ani akcent, ani na- zwisko nie zdradzało pochodzenia żydow- skiego, przeto zupełnie nieświadomie odnajęła im żona pokój, tem więcej nigdy nie przypuszczała, że Żydzi odwa- żą się odnająć pokój w domu oficerskim. Po przeczytaniu podanych w „Kurjerze” informacji natychmiast wypowiedziałem p. R. i zaraz się też wyprowadził.”

— **Upadł, łamiąc rękę**. Podczas wskakiwania do tramwaju upadł na jezd- nię p. Leszek Werwicki, mieszkający przy Starym Rynku 71-72 i złamał rękę. Przewieziono go do lecznicy miejskiej. (k)

— **Pożary w pow. strzebińskim**. W Nożyczynie wybuchł ogień w zabudowa- niach p. Józefa Lepszego. Pastwą plom- ieni padły stodoła, chlew i szopa war- tości 5 tys. zł. — W Woli Kożuszkowej u p. Antoniego Kubiaka spłonął stóg ży- ta. (k)

— **Tajemniczy samobójca**. W Kaź- mierzu w pow. szamotulskim na polu rolnika p. Mikołajczaka znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny. Jak się okazało, nieznanemu popełnił samobój- stwo wyrzucając rewolwer w prawą skroń. Przy nieznanym znaleziono kop- ertę zaadresowaną do Feliksa Wiatrow- skiego w Liege w Belgii, Rue Autrola- naisson nr 84 i okulary w rogowej opraw- wie. Innych dokumentów przy samobój- cy nie znaleziono. Był to mężczyzna li- czący około 35 lat, wzrostu 1,66 m, bion- dyn o pociągłej twarzy. W górnej szcze- ce miał on wprawione trzy złote zęby. Ubrany był w siwy nowy jesienny płaszcz, czarne nowe ubranie i brązowe półbuty. Władze śledcze prowadzą do- chodzenia w celu ustalenia tożsamości nieznanego. (k)

— **Poraniony nożem**. Podczas zabawy wesołej w oberży p. Henslera w Tu- rzu w pow. kępińskim nagromadziło się wokoło karczmy dużo młodzieży z oko- licznych wsi. Pomiędzy przybyłymi do- szło do zacięcia, powstałego na tle antago- nizmów międzywioskowych. W toku bójkę 25-letni Władysław Kulsza z Ko- chłów pchnął nożem 20-letniego Jana Kłobucha z Rzetni w plecy poniżej łopat- ki. Ciężko poranionego opatrzył lekarz. (k)

— **Nagły zgon**. Na ul. Franciszka Ratajczaka zasłabł nagle 60-letni Stani- sław Kutner, z zawodu emerytowany nauczyciel z Leszna. St. Kutner zmarł w drodze do szpitala miejskiego na udar serca. (k)

— **Zderzenie samochodów**. Dziś w nocy zderzył się na Grochowych Łakach samochód ciężarowy P Z 43 878 z doróżką samochodową P Z 11 306. Podczas zderzenia kierowca samochodu ciężarowego odniósł lekkie okaleczenia. Wypadkowi zawinił kierowca samochodu P Z 43 878, który nie dawał sygnału. (k)

— **Nagły wylew wody**. W pobliżu Mostu Chwaliszewskiego pękła rura wo- dociągowa, powodując nagły wylew wody z taką siłą, że podmyty został częściowo bruk jezdni i uszkodzony tor tramwajo- wy. Przywołana straż pożarna zatamowa- wała wodę. Pogotowie robotnicze zakła- dów miejskich przystąpiło do naprawy powstałych szkód. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania**. Ub. nocy włamano się do biur Metropolitalnego Sądu Duchownego na Ostrowie Tumskim. Łupem wianowaczy padła maszyna do pisania marki „Smith Premier” nr 80 307. — Przy ul. Prusa 20 nieznanymi złoczyń- cami włamali się do składu p. Franciszka Sta- szaka, wytłaczając szybę wystawową. Łu- pem złodziej padło 100 kg. suchych kieł- bas. 5 świeżych szynki i 10 kg. wędzonej słoniny łącznej wartości 300 złotych. (k)

— **Ujęcie oszust**. Na Błoniach Wil- deckich ujęto za urzędanie oszukańczej gry w napaństwo o pieniądze. niej. Jana Wróbla, zamieszkałego przy ul. Kowal- skiej 7. Wróbla odstawiono do dyspozycji poznańskiego sądu grodzkiego. (k)

— **Ujęci za kradzież z włamaniem**. Za kradzież z włamaniem ujęto i osadzo- no w więzieniu: Marijana Cichego (ulica Piaskowa 8), Dionizego i Nikodema Ma-

chowskich (Podwórze Barlebens 4) i Fe- liksa Skrzypczyńskiego (Al. Marcinkow- skiego 2 a). (k)

KRONIKA SĄDOWA

— **Proces dwóch lekarzy**. W sądzie grodzkim w Trzemeszynie odbyła się roz- prawa prywatno - karna, w sprawie le- karza p. dr. Uliszewskiego z Wrześni przeciwko lekarzowi p. dr. Gardule z Miłostawia. Akt oskarżenia wynika z par. 185 i 186 k. k. Dr. Uliszewski zarzu- ca dr. Gardule, iż ten powiedział na se- miku powiatowym w Wrześni, że do. Uliszewski popełnił mord i nie powinien być zatrudniony jako lekarz szpitalny. Świad- ków powołano 12, między nimi byli: sta- rosta powiatu wrzesińskiego, burmistrz z Wrześni i burmistrz z Miłostawia. Sąd po przesłuchaniu świadków skazał p. dr. Gardulę na miesiąc więzienia, 2000 zł na- wiązki i koszty postępowania. Zasadzo- ny wnosił apelację. (W)

JARMARKI

— **Marowana Goślina**. W czwartek, dnia 8 października rb. odbędzie się jar- mark kramny, oraz na konie, bydło, pro- dukty rolne, drób i t. p.

— **Strzelno**. Jarmark ogólny (kram- ny, na konie i bydło) odbędzie się we wtorek, dnia 6 października. Spęd by- dla racicowego dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno**. (Obchód Płowiec.) W ub. sobotę i niedzielę z inicjatywy Tow. Powstańców i Wojaków urządził Miejski Komitet W. F. i P. W. uroczysty obchód 600-lecia zwycięstwa pod Płowcami. W sobotę wieczorem 4 trębacz z Tow. Pow- stańców i Wojaków odegrało hejnał, równocześnie na wszystkich wzgórzach za miastem rozpalono ognie, symbolizu- jące staropolski alarm wojenny. Następ- nie wyruszyły korowody towarzyszyw przysposobienia wojskowego z orkiestra- mi i pochodniami przed pomnik Bolesła- wa Chrobrego. Capstrzykowi towarzyszy- ly niezliczone tłumy publiczności. Punk- tem kulminacyjnym obchodu była uro- czysta akademja, która odbyła się w nie- dzielę w południe w sali kinoteatru „Apollo”. Akademję zainaugurowała or- kiestra Powstańców i Wojaków. Po ode- graniu kilku wianek polskich pieśni, zjawił się na estradzie p. prezydent Bar- ciszewski i wygłosił piękne przemówie- nie. Potem wystąpił chór męski „Dzwon” i pod batutą p. Barczyńskiego wykonał „Gaude mater Polonia”. Po deklamacji p. t. „Idziem nad polskie morze”, wygło- sił p. dr. Jurek odczyt o znaczeniu bitwy pod Płowcami. Resztę programu wypeł- niły popisy chóru „Dzwon” i recytacja z „Kryzjaków”. (br)

— (Zaginął). Syn rolnika z Małachow- wa - Wierzb, Kazimierz Wojtkowiak, lat 20, oddał się w tych dniach z domu ro- dzicielskiego. Wojtkowiak jest chorowity. Za wskazanie lub doprowadzenie za- ginionego wyznaczył jego ojciec wynag- rodenie.

— (Pożar.) W zagrodzie rolnika Jer- czyńskiego w Sarbinowku wybuchł one- gdaj większy pożar, który strawił zabu- dowania gospodarcze, całoroczne żniwa, maszyny rolnicze, dom mieszkalny z cał- em urządzeniem. Domownicy uratowali tylko nieco odzieży i najniebezpieczniejszych przedmiotów.

— **Środa**. (Zebranie kupców.) W dn. 24 bm. odbyło się walne zebranie Tow. Samodzielnych Kupców pod przewod- nictwem prezesa p. Kleszczewskiego. Na zjazd kupiecki do Poznania wybrano pp. Kopcia i Bembińskie. Przyjęto projekt egzaminów kupieckich, które obowiązy- wać będą prawdopodobnie w handlu i przemysle. Następnie wybrano członków komisji szacunkowej i odwoławczej do podatku obrotowego. Do szacunkowej: pp. B. Kleszczewskiego, Olchta, Cz. Namysłowski, Szmanie, Ign. Dekowski, Nowaka, Tobolskiego, K. Kujawę, Fr. Tyrakowskiego, Bembińskie, St. Preisa i Hologę. Zastępcami zostali: pp. Kukła, J. Grabias, Woźny, Jackowski, M. No- wak, Kończal, Piotrowski, Grześkowiak, Rydlewski, wszyscy ze Środy, Andrzejew- ski i Antkowiak z Zaniemyśla i Z. Woj- ciechowski z Kostrzyna. Członkami komi- sji odwoławczej zostali wybrani pp. Szczepecki, Łazarewicz, Czerniejewski; zastępcami pp. A. Gałkiewicz, M. Pawlak i Z. Kowalewski. Omawiano jeszcze sprawy podatkowe, otwierania i zamy- kania sklepów oraz zniesienia jarmar- ków, odbierających kupcom zarobek.

— („Badacze Pisma Świętego”). Sta- rostwo w Środzie ukarało grzywną po 50 złotych Marcina Słomczyńskiego, St. Po- pierzyńskiego, W. Chybiaka, J. Łyka i J. Ciszewską za sprzedawanie broszur po domach w czasie nabożeństwa. Ukarani złożyli apelację. Rozprawa odbyła się przed kilku dniami przed sądem admini- stracyjnym, który stanął na stanowisku, że sprzedawanie broszur bez pozwolenia, choćby z pobudek ideowych (jak to twier- dził oskarżeni), jest niedopuszczalne i zatwierdził grzywnę.

— (Napad bandycki.) W czwartek około godz. 3,30 po poł. na szosie w po- bliżu Koszut dwóch zamaskowanych ban- dytów napadło na handlarza owoców Janowskiego z Ulejna i groząc rewolwe- rem, zabrali mu 500 zł, poczem zbiegli. Policja jest na tropie bandytów.

— (Z działalności Kat. Stow. „Oświa- ta.”) Stowarzyszenie „Oświata” rozwija ożywioną działalność pod przewodnic- twem niestrudzonej pracownicy spo- łecznej p. Kubickiej. Co środy odbywają się zebrania referatowe z ożywioną dy-

skusją o godzinie 20 na sali p. Huettne- rowej. 30 września rozpoczyna cykl wy- kładów „Z podróży na północ” ks. prof. Marcinkowski. Od 1 października po- cząwszy urządzi „Oświata” w Zakładzie SS, Miłostawia (Ochronka) 6-tygodnio- wy kurs robót ręcznych. Koszty kursu wynoszą 7 zł od osoby. (ak)

— **Szamotyły**. (Wypadek.) W tych dniach mieszkaniec Kłodzisk w powiecie szamotulskim, 68-letni Karol Stuzen- berger, jadąc wozem na szosie w pobliżu Wronek, wskutek rozluźnienia się dyszla wjechał do rowu i wypadając z wozu, od- niósł złamanie nogi. (k)

— **Inowrocław**. (Konkurs samolotów turystycznych.) W związku z urzędza- nym między 25 września a 1 października przez główny zarząd L. O. P. P. i Aeroklub Rzeczypospolitej IV krajowym konkur- sem samolotów turystycznych, spodziewa- ny jest przelot awionetek nad Inowrocła- wem w dniu 1 października. Wstęp na tutejsze lotnisko wyniesie: 50 gr dla do- rosłych, 20 gr dla młodzieży. Na lotnisku przegrzywać będzie orkiestra wojskowa i kolejowa, oraz zorganizowany będzie bu- fet.

— (Kursy gimnazjalne T. N. S. W.) — Miejscowe Koł. Tow. Naucz. Szkół Śred- nich i Wyższych wznawia w bieżącym ro- ku szkolnym kursy w zakresie 6 i 8 klas szkoły średniej ogólnokształcącej. Zgło- szenia przyjmuje w okresie między 23 a 26 września w godz. między 18 a 19 prof. Grande, ul. Jakóba 9.

— (Kradzieże i włamania.) W nocy na 20 bm. do mieszkania p. Stanisława Środy w Wydarowie dostali się przez uchylone okno złodzieje i skradli kilka ubrań; war- tość ogólna łupu wynosi 380 zł. — Teże nocy pładrowali złodzieje również w mie- szkaniu p. Franciszka Owczarka w Strzy- żewie Kościelnym i skradli ubrania i go- tówkę. — Skradziono w ub. tygodniu bu- ciki p. Anieli Nowak przy ul. Cmentar- nej. Skradzione obuwie znaleziono, a po- sadzona o kradzież twierdzi, że jest nie- winna, gdyż buciki zostawił u niej na przechowanie znajomy. Śledztwo w to- ku. (em.)

— **Kępno**. (Z Kurkowego Bractwa Strzeleckiego.) Ub. niedzieli organizo- wało tutejsze Kurkowe Bractwo Strzelec- kie zawody z racji zakończenia sezonu. Pierwsze miejsce zdobył p. budowniczy Wilaszek, drugie p. restaurator Płonka, trzecie prezes p. Julian Bogucki. Poza- tem strzelano o premje.

— (Zmiana właściciela.) Pan Antoni Michalski, mistrz obuwiczy z Kępna, na- był drogą kupna kamienicę p. Walentego Przybyszewskiego, położoną przy Rynku za cenę 32 000 złotych.

— (Alarm Straży Pożarnej.) Dnia 23 bm. wieczorem zawiadana została miej- scowa Straż Pożarna do Bolesławca (pow. wieluniński), gdzie zapaliła się szopa, po- łożona w pobliżu urzędu pocztowego. — Strażacy, wyjechawszy za miasto, zawró- cili, gdyż pożar został tymczasem ugaszo- ny. (ck.)

Z POMORZA

— **Gdynia**. (Śmierć na szynach.) W niedzielę, dnia 27 września, robotnik Ka- zimierz Przybylski podczas przechodze- nia przez tory kolejowe dostał się pod pa- rowóz, który mu obciął prawą nogę i o- gólnie poturbował. Przewieziony do lecz-nicy, Przybylski zmarł w pięć godzin po wypadku.

— (Przychodnia przeciwgruźliczna.) Kasa chorych pow. morską otworzyła w Domu Sióstr przy Rynku Kaszubskim przychodnię przeciwgruźliczną. Bezpłat- ne porady udziela się codziennie od godz. 11—14. Lekarz przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od 12—14.

— (Obchód rocznicy bitwy pod Płow- cami.) W niedzielę 27 września odbył się tutaj obchód 600-nej rocznicy bitwy pod Płowcami. Po nabożeństwie i defila- dzie urzędowano akademję, na której przemówiono o znaczeniu rocznicy wy- głosił naczelnik Owiński. (S. B.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło- no w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Zy- gmund Zieliński z prośbą o zdrowie 10 zł; H. L. 5 zł; — K. R. z prośbą o błogosła- wieństwo Boskie 2 zł; — Władysławo- stwo Urbaniakowie zamiast wieńca dla śp. Michała Meysnera 50 zł; — H. S. 5 zł; J. 3 zł; — Bednarscy z prośbą o dalsze błogosławieństwo 10 zł; — razem z po- przednio pokwitowanymi 282 zł.

Na chleb św. Antoniego: St. W. z po- dziękowaniem za wysłuchanie prośby, 10 zł; — H. S. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 71 zł.

Na ubogich m. Poznania: Trawczyński zamiast wieńca na trumnę śp. Michała Meysnera 20 zł; — Grono pracowników Sp. Akc. „Goplana” odebrane z „Vesty” za pomoc przy gaszeniu ognia 200 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 450 złotych.

Na Tow. „Caritas”: Stow. Pań św. Wincentego a Paulo przy parafji św. Marcina 50 zł; — Dybicka 50 zł; — Zebrane w Banku Cukrownictwa zamiast wień- ca na trumnę śp. Tadeusza Piłatowskiego 100 zł; — razem z poprzednio pokwito- wanymi 361 zł.

Na bezdomnych bezrobotnych na We- sołem Miasteczku: Z okazji imienin p. Bolesława Bieleckiego w dniu 26, 9 1931 20 złotych.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Entomologiczne w Poznaniu**. Miesięczne zebranie odbędzie się w czwar- tek 1 października o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej św. Wojciech**. Zebranie plenarne odbę- dzie się w czwartek 1 października o go- dzinie 20 w ognisku.

— **Stowarzyszenie Oficerów przeniesio- nych w stan spoczynku**. Zebranie mie- sięczne nie odbędzie się jutro, lecz w przyszły czwartek 8 października o godz. 18,30 w Kasyne D. O. K. VII.

— **Tow. Uczniów Handlowych sekcji Związku Pracowników Kupieckich od- dział Poznań**. Zebranie plenarne odbę- dzie się w czwartek 1 października r. b. o godz. 20 na małej sali Domu Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1.

— **K. S. „Olimpia” w Poznaniu**. Ze- branie plenarne odbędzie się 1 paździer- nika o godz. 20 w Kasyne Izby Rze- mieśniczej, ul. Fr. Ratajczaka.

— **Tow. Wychodźców pod „Bia- łym Orłem”**. Zebranie miesięczne odbę- dzie się w sobotę 3 października o godz. 19, w lokalu zebrania p. Figla, Wierzbicie- ce 27. Po zebraniu wspólna pogadanka przy herbatce.

— **Związek Pomocników Tapicerów - Dekoratorów**. Zebranie kwartalne odbę- dzie się 3 października o godz. 19 w lo- kalu p. Kubisza, ul. Św. Wojciech 1.

SKRZYNKĄ DO LISTÓW

— **L. N.** Radzimy zwrócić się do któ- rejkolwiek księgarni. (K)

— **L. I. 100.** Tylko podatek obrotowy. Może Pani wyskarżyć odszkodowanie od poprzednika. (K)

— **K. S. 24.** Zależy od warunku umo- wy. Wogóle sądzimy, że wycofać się mo- że Pan tylko ze zgodą drugiej strony. (K)

— **Stolarnia budowl.** Tak jest, podle- ga opłacie stempelowej w wysokości 0,2 procentu. (K)

— **K. D. J.** 1) Przysługuje prawo do zwrotu niesłużnie pobranej opłaty, jeżeli kontrakt wcześniej został rozwiązany. 2) Musi dotrzymać warunków umowy. 3) Trwa dłużej lub krócej, zależnie od o- koliczności. 4) Wolno tylko skarżyć są- downie o odszkodowanie. 5) Może Pan również skarżyć. (K)

— **P. Z. Dylewski.** Warunków przyje- cia nie znamy. Zresztą tamtą można tylko „ucieć”. (K)

— **W. U. B. Br.** Miałby Pan prawo do zaopatrzenia jedynie jako zawodowy wojskowy, w myśl postanowień w Dzienn. Ustaw nr. 6 z r. 1924 poz. 46. (K)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:
Barbara Karoinosowa z d. Leitgeber, 32 l. Leon Krzyżagórski, zegarmistrz, 20 l. Krystyna Derda 5 l. 11 m. Marja Cebulska z d. Jarmużkiewicz, 80 l. Alojzy Dworaczek, kapelmistrz opery, 62 l. Henryk Bartkowiak, uczeń szklny, 7 l. Franciszek Waszak, rolnik, 60 l. Kon- stanca Seblowa z d. Zaudowicz, 70 lat. Wincenty Andrzejewski, kom. miejski, 49 l. Antoni Leśniewicz, rzeźnik, 32 l. Marjan Radecki 8 m. 18 d. Bronisław Ogrodowczyk 2 m. 6 d. Franciszek Klo- siak, robotnik, 74 l. Adam Karaszkie- wicz 10 godz. Irena Schulzówna, uczen- nica szkolna, 11 l.

— **L. 100.** Wszystko jedno, kto opłaca stempel, byle był opłacony; zwykle stro- ny placą po połowie należności. Co do reszty radzimy przedstawić Urzędowi Rozjemczemu dla spraw najmu. (O)

KONCERTY

Otwarcie sezonu koncertowego Orkiestry Symfonicznej stol. m. Poznania.

Koncert inauguracyjny Orkiestry Sym- fonicznej odbędzie się w niedzielę, dnia 4 października wieczorem, o godz. 8-mej w Teatrze Wielkim. Koncertem dyrygował będzie znany kompozytor i kapelmisz- rz prof. Feliks Nowowiejski, zaś jako solista wystąpi świetny pianista wirtuoz prof. Józef Turczyński. Prasa zagraniczna sta- wia prof. Turczyńskiego w rząd najwybit- nieszyc współczesnych pianistów; wy- stępy jego we Włoszech, Francji, Niem- czech, Hiszpanji i innych państwach cie- szą się największym powodzeniem. Na koncercie inauguracyjnym wykonane zo- staną Beethovena V, Symfonia, Paderew- skiego „Fantazja Polska” na fortepian z tow. orkiestry, Karłowicza „Oświecimo- wie” i L. Kamińskiego Uwertura do op.: „Damy i Huzary”.

Ceny miejsc od 3 do 0,50 zł. Przespre- daż biletów w składzie cygar A. Szrej- browskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38, w dzień koncertu od godz. 12—2 i od 6 wiecz. w Teatrze Wielkim. — zw 11201

Teatr Polski

Piątek, 2. 10. „Wielki człowiek do ma- łych interesów”.
Sobota, 3. 10. „Wielki człowiek do ma- łych interesów”.
Niedziela, 4. 10. „Wielki człowiek do ma- łych interesów”.
Poniedziałek, 5. 10. „Wielki człowiek do ma- łych interesów”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Maż z grzeczności” — Występ Leszczyńskiego.
Czwartek, 1. 11. „Maż z grzeczności” — wy- stęp Leszczyńskiego.
Piątek, 2. 10. „Maż z grzeczności” — wy- stęp Leszczyńskiego.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

KRYZYS, KTORY MA WAŻNE PRZYCZYNY

Przyszła katastrofa — Poważnej dyskusji nie było — Dziwne narodziny — Kolacja w czasie recitatu — Pisanie oper zanika... — A publiczność? — To nie upadek kultury — Prosta zmiana kierunku — Pasorzytowanie na subwencjach — Muzycy opery nie bronią — Idzie czas nowy.

Kryzys teatru muzycznego, jaki od dawna można było zaobserwować we wszystkich państwach europejskich, przybrał w roku bieżącym, wreszcie, katastrofalne rozmiary. W Polsce doszło do tego, że wszystkie sceny operowe stanęły i przestały działać.

Dyskusji na temat potrzeby opery nie prowadzono. Jedynie Stowarzyszenie Kompozytorów Polskich nadesłało magistratowi warszawskiemu pismo, w którym najcięższym argumentem za utrzymaniem opery był fakt, że Niemcy mają 90 teatrów operowych a my zaledwie 4. Zbyt imponujący to argument nie jest. Ilość teatrów wcale nie świadczy o kulturze duchowej narodu. Niemcy, mimo swych 90 oper, w czasie wojny byli wielkimi barbarzyńcami.

Nieliczni entuzjaści teatru muzycznego bronią swego zdania argumentami, sięgającymi od wiary w siłę żywotną tej formy, aż po znaczenie kulturalne, czy społeczne. Natomiast jak najmniej używają dowodów realnych, wziętych z rzeczywistości, a nie z fantazji i z wiary w „lepszą przyszłość”.

Fakty, które w szkicu zaraz przedstawiamy, powiedzmy otwarcie, przemawiają przeciwko operze. Przejdźmy do nich.

Opera dziwnie rozpoczęła swój żywot. — Urodziła się nie z twórczego tchnienia potężnej indywidualności, lecz z dociekań literacko-muzycznych na dworze Bardich we Florencji. Miała w założeniu wskrzesić tragedję antycznej Grecji. Dzięki temu pierwsze opery cierpią na niedostatek muzyki, melodji, którą zjadło słowo. Błąd, popełniony przy urodzeniu, zaciążył na operze przez wieki. Sprawa stosunku słowa (tekstu) i muzyki do dzisiejszego dnia nie została konkretnie załatwiona, pomimo usiłowań niebyłajaki (Gluck — Wagner — Debussy).

Drugą bolączką to stosunek do teatru, w który opera weszła. Śpiewak operowy nigdy się nie stał aktorem. Istota tego leży m. i. chociażby w powodach fizjologicznych. Śpiewak nie posiada swobody ruchów, ulega prawom oddechu, które wymagają od niego swobody klatki piersiowej. Artysta operowy nie mówi lecz śpiewa, (daje to nieraz śmieszne rezultaty, zwłaszcza tam, gdzie natrafimy na zwroty używane często w mowie potocznej). Wskutek bardzo zwolnionego tempa wyspiewywanych słów w stosunku do mówionych, akcja w operze nie toczy się lecz wlecz, wytwarzając nudę. Świetnie sobie z tem dawali radę ludzie w XVII, XVIII i częściowo XIX w. Słuchali wyłącznie aryj, w czasie zaś recitatu, a więc w czasie posuwania się akcji poprostu jedli podwieczorek czy kolację, rozmawiali, odwiedzali się w łóżach etc. Trudno to nazwać brakiem kultury. Jest to tylko inny obyczaj.

Orkiestra, jako czynnik niezbędny, przysparza również wiele kłopotu reformatorom teatru; kapelmistrz i orkiestra, widoczny dla widza, rażąco odcinał się od sceny. Te powody sprawy, że opera nie zdołała wytworzyć syntetycznej całości, o co walczył tak zaciekłe Wagner.

Nieemożność stworzenia syntezy spowodowała zapewne, że tacy, jak Bach, Chopin, Brahms nie pisali oper. Z drugiej zaś strony to samo było powodem, że pisał opery Mozart, który napewno nie szukał żadnej syntezy, co tak swego czasu irytowało Beethovena. Dzisiaj, gdy widoczny jest brak usiłowań twórczych w operze, problem syntezy utonął w marażmie, nie mając dopływu nowych myśli. Źródło zaś, t. j. autor operowy, zanika. Współczesny kompozytor coraz mniej zajmuje się operą, coraz rzadziej ku tej formie skierowuje myśl swoją. Mimo chęci, nie jest już w stanie zapobiec bierności formy, przeżytej i przebrzmiałej.

Publiczność, jako trzeci czynnik teatru, zawiodła najzupełniej. Odwraca się od teatru dość wyraźnie, a od opery w szczególności. Szukała zawsze w teatrze rozrywki i nie godzi się dzisiaj z tem widowiskiem, które jej daje opera. Wolą iść do kina lub na zawody sportowe. Lubi muzykę operową, ale podaną przez radio. Nie chce się nudzić i ma rację.

Objawy te, które spotykamy u współczesnej publiczności, są wszakże bardzo dalekie od tego, by twierdzić, że kultura przez to upada. Wcale nie: zmienia tylko kierunek swoich zainteresowań.

Niektórzy biadają nad zanikiem opery, przypisując jej znaczne kulturalne znaczenie, którego moim zdaniem nie posiada. Jakże, skoro tak mało osób na operę uczęszcza? Wątpię też, by uważać za korzystne dla prawdziwej kultury muzycznej wychowywanie młodzieży na arjach operowych i by ideałem muzycznym stało się... potpourri operowe! Kto, zapytuję, życzy sobie takiego rezultatu umuzykalnienia społeczeństwa?

Opera zatem miała i ma jedynie i wyłącznie znaczenie rozrywki. Wieki ubiegłe (XVII, XVIII) jak mówiłem, słuchały wyłącznie w operze aryj. Z tego zaś powodu trudno odmówić poprzedzającym epokom kultury muzycznej!

Pozostaje do omówienia sprawa finansów. Opera zawsze opierała się na subwencjach. Utrzymywał ją król, magnat, zamózne mieszczaństwo. Po upadku dworów i zubożeniu powojennym sfery burżuazyjnej, subwencjonowanie przyjęły na siebie państwa i miasta. Dokąd były lata tłuste, pieniądze dawano, nie licząc się z tem, że sale operowe świeciły pustkami. Ludzono się, że będzie można jakoś frekwencję wywalczyć. Tymczasem wysiłki na nic się nie przydały, bo publiczność za nic nie dała się skierować ku operze.

Dzisiaj nastaly lata chude. Pieniądzy w Europie prawie nikt nie ma. Groźny kryzys gospodarczy wstrząsnął nami i kto wie, jak z tego wszystkiego wybrniemy. Same nawet ostatnie wypadki w teatrze świadczą, że w tej chwili zarządzenie teatrów w Polsce należy traktować jako zwyczajny ruch o podłożu ekonomicznym, nie artystycznym. Opera zaś nie jest artykułem pierwszej potrzeby. Jest nią natomiast muzyka, ale w operze jest bardzo mało muzyki i dlatego też muzycy placówką tej nie bronią, a co więcej, uważają, że łożenie na operę pieniędzy przez miasto jest zbędne i niepotrzebne. Jeśli opera ma siły żywotne, potrafi utrzymać się sama.

Publiczność niewiele dba o kryzys operowy i teatralne. Idzie do kina, słucha radja i kocha sporty. Słowem: szuka emocji i wzruszeń na drodze, która jej sprawia przyjemność. A jeśli uwielbia trochę przesadnie sport, to też ma swoje dobre strony. Wyidzie to niewątpliwie na zdrowie młodemu pokoleniu, które w sporcie znajduje rzecz ważną: zdrowie fizyczne, a co zatem idzie i duchowe. Dzięki zaś tym atutom, pozbędzie się w przyszłości nareszcie zacofanego a zębego romantyzmu, który nie widzi, że idą czasy inne, nowe, że zmieniają się formy. Siła zaś, pod naciskiem której się to dzieje, zdruzgotce niemilosierdzie wszystko przeszłe, co dla nowych przejawów życia będzie zbędne i niepotrzebne.

Dr. Tadeusz Szeligowski.
Poznań.

Pisma nadesłane

„Przegląd Księgarski”. Organ Związku Księgarzy Polskich. Nr. 19. Treść: Rozpoczęcie roku szkolnego na Kursach Księgarskich. — Księgarstwo łódzkie w obronie zagrożonego bytu, przez H. Lopińskiego. — W sprawie ochrony praw autorskich. Próba porozumienia między Niemcami a Z. S. S. R. przez J. B. — Działalność wydawnicza, przez D-ra W. Gottlieba. — Studium Księgarskie Wydziału Pedagogicznego Wolnej Wszechnicy Polskiej. — Trybuna księgarska. Uczczenie pamięci Jakóba Mortkowicza. — Z życia organizacyjnego. — Dział urzędowy Związku Księgarzy Polskich. — Ogłoszenia.

„Polska Gazeta Introligatorska”. Miesięcznik. Organ Centr. Związku Cechów Introligatorskich na Rzplita Polską. Nr. 9. Treść: Ks. Edmund Majkowski: „Oprawy sakwowe”. — Międzynarodowa wystawa książki w Paryżu. — Marmurkowanie papierów. — Farbowanie i marmurkowanie skór. — Pięćdziesięciolecie firmy Kreglewski. — Stanowisko w zawodzie a zamiłowanie do pracy. — Potrzeba nam dzielnych fachowców. — Kronika. — Rozmaitości. — Wesoly kącik.

ZYCIE KULTURALNE — Z KULTURY POMORZA

NAUKA

Przeгляд początkowych dziejów Litwy. Jest zjawiskiem pomyślnym, że uczeni polscy żywo zajęli się w latach ostatnich dziejami Litwy i jej stosunkiem do Polski wysuwając swój głos w tej mierze conajmniej na równi z głosem nauki rosyjskiej. W rzedzie pionierów tej pracy w Polsce wymienić należy profesora Haleckiego z Warszawy, autora dwutomowych „Dziejów unji polsko-litewskiej”. Ze szkoły prof. Haleckiego wychodzą obecnie młodszy badacze, którzy kontynuują poczynania swego kierownika. Do zaawansowanych w tem gronie należy doc. Uniw. Warszawskiego dr. Henryk Paszkiewicz, autor szeregu studjów z dziejów stosunków polsko-litewskich i z dziejów Moskwy (bardzo pożądana specjalizacja ze strony nauki polskiej!). Otóż głównie staraniem dra Paszkiewicza doszło obecnie do skutku poważne przedsięwzięcie w postaci regestów litewskich. Polegają one na podaniu w sformułowaniu możliwie zwięzłym treści dokumentów i wzmianek kronikarskich do dziejów Litwy. Zamierzono wydawnictwo doprowadzić do roku 1385, ogłoszony tom obejmuje czas do roku 1315 („Regesta Lithuaniae, ab origine usque ad Magni Ducatus cum Regno Poloniae unionem, Tomus primus, tempora usque ad annum 1315 complectens 1930, nakładem Kasy Mianowskiej”). Ażeby wydawnictwo udostępnić i uczonym obcym, ubrano regesta w szatę języka łacińskiego. Zyczyćby sobie należało, by następne zeszyty wydawnictwa poszły rychło za pierwszym i ażeby wraz z niemi okazał się tak nieodzowny przy wszystkich tego rodzaju wydawnictwach indeks imion osób i miejscowości. (zw)

POLONICAWŁOSKIE

Włoch o Krakowie i Wieliczce. Jeden z wybitnych włoskich lotników Antonio Locatelli ogłosił w „Corriere della Sera” wrazenia z odwiedzin w wawelskim zamku i salinach wielickich. Z sympatją opisuje krajobraz widziany z lotu ptaka, przyjęcie na lotnisku rakowickim, a potem z widocznym skupieniem wędruje po wawelskim wzgórzu, starając się zapamiętać nawet drobne szczegóły. Uderza go wspaniałość królewskiej siedziby i pieczołowita jej rekonstrukcja. Obszernie opisuje wędrowkę po wielickich podziemiach, gdzie w dużej sali balowej podziwiał m. in. tańczonę przez młodzież uniwersytecką. Trzebaż mu było jeszcze zobaczyć Białowieżę i Polesie, ażeby się napatrzył bogactw i różnaitości naszego krajobrazu. (P.)

TEATR

Stanisław Tarnawski w dramacie. Ze Lwowa piszą nam: Wybitny basista opery warszawskiej, hamburskiej i poznańskiej, St. Tarnawski, przeszedł zapewne chwilo — do teatru mówionego. W sztuce Maughama „I kiedy wrócisz” grał jedną z ról w zespole p. Siemaszkowej i wykazał, że nietylko w operze był aktorem pierwszorzędym, ale i w dramacie rangę tę zachowuje. (lk)

Odeon i Goethe. Z Paryża donoszą nam: Stulecie Goethego będzie obchodzone oczywiście i we Francji, osobno zaś zajmie się niem, poza uroczystościami naukowo-literackimi teatr, mianowicie Odeon, tj. drugi obok Comedie Francaise teatr dramatyczny paryski, subwencjonowany przez rząd. Długo namyślano się, które by dzieło Goethego wystawić. Brak pełnowartościowych przekładów, był bodajże największą trudnością. Wiadomo, że w jednym z francuskich tłumaczeń „Fausta”, słowa z pierwszego monologu Fausta, brzmiące „Heisse Magister, heisse Doktor Gar” zostały przełożone: „Je suis magistre, je suis le docteur Gar”... Zalatwiono wszakże sprawę z francuskim esprit, mianowicie obrano utwór, który może zainteresować szczególnie widzów francuskich i ma swój osobny posmak. Jest tym utworem „Clavigo”, utwór osnuty na tle przygód siostry Beaumarchaisgo w Madrycie, a pisany stylem, w którym Goethe naśladowa rozmyślnie Beaumarchaisgo z delikatną jakby parodią. (tp)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Malowidła z trzech epok w Rykontach. Piszą nam z Wilna: W Rykontach pod naszym miastem restauruje się kościół. Przy zdzieraniu pobrudzonej pobiałej okazało się, że pokrywa ona różne malowidła ściennie. Wezwano więc komisję konserwatorską, która zrobiła ciekawe odkrycia. Kościół ten został zrazu zbudowany na zbór kalwiński (w wieku XVI) i z tego czasu przechowywała się jednolita barwa ścian koloru ceglastego. Malowidła figuralne, również odkryte, pochodzą już z wieku XVII, mianowicie w r. 1668 wojewoda trocki Ogiński ofiarował Rykonty Dominikanom z Trok. Malowidła przedstawiają stacje męki Pańskiej, a nadto w prezbiterjum znajduje się portret wojewody i jego żony jako fundatorów. Wreszcie trzecią „serją” stanowią malowidła z końca XVIII wieku. Wszystkie będą zupełnie odnowione. (ow)

PRACE W TORUŃSKIM TOWARZYSTWIE NAUKOWYM

Toruń, 28 września.

W Toruńskim Towarzystwie Naukowym odbyło się posiedzenie Wydziału historyczno-archeologicznego. Konserwator wojewódzki i kustosz Muzeum Miejskiego w Toruniu p. Gw. Chmarzyński przedstawił wyniki swoich badań nad 23 chorągiewami nagrobnymi z XVII i XVIII stulecia, jakie zachowały się dotychczas na terenie dawnych Prus Królewskich i Książęcych (ze szczególnem uwzględnieniem okazów, znajdujących się na obszarze dzisiejszego Pomorza Polskiego). Chorągwie te w kształcie prostokąta z wycięciem u dołu oraz z dwoma chwastami po bokach, malowane olejno przedstawiają rycerza w zbroji, klęczącego przed krucyfiksem (rzadziej przed wyobrażeniem Opatrzności), a na odwrocie mają herby zmarłego i jego rodziny. Pod względem treści i kompozycji przypominają one żywo pomorskie epitafja plastyczne z owych czasów.

Zastanawiając się nad ich genezą artystyczną, referent zanalizował plastyczne epitafja przyścienne, jako też dawne zwyczajne pogrzebowe, (zawieszanie w kościele, nad grobem zmarłego, jego hełmu, tarczy, nieraz i ostróg, tarczy herbowej a wreszcie chorągwi pogrzebowej, którą niesiono na czele pochodu). Doszedł w ten sposób do wniosku, że chorągwie nagrobne genetycznie były ściśle związane zarówno z dawniejszymi zwyczajami pogrzebowymi, jakoteż z epitafjami plastycznymi i, że jako tańsze od tych ostatnich w wielu wypadkach zastępowały one kosztowne płyty nagrobne z wyobrażeniem postaci zmarłego i jego klejnotów rodowych.

Ponadto przedstawił p. Chmarzyński fotografię pięknego obrazu olejnego, wyobrażającego Madonnę z Dzieciątkiem, jest to dzieło utalentowanego artysty malarza Kazimierza Łukasiewicza, nieznanego dotychczas historykom sztuki. Obraz ten, własność p. M. Mazurkiewicza z Inowrocławia, jak świadczy napis umieszczony na nim ręką artysty, malował Łukasiewicz u O. O. Reformatorów na Podgórzu pod Toruniem w roku 1784 (wzgl. w 1794). Autor jego jest niewątpliwie identyczny z twórcą dochowanych do dziś w kościele parafjalnym w Podgórzu (poreformackim) pięknych stacyj Męki Pańskiej, na których widzimy postaci ubrane w stroje polskie. Dalsze dzieła Łukasiewicza, znajdują się może po kościołach w Włocławku i okolicy.

Prezes Tow. Naukowego ks. Alfons Mańkowski wygłosił następnie referat o „Kronice Jezuitów toruńskich”, której egzemplarz ma w swoim posiadaniu Kronika ta, spisana w latach 1694 — 1768 z rozkazu przełożonych konwentu dla archiwum klasztornego, nie została wyzyskana przez naukę. Z dwu tomów rękopisu in folio dochował się do dziś tylko tom drugi. Przynosi on sporo nieznanego materiału do historii Jezuitów toruńskich, jak ciekawe personalja szeregu zakonników, wiadomości o stanowisku wobec Pijarów, (którym na usilne zabiegi Jezuitów toruńskich biskup Kretkowski nie pozwolił osiedlić się na Pomorzu), o stosunku do miejscowych różnowierców, do przedstawicieli miasta itp.

W toruńskim Collegium kształciło się przeciętnie po dwustu synów rodów szlacheckich z Pomorza i Prus obojga, zaś w okresie największego rozkwitu po pięciuset. Dobrą musiało ono mieć opinię i skutecznie rywalizowało z gimnazjum toruńskim, skoro w liczbie wychowanków raz poraz spotykamy protestantów z Brandenburskiej i Kurlandji. Są też wiadomości o gólniejszej natury, jak spostrzeżenia o stanie religijnym Torunia po wojnach szwedzkich, świadczące o wyjątkowo wysokim poziomie moralnym ludności; opis morowej zarazy, która w latach 1708—11 szerzyła spustoszenie, porywając nieraz po 50—80 ofiar dziennie; a wreszcie wiadomości o pobycie szeregu wybitnych postaci historycznych w Toruniu, a m. in. i królowej Marysieńki. Kronika ta ukaże się z czasem w druku jako jeden z tomów „Fontes”.

Nastąpiły sprawozdania naszych archeologów ks. dr. Łęgi i dr. Wagi, którymi przyjdzie zająć się osobno.

Toruń. — Adam Münnich.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Trudno śpiewać hymny pochwalne...

Z faktu, iż nowy budżet ma się zamknąć kwotą 2300 milionów wynika jasno, że bieżący budżet (na r. 1931/32) zakrojono za szeroko. Zresztą pierwszych pięć miesięcy bieżącego okresu obrachunkowego, zamykających się niedoborem 136 milionów, również dowiodło, iż ustalenie tegorocznego budżetu na poziomie 2450 milionów było wynikiem złudzenia.

Te, tak częste w ostatnich czasach „złudzenia“, nie przynoszą chluby czynnikiem miarodajnym. Nie można zaślaniać rządowi i usprawiedliwiać jego postępowania w dziedzinie skarbowości — argumentem, że „spadek dochodów był niespodziewanie silny i nagły“, boć wszystkim wiadomo, iż a) w miarę trwania i pogłębiania się kryzysu zdolność płatnicza społeczeństwa maleje oraz że b) już poprzedni budżet — 1930/31 — tylko dzięki wprowadzeniu pozycji rachunkowych nie wykazał deficytu.

O faktach tych koła gospodarcze dobrze wiedziały i stale naklaniały rząd do większej oględności przy preliminowaniu dochodów skarbowych. Głosów tych nie usłuchano. Poziom budżetu utrzymano zbyt wysoko i dopiero pod wpływem nieodzownej konieczności obniżono go, i to w sposób niewystarczający. Gdyby obniżka pensji urzędniczych dotknęła równomiernie wszystkie osoby, czerpiące dochody ze skarbu państwa, a więc zarówno cywilne, jak i wojskowe, (co, jak wiadomo, nie miało miejsca) — to bieżący budżet byłby bardziej realny.

Swoją drogą, jak już nieraz stwierdzaliśmy, nie jesteśmy entuzjastami obniżki płac urzędniczych w rozmiarach takich, w jakich dokonana została. Efekt gospodarczy obniżki, t. j. zwiększenie siły nabywczej mas urzędniczych, był jak najfatalniejszy dla rynku. Jeśli zaś nierównomierność w obniżce płac, która dotknęła wyłącznie osoby cywilne, nazywamy błędem, to dzieje się to nie tylko dlatego, że nie widzimy słusznego powodu tej dyskryminacji, ale i zauważamy nieusprawiedliwione zбочzenie z linii, wytkniętej przez rząd polityce budżetowej.

Linja ta, naszym zdaniem, powinna była pójść i powinna iść przedewszystkiem w kierunku zmniejszenia zadań państwa i osiągnięcia tą drogą potrzebnych oszczędności. Obniżka płac urzędniczych, oczywiście niższa od dokonanej w dniu 1 kwietnia r. b., powinna była uzupełnić akcję oszczędnościową, a nie powinna była stanowić jedynej jej istoty. Niestety, mimo długich „wakacyj sejmowych“, rząd istotnej reformy budżetowej, t. j. zmniejszenia zakresu zadań państwa nie przeprowadził. Przynajmniej nic o tem nie słycać.

Natomiast wszystkie, znane i przygotowane na nową sesję sejmową, projekty podatkowe przewidują wzrost ciężarów publicznych. Oznacza to zerwanie z programową zasadą, tak mocno do niedawna podkreślaną, że ciężar świadczeń publicznych społeczeństwa nie może być pod żadnym pozorem powiększony i że przeciwnie, należy troskliwie badać wszelkie możliwości złagodzenia go. Efekt skarbowy większości nowych podatków wydaje się być więcej niż wątpliwy; zachodzi prawdopodobieństwo powtórzenia eksperymentu, dokonanego z funduszem drogowym, którego dochody stanowią zaledwie jedną trzecią sumy preliminowanej...

Jeśli do tego wszystkiego dodać:
a) brak jakiegokolwiek inicjatywy rządowej w kierunku obniżenia ciężarów socjalnych, będących w naszych czasach krytycznych czynnikiem niejednokrotnie anachronicznym, oraz
b) niezadawalające, bo dotychczas niedosć konkretne postawienie walki ze skutkami bezrobocia, —
to zaiste trudno śpiewać hymny pochwalne na cześć przeczności i energii czynników miarodajnych.....

Krótkie informacje gospodarcze

— Według obliczeń Związku przemysłu piwowarskiego, ogólny spadek spożycia piwa w roku bież. wynosi dotychczas 25 proc. w porównaniu ze spożyciem w roku 1930, które było o 7,6 proc. mniejsze, niż w r. 1929.

— Liczba bezrobotnych w Austrii według stanu na dzień 31 sierpnia, wyniosła 196.321 osób.

Raj utracony

Problem kryzysu współczesnego wykonał zwrot zasadniczy, przeskakując dość raptownie nawet od zagadnień czysto gospodarczych do pojęć czysto psychologicznych, do jakich naukowo zaliczone jest zaufanie, będące wyrazem stosunków człowieka do jednostki, grupy lub instytucji w najgorszym pojęciu tego słowa. Z tej racji, o ile dawniej na łamach pism fachowych, poświęconych zagadnieniom gospodarczym, mieliśmy w wyjątkowych tylko momentach wypadki w stronę wyłącznie polityki, o tyle obecnie, od szeregu miesięcy, ze specjalnym nasileniem w czasach ostatnich, możemy się rozkoszować traktatami psychologicznymi, pisanymi przez ekonomistów.

Zarzucono w kącie cyfry, jako balast niepotrzebny i zaczęto się dobrać do skóry „człowieka ulicy“ obrazowo i „bezpośrednio“. Sankcjonując dalszą akcję „psychologiczną“ początek dał urzędowy tygodnik „Polska Gospodarcza“ w dwóch artykułach wstępnych czołowego swego publicysty i redaktora naczelnego, p. C. (zesława) P. (eche). Pierwszy, z połowy sierpnia r. b., pod bojowym tytułem „Frontem przeciwko defetyzmowi“, ruszył z kopyta do walki z pesymistycznym horoskopami na przyszłość. Padły pioruny na „wroźbiarstwo gospodarcze“, na „bujną wyobraźnię“, w co zresztą wpleciono wypad w stronę przekonań politycznych. I tu bodaj pan C. P. najbardziej się omylił, gdy od tego zwłaszcza ostatniego składnika uzależnił szeroką opinię publiczną, zamkniętą w pojęciu zaufania. Możemy zapewnić psychologiczną wiedzę p. C. P., że nie tylko dla „człowieka ulicy“, ale nawet dla „dziecka salonu“ wielka polityka obca jest dziś tak dalece, że równie obce są mu nazwiska rządzących, ministrów.

Dziś nie istnieją ludzie, istnieje system, istnieje symbol. Dla obozu p. C. P. systemem jest pogląd, że „trudno uważać, aby opinia bezrobotnego, zredukowanego urzędnika, obduktowanego kupca-przemysłowca i rolnika — była obiektywnym problemem sytuacji gospodarczej“. I tu p. C. P. popełnia generalny lapsus, odgradzając „sytuację gospodarczą“ drutem kolczastym od jej udziałowców, od „sytuowanych“ gospodarzo, od tych właśnie, którzy są jednocześnie podmiotem konjunktury, jej przedmiotem, których nastawienie psychiczne tę sytuację gospodarczą stwarza. I niewiadomo teraz, kogo p. C. P. do walki z defetyzmem wzywa. Czyje zdanie i czyja akcja gospodarza poza bezrobotnym, urzędnikiem, kupcem, przemysłowcem i rolnikiem jest dla p. C. P. miarodajne. Wiadomo, kogo p. C. P. poza urzędnikiem, kupcem, przemysłowcem, rolnikiem i rzeszą bezrobotnych uważa właściwie za społeczeństwo.

Autor walki z defetyzmem przypomina, że obecny kryzys gospodarczy wynika z przesłank strukturalnych. „Przebudowy wymaga architektura gospodarcza całego świata“. Ale zapomina lub lekko przemilcza, że prze-

de wszystkim wymaga generalnej przebudowy architektury psychicznej nowoczesnego społeczeństwa. A biorąc się do przebudowy, nie wolno zapominać o pierwszym zdaniu „Rozprawy o metodzie“ Kartezjusza, w której wielki ten matematyk i filozof powiedział: „zwalając starą budowlę, aby wzniesić gmach nowy, trzeba na czas przejściowy wybudować lepiankę, by w niej przetrzymać okres budowy“. Taką lepianką w zakresie wszelkich poczynań państwowych rządu jest bezsprzecznie zaufanie społeczeństwa.

Niektóre koła państwowe rozumiały znaczenie tego kardynalnego warunku pracy istotnie twórczej. Jego wyrazem był zapewne głośny dziś już ustęp w biuletynie Inst. Bad. Konj. Gosp. i Cen. Brzmiał on, niby piękne strofy Milтона Anglika o zdawna utraconym rajem naszych prarodziców. Ile zimna rzeczywistość zdławiła rozkwitającą poezję, i niefortunny autor otrzymał dymisję. Tylko to raju nie powrócił.

Zato p. C. P. znów przywdział przyłbicę i w artykule „Polityka i ekonomika“ zarzucił opozycję szeregowanie braku zaufania politycznego dla rządu. Trudno się zorientować, czy p. C. P. świadomie podsuwa inne znaczenie powszechnemu pojęciu, czy popełnia lapsus drugi. Nie opozycja — tylko społeczeństwo; i nie polityczny brak zaufania — tylko gospodarczy. Raz jeszcze podkreślić trzeba, że dla najbardziej zdala od polityki trzymającego się obywatela, któremu wszystko może być jedno, do jakiej partji np. pan wiceminister Starzyński należy — nie może być obojętne, co pan Starzyński ex cathedra jako przedstawiciel rządu i skarbu mówi. A chyba trudno będzie p. C. P. zaprzeczyć, że pan Starzyński zagalopował się w tarnowskiej mowie daleko poza okopy Świętej Trójcy. Traktowany jak rekrut obywatel, musi stracić zaufanie gospodarze, wyrażając je wycofaniem wkładów. A do tego jako żywo, nikt nie nawoływał, powszechność tego działania była symptomem automatyzmu społecznego. Bynajmniej nie ze względu na defetyzm, jak sądzi p. C. P., rozpamiętywało społeczeństwo przeszłość, i niezupełnie „dziwaczny“ uczyniło rachunek prawdopodobieństwa. Był w tem instykt samozachowawczy, pamiętający inflację, zanik pożyczki odrodzenia, milionówek, wkładów naszej emigracji, to jest ta przymusowa ofiara pieniężna, którą społeczeństwo raz już złożyło, czego mu dziś na dobro nie zaliczają, grożą, jak rekrutom „repetą“, a czego społeczeństwo drugi raz niema ochoty przeżywać.

Widać, że nareszcie zależy rządowi na utrzymaniu zaufania społeczeństwa. Taka jest intencja wszystkich tych enuncjacji. Lecz utraconego zaufania nie zdobywa się artykułami psychologicznymi. Zaufanie zdobywa się szczerością, lojalnym czynem. „Radzimy zrozumieć sytuację“. Plenipotent utracił zaufania swego mocodawcy.

Tadeusz Kozłowski.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Nowa taryfa celna. Ministerstwo przemysłu i handlu nadesłało do zaopiniowania Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu trzecią część projektu nowej taryfy celnej. Projekt zawiera nowe stawki celne dla następujących działów: wikt. na i materiały koszykarskie, rudy, żuźle i popioły, drewno, korek i wyroby z nich, wyroby koszykarskie, metale i wyroby z nich, maszyny i aparaty, sprzęty elektrotechniczne, środki transportowe, wagi, narzędzia, instrumenty i aparaty precyzyjne, naukowe, optyczne i inne, broń i amunicja, wyroby ze sztucznych materiałów plastycznych, guziki, spinki, zatrzaski, wyroby sitarskie, szcztokarskie, pendzle, zabawki, gry, ozdoby choinkowe, przyrządy sportowe, przybory piśmienne, kancelaryjne, rysunkowe i malarskie, biżuteria nieprawdziwa, kamienie szlachetne, półszlachetne, perły, metale szlachetne i wyroby z nich, wyroby z kości, zapalniczki, puszki do pudrowania, szpilki, grzebienie i spinki do włosów, cygarniczki, papierosnice e, fajki, broszki, bransoletki, medaiony oraz dzieła sztuki. Część trzecia projektu zawiera 368 pozycji i 2073 stawek zamiast 762 stawek. Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu rozpoczęła już prace nad zaopiniowaniem projektowanych, nowych stawek celnych. Zainteresowane firmy, któreby z Izby nie otrzymały odnośnej ankiety, zechcą się zwrócić do Izby,

która udzieli bliższych informacji i poda projektowane, nowe stawki celne. Firmy winny przesłać Izbie swoje uwagi i propozycje do nowej taryfy celnej najpóźniej do dnia 5 października 1931 r.

Z KRAJU

(k) Regulacje podatkowe — zamiast amnestji. W dniach najbliższych udaje się do premiera Prystora i wiceministra skarbu prof. Zawadzkiego, specjalna delegacja kupiectwa łódzkiego celem przedstawienia projektu zlikwidowania zaległości podatkowych. Projekt ten wysuwa, zamiast omawianej w sferach gospodarczych amnestji podatkowej, regulacje podatkowe, tak, jak to ma miejsce między wierzyteliem a dłużnikiem. Układy regulacyjne miałyby prawo zawierać poszczególne izby lub urzędy skarbowe z płatnikami w danym okręgu. Zamiast umarzania zaległości i powszechnej amnestji, która zmniejszałaby ewentualne wpływy skarbowe i stanowiłaby premję dla opieszalszych płatników, zawierane byłyby indywidualnie z płatnikami. Po zrealizowaniu tych układów i po wpłaceniu kwot pieniężnych, wynikających z tych układów, następowałoby umarzanie pozostałych należności.

(k) Trudności firmy Grosleit w Łodzi. Do wydziału handlowego sądu okręgowego w Łodzi wpłynęło podanie o nadzór Tow. Akc. dla przemysłu włókienniczego

Tajemnica długiego życia

Wiadomo, że mieszkańcy krajów skandynawskich, zwłaszcza zaś Anglii, dożywają sędziwej starości. Wyścig przejechać się po południowej Małopolsce, po wsiach tamtejszych, ażeby się przekonać, jak wielką ilość ludzi liczy tam powyżej 70, a nawet 80 lat. Co wpływa na tę długowieczność?

Najważniejszym czynnikiem jest w tych wypadkach odżywianie się. Ludzie ci jedzą bardzo dużo warzyw, a przedewszystkiem owoców. W Anglii np. każdy żołnierz i każdy policjant przez cały rok dostaje na śniadanie jabłko lub inny owoc.

U nas dotychczas za mało ludzie jedzą warzyw, a już stanowczo zamało owoców. Co do owoców, to je się u nas jeszcze w jesieni, ale w zimo, nie mówiąc już o wiosnie, owocu nie widzi się w domu. Przyczyną jest niewątpliwie fakt, że u nas mało kto wie o tem, iż np. jabłka czy gruszki rodzą się w Polsce w najrozmaitszych odmianach, że jedne odmiany dojrzewają i muszą być spożyte najpóźniej w październiku, inne w grudniu, inne w styczniu, a są takie, które do spożycia nadają się dopiero w kwietniu, maju a nawet w czerwcu.

Publiczność wielkopolska będzie miała w tym roku niezwykłą sposobność zapoznania się z rozmaitemi odmianami owoców na tegorocznych Targach na owoce, urządzonych staraniem Poznańskiego Towarzystwa Ogrodniczego, które odbędą się od dnia 3 do 5 października włącznie w Pałacu Targowym na terenie Międzynarodowych Targów w Poznaniu.

Zarząd Targów, do którego należą najwybitniejsi znawcy sadownictwa i owoców, przygotowuje pokaz eksponatów w ten sposób, że każdy będzie mógł się dowiedzieć, które jabłka dojrzewają w miesiącach jesiennych, zimowych, a które na wiosnę. Każdy będzie mógł oglądać owoce, dowiedzieć się, jak się nazywają odmiany i poczynić zakupy w ten sposób, by w każdym miesiącu przez zimę i wiosnę mógł mieć dla siebie i dzieci codziennie dobre, smaczne jabłko, spokojnie, że zakupiony towar mu nie zgnije, co staćby się musiało, gdyby ktoś n. p. jabłko jesiennie chciał chować do końca marca.

J. A. Grosleit. Jest to jedno z najpoważniejszych przedsiębiorstw łódzkich. Firma prowadziła szeroki import bawełny oraz własną fabrykę kolder jackardowych, przeznaczonych na eksport oraz dzierżawiła szereg większych przedsiębiorstw w Łodzi. Bilans firmy zamyka się sumą kilkunastu milionów zł. Firma nie zalega z podatkami. Przedsiębiorstwo posiada poza tem wielki skład futer w Warszawie. W podaniu o nadzór wskazane jest, że trudności finansowe firmy wywołane są stratami poniesionymi w związku z krachem niemieckim.

(k) Ważne rozporządzenia. Dziennik Ustaw R. P. nr. 86 z dnia 28 września b. r. zawiera m. in. rozporządzenie ministrów; spraw wewnętrznych z dn. 20 sierpnia 1931 r. wydane w porozumieniu z min. skarbu oraz min. wyznań religijnych i oświecenia publicznego, celem wykonania ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samodzielnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich; skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa z 17 sierpnia 1931 r. o uldze celnej na suszone morele, brzoskwinie i gruszki; przemysłu i handlu w porozumieniu z min. skarbu z 20 lipca 1931 r. o dopuszczeniu do obrotu handlowego wyrobów złotych i srebrnych zaopatrzonych w dane cechy probiercze; przemysłu i handlu z 14 września 1931 r. o częściowej zmianie rozporządzenia min. przemysłu i handlu z 3 sierpnia 1928 r. o opłatach za czynności urzędów miar.

Z ZAGRANICZY

(z) Skutki spadku funta szterli. na rynku frachtowym. Światowy rynek frachtowy znamiennie w ubiegłym tygodniu niebawo chaos. Z powodu spadku funta szterlinga rederzy starali się zawierać umowy jedynie na podstawie stałych wartości, natomiast załadownicy nie byli w stanie spełniać tego warunku, gdyż wchodziły w rachubę przewozy towarów, zakupionych przed kryzysem funta szterlinga. Z tego powodu nastąpił moment wyczekiwania na poprawę kursu funta. Angielski rynek węglowy spodziewał się znacznej poprawy ze względu na podniesienie się zdolności konkurencyjnej węgla na rynkach importowych przy jednoczesnej obniżce wartości funta. Załadowania pszenicy w portach La Platy zwiększyły się dość znacznie. Zniżkę kursu funta najbardziej odczuwają ci rederzy, którzy przedtem zakontraktowali okręty na dłuższy okres czasu, zawierając umowy w walucie angielskiej.

Dzieje i upadki funta szterlinga

Kurs funta szterlinga załamał się! Zjawisko to jest sensacją niebywającą w gospodarczych i politycznych dziejach świata. A jednak dewiza — „Nic nowego pod słońcem” da się i do upadku funta zastosować.

Już samo słowo „funt” jest dwuznacznikiem — jest bowiem jednocześnie nazwą jednostki monetarnej Wielkiej Brytanji i miarą ciężaru, a raczej — masy.

Każdy funt szterling miał początkowo zawierać w swym chemicznym składzie — jeden funt czystego srebra — i stąd się wywodzi jego nazwa.

W późnym średniowieczu, gdy jeszcze nie znano inflacji papierowych, dokonywano inflacji „metalowej”, a właściwie masowego fałszowania pieniędzy, w mennicach państwowych. I Anglja nie była wówczas wolna od tej plagi, występującej zresztą na kontynencie europejskim w rozmiarach olbrzymich. Naskutek stalego pogarszania monety funt angielski zawierał w XVIII w. już nie 408, a tylko około 125 gramów czystego srebra.

Lecz już od roku 1816 w Anglii została zaprowadzona waluta złota i funt, oparty na wielkich rezerwach złotego kruszcu, nagromadzonych w skarbcach Banku Angielskiego — stał się jedną z najmocniejszych walut świata. Od r. 1844 Bank Angielski uzyskał specjalne przywileje w dziedzinie emisji banknotów, oraz prawo emisji na warunkach następujących: mógł emitować banknoty za 18 i pół miljonów funtów bez pokrycia, a emisja dalsza miała posiadać pokrycie stuprocentowe.

Funt przetrwał w „dobrej formie” nawet moment tak tragiczny, jak wybuch wojny światowej. Nawet nie zawieszono na początku wojny t. zw.

aktu Peel'a — o wymienności banknotów na złoto i stuprocentowym pokryciu w złocie tych banknotów (za wyjątkiem owej 18 i pół miljonowej nadwyżki); lecz wypuszczono w obieg tzw. currency notes, wymienne na złoto, a na banknoty, oraz zakazano wywozu złota z Anglii. Pomimo to pod koniec wojny funt spadł w stosunku do dolara i franka szwajcarskiego — bardzo znacznie, a nawet w parę lat po wojnie jeszcze nie doszedł do parytetu przedwojennego.

Jednak już w r. 1925 Anglja powraca do waluty złotej i funt odzyskuje swoje „dostojne” przedwojenne stanowisko wśród licznych grona walut europejskich i zamorskich.

W czasie strajku węglowego w Anglii w lecie r. 1926 funt zachwiał się bardzo nieznacznie.

Ostatni upadek funta jest związany z kryzysem przemysłowym Anglii, deficytem budżetowym, oraz ich skutkami — ucieczką kapitałów i złota zagranicę. Pomimo udzielenia Anglii przez Stany i Francję wielkich pożyczek w wysokości 130 miljonów funtów szterlingów — nie udało się finansistom angielskim i zagranicznym ocalić funt od nowego upadku.

Gdy odływ złota zagranicę przysłał rozmiary tak katastrofalne, że w ciągu paru dni września wysłano go z Anglii na sumę trzydziestu miljonów funtów — funt zaczął gwałtownie spadać i zapewne nie prędko wróci znowu do parytetu z przed paru tygodni.

Takimi są dzieje i upadki funta szterlinga, który przez długi czas był uważany za jedną z najpewniejszych i najmocniejszych walut świata.

St. Cz.

Na czym polega skuteczność kuracji winogronowej?

Winogrona są owocem szczególnie bogatym w witaminy, w fosfory, w sole mineralne i roślinne, a także w cukier, do pewnego stopnia w białko roślinne, zatem we wszystkie te składniki, które podtrzymują i potęgują naszą energię żywotną, przyspieszając zarazem wzrost naszego ciała, a tem samem są niezbędne do normalnego rozwoju naszego organizmu.

Poza wybitną swoją wartością odżywczą posiadają nadto winogrona stwierdzone już obecnie właściwości lecznicze, jako środek znakomicie regulujący przemianę materji. Systematyczna kuracja winogronowa pobudza działalność całego naszego aparatu trawiennego, powiększa dzięki obfitej zawartości cukru, wagę naszego ciała, wzmacnia diurezę (wydzielanie moczu), ułatwia wydalanie kwasu moczowego z krwi. Dzięki tym właściwościom jest kuracja winogronowa szczególnie skuteczna w następujących stanach chorobowych:

1. W chronicznym zaparciu, dzięki temu, że bogata zawartość w soku winogronowym soli, sodu, potasu i wapnia działa na kiszki czyszczaco, upodabniając kurację winogronową do kuracji specyficznymi wodami mineralnymi, z tą wszelako korzyścią, że winogrona nie działają na kiszki drażniaco.
2. We wszystkich stanach nadkwasności żołądka i jelit, która sok winogronowy neutralizuje dzięki swojej alkalizacji, a także pośrednio przez wzmożone wydzielanie przy kuracji winogronowej soku trzustkowego, który oddziaływa alkalizująco.
3. W chorobach wątroby, jako że winogrona pobudzają wydzielanie żółci, czyniąc ją zarazem bardziej alkalizującą.
4. W chorobach nerek, w których korzystnie zastępują kurację mleczną.
5. W chorobie cukrowej, ponieważ fermenty oraz cukier gronowy, zawarte w soku winogronowym, przyspieszają wszystkie procesy przemiany materji, zwolnione zawsze u diabetyków.
6. W rozmaitych stanach gruźliczych stosowana jest chętnie ta kuracja, jako ułatwiająca wydzielanie śluzu, lecząca katary oskrzelowe, a nade wszystko nader odżywcza. Należy jednak przytem pilnie baczyć, aby nie wywoływać niebezpiecznych dla gruźlików diurez.
7. Wreszcie we wszystkich chorobach, zależnych od upośledzonej przemiany materji, jak: gościec, dma, arterjoscleroza, otyłość, dzięki temu mianowicie, że kwasy roślinne winogron działają oczyszczająco i odtruwająco, zaś minimalna zawartość soli kuchennej i niewielka białka nie obciąża przy kuracji winogronowej nadmiernej pracą nerek, których zadaniem jest wydzielanie zatrzymujących krew substancji purynowych.

Pozostaje teraz ważne pytanie: w jaki sposób przeprowadzić najskuteczniej kurację winogronową? Do celów kuracyjnych nadają się wszelkie gatunki winogron byle dojrzałych. Grona wysysać należy wolno, wypływając starannie pestki i skórkę, a przedewszystkiem przed jedzeniem kupnych gron opłókiwać je zimną przegotowaną wodą. Czas trwania kuracji rozciągać się powinien od 3 do 6 tygodni, zależnie od tolerancji indywidualnej, przyczem dla uniknięcia podrażnie-

nia działań przy wysysaniu zaleca się częste płókanie ust roztworem dwuwęglanu sodu.

Co się tyczy ilości spożywanych dziennie gron, rozpiętość jest tutaj bardzo wielka, zależna od właściwości każdego poszczególnego organizmu. Przeciętnie wystarczy 1 do 2 kilo dziennie, dzieląc tę rację winogrono na trzy porcje, spożywając: zrana, po obiedzie i po wieczery. Dr. S. C.

Historja zagubionych biżuterji pewnej amerykanki

W Medjolanie stała się obecnie głośna sprawa zaginionych biżuterji Amerykanki Missis Colemann.

Panna Colemann przyjechała z Nowego Jorku via Paryż do Medjolanu, przewożąc biżuterje swe w osobnej, eleganckiej kasecie. Jadąc do hotelu, pozostawiła kasetę przez zapomnienie w dorozce samochodowej. Dorozka odjechała, i wtedy dopiero Amerykanka spostrzegła brak kasetki. Zaalarmowała więc hotel, policję i prasę, że zginęły jej biżuterje, wartości pó 1 miljon dolarów, czyli dziewięciu miljonów lirów. Wszczęte energiczne poszukiwania trwały już dwa dni, gdy nagle zgłosił się szofer owej dorozki z kosztowną kasetą.

I teraz dopiero rozpoczęła się historia tragiczna. Szoferowi przysługiwała nagroda t. zw. znaleźne w wysokości pięciu procent od wartości znalezionej obiektu, a więc 25 tysięcy dolarów, czyli około pół miliona lirów. Ładna gratka. Ale przeciwko temu zaprotestowała burzliwie piękna Missis Colemann, uciekając się nawet pod skrzydła opiekuńczej konsula amerykańskiego i biorąc do pomocy pewnego adwokata medjolańskiego. Najpierw dowiodła, że szofer nie ma prawa do znaleźnego, ponieważ jest odpowiedzialny za całość bagażu swych pasażerów. A następnie przypomniała sobie nagle, że musiała jej zapomnieć zapakować do kasety drogocenną kolję perłową, której wartość przekracza 8 miljonów lirów. Cóż wobec tego zrobić? Przywołano znawców, którzy znalezionej biżuterji ocenili na 600 tysięcy lirów. I koniec końców po długich targach Missis Colemann wręczyła uczciwemu szoferowi czek na dwanaście tysięcy lirów. W ten sposób przysły złote nadzieje szofera na zdobycie pół miliona a jednocześnie z ust jego wyrwała się nie pozbawiona pewnej słuszności sentencja: — Uczciwym być trzeba obowiązkowo, bo to daje spokój sumienia; ale uczciwość to droga daleka do milionów.

Sprawa „9 milionowych” biżuterji pięknej Amerykanki jest obecnie w Medjolanie przedmiotem licznych dowcipów. (kw)

Konkurs najpiękniejszych oczu

W Paryżu zainicjowano konkurs wysoce oryginalny: konkurs najpiękniejszych oczu. Kandydatki zgłosiły się mnóstwo, i jury ma obecnie nielada trud z przyznania palmy pierwszeństwa. Kandy-

datki stawać muszą w obliczu sądu konkursowego całkowicie zakwiecone na wzór dawnych Turczynek, tak, by nie było można dostrzec, czy twarz kandydatki brzydka lub ładna, młoda lub stara. Idzie tu wyłącznie o ocenę oczu, ich wielkości, kształtu i wyrazu. Uniemożliwiono również jakiegokolwiek pośrednie oddziaływanie na sentyment jury przez uwydatnienie pięknej figury lub kokieteryjny stroju: Kandydatki stawać muszą do konkursu przyodziane w długie szare „domino”. Regulamin konkursowy umożliwia w ten sposób stawianie do współzawodnictwa wszystkim sferom społecznym i urodom fizycznym, od prostej robotnicy do damy światowej, od dziewczęcia do kobiety leciwej.

Jaki będzie ostateczny wynik, jeszcze nie wiadomo. Tymczasem jednak gruchnęła pogłoska, że w dotychczasowym przeglądzie oczu stanowiącym najpiękniejsze stwierdzone u pewnej 70-letniej ubogiej matrony, która od najwcześniejszej młodości ciężko pracować musiała, a i dziś jeszcze pracować musi na utrzymanie swych wnuków.

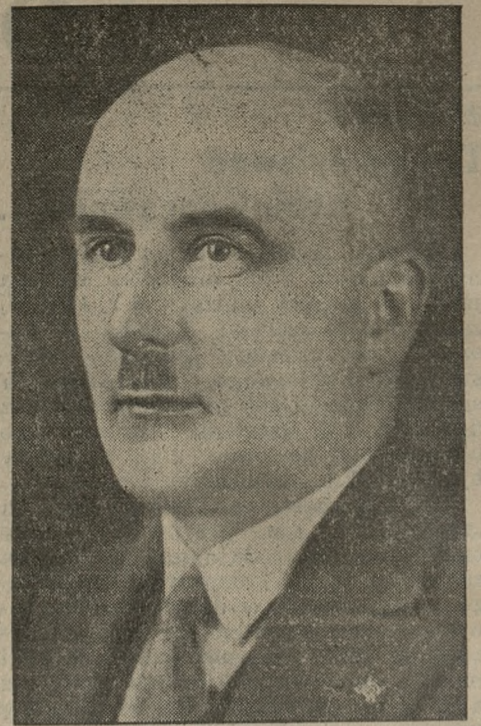
Osobiście cieszyłbym się, gdyby jury właśnie owej 70-letniej przyznało pierwszą nagrodę. Z nagrodzeniem bowiem i wyróżnieniem tej ciężko pracującej matki i opiekunki danoby w pysk dotychczasowym żydowskiego wymysłu konkursom piękności, które nie są niczem innym, jak paradą tydek i wszelakiej nagości. Obecny więc konkurs paryski, poszukujący najpiękniejszych oczu, posiada znaczenie bez porównania głębsze i donioślejsze. Już choćby dlatego, że skierowuje uwagę na piękno stokroć wznioślejsze, bo na utajone piękno duszy i serca, którego zwierciadłem są oczy. Czyż mogą być oczy piękniejsze od tych, które widziały dno życia, a mimoto zachowały złoty blask wiary, nadziei i miłości? I czyż dotychczasowe odkrycie paryskiego sądu konkursowego nie dowodzi choćby tego tylko, że dusza poniekądych kobiet młodsza jest od ich ciała, i że spokojny cichy blask oczu macierzyńskich rozciąca wokół siebie o wiele więcej piękna nieprzemijającego, niż kuszące pełne żaru zmysłowego czy młodej ciałem bachantki? (wk)

40-lecie krzesła elektrycznego

W tych dniach przypada 40-lecie wprowadzenia w Stanach Zjednoczonych krzesła elektrycznego oraz pierwszego na niem stracenia. Prasa amerykańska przypomina wobec tego polemiki i namiętne debaty, jakie wówczas powstały na całym świecie, osiagając nieprawdopodobne naprężenie. Gdy w Londynie dowiedziano się, że niejaki William Kemmler, który zamordował siekiarą kobietę, miał być stracony na krześle elektrycznym, „Daily Chronicle” napisał: „niema możliwości porównania między gilotyną, strykiem szubienicy a okrutnym barbarzyństwem krzesła elektrycznego” — a „Standard” twierdził, że wykonanie wyroku zapomocą barbarzyńskiego fotelu, wywoła bunt i oburzenie całej ludzkości. W Stanach Zjednoczonych również, opozycja przeciw nowemu narzędziu śmierci była olbrzymia. Przeciwnikami krzesła elektrycznego były również wszystkie towarzystwa elektryczności, obawiające się, że nowe to zastosowanie prądu elektrycznego zdyskredytuje energję elektryczną w oczach opinii publicznej. Gdy nadszedł dzień stracenia skazańca, nie dopuszczono do miejsca egzekucji żadnego przedstawiciela prasy. Egzekucja odbyła się w ścisłej tajemnicy, w obecności kilku zaledwie osób. Fotel, zużyty wówczas do pierwszego stracenia, pozostał w użyciu aż do 28 lipca 1929, kiedy to zbuntowani więźniowie w Auhuru, spalili doszczętnie narzędzie śmierci. S. F.

Amerykański pogrzeb kryzysu ekonomicznego.

Przed kilku dniami został uroczystie pochowany na miejskim cmentarzu w Nowym Jorku „wielki szkodnik”, czyli kryzys gospodarczy. Trumna, zawierająca niebo-

Maksymilian Molicki, tegoroczny król żniwny Bractwa Kurkowego.

szczyka, objechała na dwupiętrowym karawanie wszystkie główne arterje New Yorku, zatrzymując się wielokrotnie przed gmachami banków, giełdy, magistratu, oraz różnych przedsiębiorstw, jak „Palmolive”, „Woolworth Building” i t. d., gdzie wygłoszone zostały liczne przemówienia do wielotysięcznych rzesz, uczestniczących w pogrzebie.

Na słupach ulicznych i na ścianach domów kilkometrowe afisze opiewały wszystkie przekroczenia i szkody, jakie wyrządził w ciągu swego krótkiego życia kryzys gospodarczy, syn pp. Delirjum i Chciwość, urodzony w 1929 r. Liczne orkiestry grały w czasie pochodu marsze żałobne, jednak tłumy, obecne na pogrzebie, nie zachowywały się bynajmniej poważnie. Zamiast podniosłego skupienia dało się zauważyć podniecenie, przechodzące chwilami w spontaniczne wybuchy rozradowania. Tak np. przed gmachem Treasury padali sobie ludzie w objęcia, a przed „Empire Building” gromada studentek wykonała taniec dziękczynny.

Pogrzeb kryzysu ekonomicznego urządzal w Nowym Jorku niezwykle czynny i ruchliwy klub-stowarzyszenie pod nazwą „Dobry Interes”. „Dobry Interes” jest jednym z propagatorów zniesienia prohibicji w Ameryce, stąd też i nazwa, jaką nadano jednemu z rodziców kryzysu gospodarczego — Delirjum, tak bowiem nazywają dzisiaj w Ameryce prohibicję. Członkowie „Dobrego Interesu” jechali w zamkniętych samochodach tuż za karawanem, wszyscy w czarnych zakietach i cylindrach. Wygłosili też szereg mów pogrzebowych, których idea przewodnią było często powtarzające się zdanie: „Patrzcie, pierwsze pogłoski o zniesieniu prohibicji zabiły kryzys ekonomiczny, dawny dobroty dopiero wówczas powróci, gdy prohibicja istotnie zostanie zniesiona.” J. K.

Nowy olbrzym powietrzny.

Udałe próby ze statkiem powietrznym Akron, który, jak wiadomo, jest dwa razy większy od Zeppelina, zachęciły rząd amerykański do budowy większego jeszcze olbrzymia powietrznego, który będzie miał pojemności prawie 4 miliony m. kub.

Ameryka posiada nieprzebrane wręcz zapasy gazu helium, który dzięki niezapalności swej kwalifikuje się najlepiej do napelniania balonów i statków powietrznych.

Dla pomieszczenia nowego sterowca powietrznego zbudowana będzie olbrzymia hala w Sunnyvale w Kalifornji.

W taki oto oryginalny sposób poradził sobie jakiś pomyslowy Niemiec, który wycofany z kursu autobus przerobił na wcale pokazałą willę.

Z działalności Bursy Rzemieślniczej im. Staszica

Bursa rzemieślnicza im. Staszica, będąca w Poznaniu jedynym internatem dla uczni rzemieślniczych pozostaje w dalszym ciągu w skromnych warunkach rozmieszczenia. Powstawszy z prywatnej inicjatywy w listopadzie 1923 r., wkroczyła obecnie w swój ósmy rok istnienia.

Internat mieści się w tylnym skrzydle budynku magistrackiego przy ul. Rybaki 18, zajmując 28 pokoi włącznie z ubikacjami gospodarczymi i mieszkaniami kierownika. Zakład mieści maksymalnie 42 wychowanków i jest stale zapełniony.

Zarząd Towarzystwa podjął w r. 1929 intensywną propagandę za nabyciem lub pobudowaniem własnego domu na internat i wydał przed półtora rokiem 50-groszowe cegiełki w celu podniesienia zapoczątkowanego przed kilku laty funduszu budowlanego do koniecznej co najmniej sumy 100 tys. zł. Niestety nadzieje na większe wpływy z cegiełek, poza skromną sumą, zgromadzoną w P. K. O. zawiodły mimo usilnej propagandy. Wierząc w ofiarność i szczerą życzliwość społeczeństwa dla poczynania internatu, na leży przyczynić nikłych wpływów dopatrywać jedynie w wyjątkowych trudnościach gospodarczych ostatnich czasów.

Fundusz budowlany zapoczątkowany w r. 1926 własnymi środkami oszczędnościowymi wynosił w roku sprawozdawczym 28.888,77 zł. Zarząd Towarzystwa skłonny jest raczej do nabycia stosownego gotowego obiektu na zakład w dogodnym naturalnym położeniu, aniżeli do podjęcia ryzyka budowania nowego gmachu. W ostatnim czasie zakład próbował kilkakrotnie nabyć różne objekty, jednakże niedogodność położenia obiektu i rozkład budynku, względnie wysokie koszty przebudowy, zmusiły do zaniechania zamiaru.

O wychowankach powiedzieć można, że przywiązują się bardzo do zakładu i że trudno opuszczają go po wyuczeniu się. Oprócz innych trudności gospodarczych przysporzył rok ubiegły nowe poważne trudności wynikiem z nadmiernej podwyżki czynszu ze zł 3.360 na 8.400 zł.

W ciągu roku sprawozdawczego opuściło bursę 23 wychowanków, a przybyło 23. Zatrudnieni byli w poszczególnych rzemiosłach następujące ilości uczniów: krawiectwo męskie 1,

damskie 1, ślusarstwo maszynowe 36, tokarstwo w metalu 22, instalatorstwo 8, ślusarstwo artystyczne 3, ślusarstwo budowlane 8, ślusarstwo kolejowe 3, mechanika precyzyjna 4, mechanika lotnicza 2, rzemiosła monterskie, szoferskie i mechanika samochodowa 10, elektrotechnika 10, stolarstwo 9, ślusarstwo narzędziowe 1, piekarstwo 1, szewstwo 9, zecerstwo 1, koszykarstwo 1, formierstwo 1, zegarmistrzostwo 3, pozłotnictwo 1, fryzjerstwo 2, malarstwo 1, fotografia 3, cukiernictwo 2, puszkarstwo 1, rzeźbiarstwo 1, uczniów szkół zawodowych innych 7, handel przemysłowy 4 i 1 w kantorze fabrycznym. Przeciętnie 30 procent wychowanków kształciło się w Państwowej Szkole Rzemieślniczo-Przemysłowej, reszta uczęszczała do szkoły do kształcącej.

Wychowankowie pochodzą naogół z rodzin bardzo licznych co do rodzeństwa, przyczem w dwóch wypadkach ilość dzieci dochodziła do 12. Wśród wychowanków 26 było zupełnymi sierotami, 39 półsierotami, a w trzech wypadkach byli rodzice zupełnie nieznanymi ani co do pochodzenia ani co do wyznania. Wszyscy wychowankowie są Polakami, wyznania rzymskokatolickiego, z których dwóch było wyznania grecko-katolickiego, a jeden pochodzi z ojca ewangelika 77 z pośród dotychczasowych wychowanków pochodziło z województwa poznańskiego, 13 z b. Kongresówki, 7 z Małopolski, 1 z Pomorza, 1 z Gdańska, 26 z Niemiec, 3 z reemigrantów z Ameryki i 22 z Rosji sowieckiej. Stan zdrowia wychowanków był naogół dobry, gdyż kierownictwo dba również o wychowanie fizyczne powierzając sobie młodzieży.

Praca nad internatem i zadanie jego pozostaje niezmiennie w dalszym ciągu i streszcza się w następujących tezach: Wychować uczni terminatorów na prawych obywateli Polaków, dać im godziwe mieszkanie i utrzymanie, przypilnować gruntownie przeszkolenie zawodowe, odciągnąć od zgubnych wpływów ulicy i przyswoić prawe poczucie społeczne i towarzyskie. Nauczyć ich wszelkimi dostępnymi środkami karność i posłuchu wobec władz, mistrzów, przełożonych i osób starszych, wpoić im poszanowanie uczciwości, sumiennosci i prawdomówności.

przeciwko oskarżycielowi prywatnemu wyłącznie w celu uzyskania wyjaśnienia w zakwestjonowanych wypadkach. Gdy wyjaśnienia te nastąpiły, ówczesny trybunał dyscyplinarny sprawę umorzył. Odnosna uchwała trybunału została przez sędziego odczytana.

Przesłuchiwani do niektórych zarzutów jako świadkowie pp. radcowie Pospieszalski, Zdziarski i Czajkowski nie wnieśli nic na korzyść obrony. Dalszą rozprawę odroczone do dziś godz. 14 w sali nr. 1 sądu grodzkiego.

Obchód 200-lecia

poświęcenia kościoła parafialnego w Owińskach

Niezwykłą tę uroczystość obchodzili w dniu 20 bm. parafia owińska. Już od wczesnego rana rozbrzmiewały pobożne pieśni setek pielgrzymów, z różnych stron napływających z okazji przypadającego również na ten dzień odpustu podniesienia Krzyża św. Cała wioska toczyła w zieleni. Przeszło 20 bram triumfalnych, bardzo pomysłowo i gustownie zbudowanych przez szesnastcie stowarzyszeń miejscowych i urzędy (zakład psychiatryczny, policję, szkołę, pocztę, kolej), zdołało drogę, którą przejeżdżał J. E. Ks. Biskup Dymek, przybywając na tę uroczystość w zastępstwie J. Em. Ks. Kardynała Hlonda, będącego na kuracji w Krynicy. W Miętkowie przywitał Księcia Kościoła ks. dziekan Haase z Kicina wśród licznie zebranych parafjan. Następnie J. Eksceleńca wsiadł do oczekującego go czterokonnego powozu, używanego łaskawie przez hr. Mielżyńskiego z Iwna, by w otoczeniu z dziarskich włóścian utworzonej banderki i mnogiego zastępu cyklistów zjechać wśród gromkich okrzyków niezliczonych rzesz wiernych przed estetycznie przybraną trybunę, ustawioną naprzeciw plebanji. Tu nastąpiło oficjalne przywitanie J. Eks. Ks. Biskupa przez koła świeckie przemówieniami p. dra Szuldrzyńskiego

Mahatma Gandhi i Wielka Brytania.

imieniem patronatu, kierownika szkoły p. Rózka imieniem nauczycielstwa i p. Saganowskiego imieniem dozoru kościelnego w obecności przybyłych specjalnie na tę uroczystość pp. Wojewody i Starosty Krajowego oraz księży dekanatu i reprezentantów miejscowych władzy i stowarzyszeń.

Szpalerem utworzonym przez organizację udał się J. E. ks. Biskup do odnowionej sumptem patronatu i parafjan i pięknie udekorowanej świątyni. Ze stopni ołtarza zwrócił się w gorących słowach do Jego Eksceleńcji miejscowy proboszcz, ks. Bodzianowski, poczem J. E. ks. Biskup przemówił do wypełniających kościół po brzegi wiernych ojcowskimi słowami, udzielając wszystkim Swego arcybiskupskiego błogosławieństwa. Podczas uroczystej mszy pontyfikalnej, celebrowanej przez J. E. ks. Biskupa, wygłosił płomiennie kazanie ks. prob. Stanisławski ze Skoków, a chór miejscowy pod batutą p. Stefaniaka, wykonał uroczyste pieśń.

Po nabożeństwie miejscowy ks. prob. Bodzianowski podejmował u siebie dostojnych gości.

Popołudniu udzielił J. E. ks. Biskup przeszło 500 wiernym sakramentu bierzmowania, udając się następnie na salę Wojew. Zakładu Psychiatrycznego, gdzie witał Go p. dyr. dr. Górny w otoczeniu personelu zakładu i licznych pensionariuszy, do których odezwał się ks. Biskup w ciepłych słowach, udzielając im osobnego błogosławieństwa. Po zwiedzeniu zakładu ks. Biskup udał się na salę parafjalną, gdzie na zakończenie uroczystości zebrały się poczty sztandarowe i delegacje istniejących na terenie parafji organizacyj. Tutaj przemówił do J. E. ks. Biskupa imieniem parafjalnej Akcji Katolickiej p. dr. Buxakowski. W odpowiedzi na to zabrał głos J. E. ks. Biskup wyrażając swe zadowolenie z dotychczasowej działalności Akcji i zachęcając zebranych do dalszej gorliwej pracy na jej niwie. Po złożeniu hołdu przez poszczególne organizacje i śpiewie chóru, ks. Biskup udał się w drogę powrotną, zegnany entuzjastycznie wśród blasku ogni bengalskich.

Doniosły ten dzień, pozostawiający niezatarte wspomnienie w sercach wszystkich uczestników wielkiej tej uroczystości, jest dowodem przywiązania całego tutejszego społeczeństwa do Kościoła Katolickiego i do pięknego zabytkowego Domu Bożego. A.

Z różnych stron Polski

Skarga b. ministra.

B. minister komunikacji p. Stanisław Stączek (Str. Ludowe) powołany na to stanowisko w dniu 29 grudnia 1918 r., upomina się obecnie o emeryturę II kategorii, t. j. 1200 zł. miesięcznych poborów ministra. Ministerstwo skarbu odmówiło próbie petenta, wobec czego skargę wniósł do Najw. Trybunału Adm., który obecnie tę sprawę rozstrzyga. Wyrok ogłoszony będzie za 2 tygodnie. Rzecznikiem skargą jest adw. W. Zaczynski.

Polsko-żydowski język w Warszawie.

Jedna z czytelniczek przyniosła redakcji „Wieczoru Warszawskiego” prospekt gry towarzyskiej „Halma”, sprzedawanej w sklepach warszawskich. Oto dosłowna treść:

„HALMA
Plan grania dla 2-ch.

Postawi się kraje z 19 polami (podwórce) na prawe ręki każdego grającego leżyło. Każden wybiera sobie swoje farby i postawi swoje kółki na swoje pole od prawym boku a potem ciąga albo skacze swoim kółkiem na polu nie przyjaciela. Przesuwanie oznacza przesiadłość kółki na jedno pole skakać albo przeskakać to może wtedy stać przy każdej przeskakującej kółka w jednym ciągu w kośno przeskakać i z powrotem.

Od zabawy kobietne rozróżnia się „Halma” na granie kobiet; może w każdym kierunku skakać, może przez własne przeskakać.

Bardzo interesowna i wykształca ta zabawa, gdy kółki nieprzyjacieli tak blisko stoja, że jeden drudze kółki sobie szuka aby przez tego swego przedrzeć przeskoczyć. Który grający swoje kółki do podwórzy nieprzyjaciela przeniósł, to wygrał. Zabawa „Halma” może dla 3-ch i dla 4-ch członków być.

Konia z rzedem temu, kto zrozumie ten język, objaśniający o zabawie, co to jest „bardzo interesowna i wykształca”. I „takie coś” sprzedaje się w Warszawie!

19 narzeczonych.

W pobliżu miejscowości Korzeń na Wileńszczyźnie aresztowany został poszukiwany przez władze śledcze oszust Andrzej Witold Brudski. Brudski, podając się za oficera rezerwy, dokonał szeregu nadużyć na terenie województw wileńskiego, nowogrodzkiego i poleskiego, gdzie zorganizował kilka fikcyjnych przedsiębiorstw, wydłużając od ziemian, kupców i przemysłowców dość znaczne sumy. Poza tem Brudski, dzięki swej elegancji i przystojnej powierzchowności zarecyzył się z... 19 pannami, wydłużając od ich ojców a conto posagu również dość znaczne sumy. Sprytnego oszusta osadzono w więzieniu.

Zapisz się na członka wspierającego
T. C. L., roczna składka 12 zł.
kwartalna 3 zł

Proces radcy Wybieralskiego przeciw p. Święcickiemu

Łącznie ze sprawą dr. Huberta przeciw p. Święcickiemu toczyła się w sądzie grodzkim rozprawa radcy Ubezpieczalni Krajowej p. Wybieralskiego przeciw temuż Święcickiemu. Proces ten kilkakrotnie był już odraczany, wreszcie w dniu wczorajszym rozprawa doprowadzona została do skutku.

Rozsyłany na początku tego roku przez oskarżonego Święcickiego memoriał, który jest przedmiotem oskarżenia, stawia p. radcy Wybieralskiemu cały szereg zarzutów przestępstw służbowych i karnych. Zastępca oskarżyciela prywatnego, p. adwokat Galiński, wskazuje na postanowienia prokuratury, która na skutek doniesienia b. pracownika Ubezpieczalni Krajowej przeprowadziła co do niektórych zarzutów dochodzenia i która sprawę dla braku czynu karnego umorzyła. Doniesienia te dotyczyły rzekomej obrazy p. Piłsudskiego, zatuszowania rzekomych malwersacyj, popełnionych przez podległego urzędnika itp. Sąd odrzucił co do tych zarzutów słuchania świadków, odsyłając obronę do akt prokuratorskich. Tak samo odrzucił sąd słuchania świadków co do niektórych zarzutów, co do których toczyło się postępowanie dyscyplinarne, a które również zakończyło się umorzeniem sprawy.

Oskarżyciel prywatny wyjaśnił, w jaki sposób doszło do wdrożenia przeciwko niemu przed dziesięciu blisko laty postępowania dyscyplinarnego, a mianowicie, że podczas przeprowadzonej w czasie jego nieobecności (był wówczas delegowany w sprawach państwowych do komisji międzynarodowej w Norymberdze) lustracji zakładu nasunęło się lustratorowi szereg spraw, co do których nie mógł mu nikt dać wyjaśnienia, względnie też udzielono mu informacji niewłaściwych, i to przez ludzi, którzy stoja dziś blisko oskarżonego. Postępowanie dyscyplinarne wszczęto wówczas

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Jeden z obowiązków studenta

Nowo - wstępujący na Uniwersytet student-ka spotyka się z całym szeregiem organizacji o najrozmaitszym charakterze. Począwszy od regionalnych, poprzez ideowo wychowawcze, sportowe, skończywszy na ideowo politycznych.

Zupełnie odmienny charakter ma organizacja samopomocowa jaką jest „Bratnia Pomoc”.

Wyrobiło się przekonanie, że każda studentka i każdy student powinni być członkami „Bratniej Pomocy”. I słusznie!

Pomijając względy materialne, jak pożyczki, obiady w kuchni akademickiej, zniżki teatralne i kinowe, opiekę zdrowotną, czy też pomoc mieszkaniową, trzeba związać się ze starszymi obywatelami Rzeczypospolitej Akademickiej w największej organizacji, jaką jest „Bratniak”.

Zapisanie się na członka Bratniej Pomocy, nie należy traktować tylko ze względów osobistych, lecz również jako obowiązek każdej słuchaczki i każdego słuchacza Uniwersytetu, zmierzający w kierunku skoordynowania akcji samopomocowej.

Kto do Bratniej Pomocy się nie zapisuje, ten szkodzi sobie, swym koleżankom i kolegom, a to dlatego, że wpływa na procentowy przydział funduszków „Bratniej Pomocy”, przez co

obniża jej zdolność przychodzenia z pomocą i wstrzymuje jej rozwój, który tak poważnie zaznaczył się w ostatnich latach.

Rozwoju tego nie wolno hamować, wręcz przeciwnie, należy dolożyć wszelkich starań, aby raczej jego tempo przyspieszyć. To jest nakaz dnia dzisiejszego, nakaz wywołany ogólnym kryzysem, który w kołach uczącej się młodzieży przybrał specjalnie ostre formy, i domaga się jaknajwydatniejszej akcji samopomocowej.

Musimy wszyscy stanąć do walki, aby w miarę możliwości służyć pomocą jaknajszerszym kołom współkolegów

Zdani jesteśmy na własne siły. Zaden słuchacz(czka) Uniwersytetu Poznańskiego nie może się cofnąć od walki z trudnym położeniem materialnym. Jest to nakaz dotyczący nie tylko tych wszystkich, którzy na uniwersytecie już studują, a jeszcze do akcji samopomocowej ręki nie przyłożyli, ale przede wszystkim **nowowstępujących w szeregi społeczności akademickiej.**

Czas ten obowiązek zrozumieć, czas go wypełnić.

Zapisy na członków „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. przyjmuje się codziennie o godz. 11-13-tej w Sekretariacie Generalnym „Bratniej Pomocy”, św. Marcina 40, I. p.

Informacje dla nowowstępujących na U. P. Czapki Bratniej Pomocy T. S. U. P.

Zarząd „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. podaje Szanownym Koleżankom i Kolegom do wiadomości, że w wyniku ankiety rozpisanej w maju br., dotychczasowe czapki popielate z czerwonym otokiem przestają być czapkami członków „Bratniej Pomocy” T. S. U. P.

Wprowadza się nowe czapki: rogatywki białe z biało-niebieskim otokiem. Sznurki pozostają: złoty dla wydziału prawnego-ekonom., srebrny dla wydziału humanistycznego, granatowy dla wydziału lekarskiego, złoty-zielony dla leśnictwa popielaty dla rolnictwa. Wprowadza się biały sznurek dla wydziału matematyczno-przyrodniczego. Nowe czapki nabyć można za okazaniem upoważnienia wydane przez „Bratnią Pomoc” T. S. U. P. jedynie w firmie Barański, ul. Podgórną 14.

Do wiadomości Członków „Bratniej Pomocy” T. S. U. P.

W maju br. powstał przy Bratniej Pomocy T. S. U. P. osobny referat dla spraw Koleżanek. Jak nazwa jego wskazuje, ma on na celu obronę interesów Koleżanek, należących do „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. Nowy referat przejął część funkcji Sekcji Zdrowia, Sekcji Pożyczkowej, oraz pośrednio pracy dla Koleżanek. Wobec przeznaczenia dwóch piętrow domów akademickich przy św. Marcynie 40 na mieszkania dla studentek Referat prowadzi również wszelkie sprawy mieszkaniowe Koleżanek. Wszelkich informacji udziela Kie-

rowniczka Referatu w godzinach dyżuru codziennie od 11-12-tej.

Stypendja Bratniej Pomocy T. S. U. P.

Podobnie jak w roku ubiegłym, ustanowił Zarząd Bratniej Pomocy T. S. U. P. stypendja, płatne z dotu przez 10 miesięcy w roku.

O stypendja powyższe ubiegać się mogą niezamożni studenci U. P. bez różnicy płci, należący do Bratniej Pomocy i odznaczający się pilnością i dodatnimi wynikami w studiach fachowych.

Pierwszeństwo mają studenci (studentki) zamierzający poświęcić się pracy społecznej.

Podania należy wnieść do dnia 10. 10. 31 r., na ręce kierownika Sekcji Pożyczkowej i Pracy, dołączając: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwa studjów, 3) świadectwo niezamożności, 4) należycie wypełniony kwestionariusz 5) świadectwo stanu zdrowia, 6) dowód ewentualnej pracy społecznej.

— **Kolegom rolnikom i leśnikom**, chcącym wstąpić do korporacji wydziałowej „Demetria”, udziela wszelkich informacji olderman K. Demetrii, Zygmunt Tomaszewski, Nowy Dom Akademicki, Wały Leszczyńskiego 6. Przyjmuje codziennie od godz. 13 do 14.

— **Grupa akademicka O. W. P.** wznawia dyżury z dniem 1 października. Członkowie Grupy, którzy przybyli już do Poznania, zobowiązani są do zgłaszania się w ciągu października, celem wypełnienia sprawozdań z pracy wakacyjnej. Dyżury odbywać się będą w lokalu Młodzieży Wszepolskiej od godz. 12 do 13.

uniwersyteckich po jednym z każdego środowiska. — Poza to rachunkowość Związku podlega Kontroli Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

W zakresie spraw niezastreżonych Radzie Delegatów, a wykraczających poza kompetencje innych organów, decyduje konferencja międzyrodowiskowa, złożona z upelnomocnionych delegatów, po jednym z każdego zrzeszonego środowiska. Związek współpracuje z Radą Naczelną dla spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej.

4. Stan obecny samopomocy.

Właściwy rozwój Bratnich Pomocy, posuwający się szybkimi krokami naprzód, datuje się od czasu odzyskania niepodległości Polski. Od dziesięciu lat istnieje Ogólnopolski Związek Bratnich Pomocy P. M. A. Powstanie Związku dyktowane było koniecznością skoordynowania wysiłków, potrzebą wzajemnego wyzyskania doświadczenia i rozszerzenia akcji, podejmowania wspólnych przedsięwzięć, jak: kolonie letnie itd.

Na 1 stycznia b. r. Związek liczył 30 stowarzyszeń samopomocowych, skupiając pośrednio przeszło 31 tys. młodzieży. Oceniając dotychczasowy dorobek, ograniczamy się do podania kilku zasadniczych liczb.

Domów akademickich mamy w Polsce 26 i następnych sześć w budowie, a obok tego studenci korzystają z 7 ośrodków i 6 t. zw. burs. Domy są przeważnie własnością Bratnich Pomocy bądź centrali środowiskowej i postawione są przeważnie z funduszy własnych akademickich, przyczem, przy stawianiu murów członkowie Bratniaka zobowiązani byli niejednokrotnie do dawania własnej pracy. Ze studentkiego dachu korzysta w Polsce około 17 proc. akademików. Kuchni bratniackich mamy po kilka w środowisku; łącz-

Słów kilka o korporacjach

Barwna czapka korporacyjna! Ileż o nią starć, ileż walk i nieporozumień.

Są tacy, co na jej widok wpadają w jakąś rozkoszną ekstazę — wabi ich ona swoją barwnością, jako symbol bez troski i swobody.

Są inni znowu, dla których jest ona niejako czerwoną płachtą, która drażni ich dzikie instynkty; ci na jej widok wpadają w szal wściekłości, niczym niepomahowanej, i często niczym nieuzasadnionej.

Ale na szczęście ludzi pierwszej i drugiej kategorii coraz mniej, a na ich miejsce wchodzi ludzie nowi, ludzie, którzy w czapce korporacyjnej dopatrują się czegoś więcej, niż symbolu swobody, bo symbolu zdrowej myśli młodej ludzi zorganizowanych w karne i silne szeregi, dla których „obrona interesów Narodu i państwa — najwyższym prawem”.

Tych ostatnich już jest bardzo wielu, nawet można śmiało rzec, jest ich ogromna większość — inni, to niedorośle wyjątki.

Ruch korporacyjny jest ruchem narodowo-wychowawczym, który w karnej służbie i w rycerskim duchu poświęcenia, i poczucia odpowiedzialności, kształci korporantów na rozumnych i uczciwych obywateli Wielkiej Polski Narodowej.

Rola jego nie kończy się na noszeniu barwnej czapki i na wypisaniu kilku pięknych haseł. W tych pięknych hasłach leży jej początek — końca szukać należy dalej i głębiej, a dojsz można do niego jedynie przez wychowanie karne, twarde i uczciwą pracę nad kształceniem umysłu i charakteru w gronie bratnim na coetusach korporacyjnych, wyrobienie serdecznej przyjaźni i braterstwa we wspólnej walce o przyszłość wielką i jasną, a ducha ofiarności i poświęcenia dla każdej uczciwej sprawy społecznej. Zrozumiały to swoje posłannictwo niemal wszystkie korporacje zorganizowane w Z. P. K. A., rozumiały je ogół akademicki, a co najważniejsze, rozumiały je starsze społeczeństwo z naszymi wychowawcami-profesorami na czele.

Znamienne są słowa wypowiedziane w czerwcu r. 1928 przez ówczesnego J. M. Rektora U. S. B. we Wilnie ks. Falkowskiego, do przedstawicieli ruchu korporacyjnego:

„...Mogą korporacje oddać wielką przysługę wychowaniu młodzieży i być uzupełnieniem wychowania uniwersyteckiego”. (Wiadomości Korporacyjne z dn. 6. XI. 28 r.).

Słowa te rozumiały korporacje w zupełności i są one dla nich jasnym drogowskazem.

Jeśli dzisiaj spotykamy się z atakami zupełnie często nieporozumieniami skierowanymi przeciwko Z. P. K. A. i

korporacjom w jego skład wchodzącym, to musimy sobie jasno zdawać sprawę, że źródła ich należy szukać w podłożu politycznym.

Struktura ideowo-polityczna szeregów młodzieży akademickiej przedstawia się zupełnie jednolicie: **Młodzież akademicka w swej ogromnej większości jest narodową.** Tem też trzeba tłumaczyć wszelkie ataki przeciw tej młodzieży skierowane przez różne indywidua polityczne.

Jest bowiem grupa ludzi, która w jednolitości ideowej polskiej młodzieży narodowej widzi swą zglubę i za wszelką cenę chciała by rozbić te zniechęcone przez siebie szeregi narodowe i zabagnić jasne i uczciwe życie młodzieży akademickiej.

Zaślepieni bryzgają jadłem i błotem, niebacznymi, że ubliżają w ten sposób sobie i obniżają godność akademika, pacząc dusze i umysły tych, którzy niejednokrotnie bezwiednie znajdują się w orbicie ich wpływów.

Boją się uświadomionych szeregów młodzieży narodowej, chcieliby, aby ta młodzież zgubiła swój jasny i wielki program z przed oczu. Plują jadłem nienawiści i błota dlatego, że słowa „Polska” i „Ojczyzna” nie są dla nas pustym dźwiękiem, ale czemś wielkim, dla którego żyć i umierać chcemy i umiemy.

Chcieliby, aby życie korporacyjne zaczynało się na barwnej czapce korporacyjnej a kończyło na komersu. Boli ich to, że tak nie jest.

Nie znajdują już w sobie tyle dobrej woli, aby spojrzeć w głąb tego życia — bo, razi ich ono swoją czystością, bo razi ich to, że brud, którym chcą je zmazać wraca tam skąd wyszedł, tj. do nich samych i tam na ich podatnym gruncie osiada.

Boli ich to, że korporacje organizują młodzież narodową, że idą (jak mówią) „na pasku Młodzieży Wszepolskiej” — bo to im przeszkadza zerwać na życiu społecznym akademickim.

Czuja oni doskonale, że wszystkich razi ich ciasny horyzont, ich zła wola i wschoźni pęd ku niszczeniu wszelkiego ład i porządku. Z całą siłą nienawiści natur przyziemnych i tchórzliwych prowadzi rozbiłacki proceder.

Ale daremny trud!

Mv dumny jesteśmy z tego, że potrafilimy skonsolidować nasze szeregi, nie razi nas to, że idziemy ramieniem przy ramieniu razem z „Młodzieżą wszechpolską”, bośmy żołnierzami z pod tego samego znaku, bo dla nas wszystkich:

„Salus Reipublicae — suprema lex”.

Red. odpow.: Bogdan Piotrowski. W sprawach redakcyjnych zwracać się do p. J. Jabłońskiego (Młodzież Wszepolska).

Organizacja pomocy i samopomocy akademickiej

Ogólnopolski Związek Bratnich Pomocy Młodzieży Akademickiej ma na celu reprezentowanie ogółu polskiej młodzieży akademickiej w zakresie samopomocowym i gospodarczym, koordynację działalności polskich organizacji samopomocowych i współdziałanie z organizacjami pomocy młodzieży akademickiej, tworzenie przez starsze społeczeństwo pod kierownictwem Rady Naczelnej do spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej.

W skład Związku wchodzi zrzeszenia samopomocowo-gospodarcze polskiej młodzieży akademickiej względnie ich centralne, o ile takich zrzeszeń w danym środowisku jest więcej.

Naczelnym organem uchwalającym i kontrolującym Związku jest Rada Delegatów, złożona z przedstawicieli poszczególnych zrzeszeń względnie centrali członkowskich w ilości jeden delegat na tysiąc członków, jednakże liczba delegatów jednego środowiska musi wynosić najmniej dwóch. Zwyczajną Radę Delegatów zwołuje prezydium Związku raz do roku, celem wyboru nowego prezydium i komisji rewizyjnej, wysłuchania sprawozdania z działalności, zatwierdzenia sprawy absolutorium itp. Sesje nadzwyczajne R. D. zwołuje prezydium w określonych statutom wypadkach.

Organem wykonawczym jest prezydium Związku, wybierane na 1 rok przez radę w składzie następującym: prezes, 2 zastępców, sekretarz i skarbnik.

Rewizję w zakresie finansów i księgowości Związku przeprowadza komisja rewizyjna złożona: a) z przewodniczącego i 2 członków ze środowiska warszawskiego wybieranych na 1 rok przez radę b) przedstawicieli poszczególnych środowisk

nie wydają one dziennie do 7 tysięcy obiadów obok innych licznych posiłków (w Warszawie 2 200 obiadów dziennie).

Kolonij akademickich, położonych w różnych stronach Polski (leczniczych i wypoczynkowych), mamy 8 na łączną ilość miejsc 530, tak, że w jednym sezonie przewidzieć się może, mieszając po miesiącu, przeszło półtora tysiąca letników. Na specjalną wzmiankę zasługuje jeszcze będące na ukończeniu wielkie sanatorium akademickie w Zakopanem, budowane staraniem Rady Naczelnej pomocy młodzieży akademickiej przy przeważającym nakładzie finansowym samej młodzieży. Sanatorium, dysponując naraz 160 łózkami może leczyć rocznie 600 gruźlików, odgrywać dużą rolę w opiece zdrowotnej, organizowanej przez samopomoc.

Z działalności samopomocowej należy wspomnieć jeszcze o dalszych ważniejszych działach, jak: pożyczki krótko i długoterminowe, pomoc naukowa wydawnicza, biblioteki, czytelnia, pośrednictwa pracy i t. d. Akcja ta w wymienionych wyżej działach rośnie z roku na rok (szczególnie w ostatnich latach, co wykazują obszernie sprawozdania poszczególnych bratniaków), przyczyniając się do zaspakajania najważniejszych potrzeb materialnych młodzieży akademickiej.

Organizacja pomocy młodzieży akademickiej.

Rada Naczelna Pomocy P. M. A.

Organizacja starszego społeczeństwa dla niesienia pomocy młodzieży studującej jest Rada Naczelna dla spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej, powołana do wyrażania opinii z zakresu tej pomocy, zaspakajania i inicjowania poszczególnych akcji, mają-

cych na celu zaspakajanie materialnych potrzeb młodzieży akademickiej.

Rada działa na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej przy współdziałaniu należących do niej Wojewódzkich Komitetów pomocy polskiej młodzieży akademickiej, a siedzibę ma w Warszawie.

W skład Rady wchodzi: a) przedstawiciele Senatów Szkół Akademickich po jednym od każdej szkoły; b) przedstawiciele Wojewódzkich Komitetów pomocy młodzieży akademickiej po jednym od każdego komitetu; c) przedstawiciele Związku miast i Zrzeszenia Samorządów Powiatowych po jednym przedstawicielu; d) przedstawiciele Ogólnopolskiego Związku Bratnich Pomocy Młodzieży Akademickiej w liczbie 3-ch, wybrani przez Radę Delegatów Związku; e) osoby fizyczne w liczbie nie przewyższającej liczby 12 osób, koordynowane przez pozostałych członków Rady z pośród wybitnych działaczy na polu opieki społecznej nad młodzieżą akademicką; f) przedstawiciele Ogólnopolskiego Związku Akademickich Kół Prowincjonalnych w liczbie 2-ch.

Pozatem w posiedzeniach Rady uczestniczą delegaci ministerstw: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, pracy i Opieki Społecznej, oraz Skarbu.

Do zakresu czynności Rady należy: Nadzór nad działalnością Komitetów Wojewódzkich, organizowanie Kół Prziwiości Akademika i innych akcji przez Komitety Wojewódzkie, opiniowanie co do pomocy państwowej i samorządowej, propagowanie idei pomocy młodzieży akademickiej, reprezentowanie spraw akademickich wobec rządu i społeczeństwa, zarząd sanatorium w Zakopanem kolonia w Gdyni i Tupadlach, oraz budowa kolonii letnich.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Tow. Przemysłowych

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. W poniedziałek odbyło się zebranie, na które niebawem przyjdzie członków spożnagał zapowiadany wykład znanego Poznaniowi inż. Tadeusza Perkitnego z współudziałem towarzysza podróży p. Mazurkiewicza.

Po zagajeniu posiedzenia przez prezesa p. J. Zabłockiego, rozpoczął prelegent swój arcyciekawy półtoragodzinny opis swych podróży z Polski przez Skardynawję, Francję i Brazylię. Zebrani z zapartym oddechem przysłuchiwali się opisom przygód dzielnych naszych podróżników, podziwiając, czego dokonać mogą ludzie, przejęci silną wolą i hartem ducha.

Wywodom prelegenta, towarzyszyło wyświetlanie pięknych zdjęć dokonanych w podróży przez p. Mazurkiewicza. Tak prelegentowi jak i jego towarzyszowi podziękowano za wykład hucznie oklaskami, które powtórzyły się podczas opuszczenia przez nich sali obrad.

Drugą część zebrania wypełniły sprawy Towarzystwa a więc odczytanie protokołu, przyjęcie 8 nowych członków, omówienie sprawy wydziałów przemysłowych itd.

W dyskusji nad powyższymi sprawami zabierali głos liczni mówcy. Na tem solwował prezes po wyczerpaniu porządku obrad, blisko 3-godzinne obrady. (in)

SPORT

Lekka atletyka

Pomorze — Poznań organizuje POZLA w niedzielę o godz. 11 na boisku „Sokoła” przy Drodze Dembińskiej. Skład drużyny reprezentacyjnej Poznania przedstawia się p. i. następująco: 100 m Stawiński i Adamski. 400 m Iwański i Piechocki. 800 m Jakubowski i Lesicki. 1500 m Janowski i Muszyński. 5000 m Janowski i Mialkas. 110 m przez płotki: Sobkiewicz i Sikorski. 4x100 m Wojtkowiak, Kruszczynski, Stawiński i Adamski. Olimp.: Lesicki, Iwański, Piechocki i Adamski.

Pięściarstwo

Losowanie rozgrywek międzyokręgowych o mistrzostwo drużynowe Polski odbędzie się w poniedziałek 5 października o godz. 19.30. Czwierćfinały rozpoczyna się 18 października, półfinały wyznaczono na dzień 15 listopada, a finał — na 13 grudnia br.

Mistrzostwa Polski ustalono na dzień 11, 12 i 13 marca 1932. Wczesny termin wzięto pod uwagę ze względu na zbliżającą się olimpiadę. W związku z tem mistrzostwa okręgowe muszą ukończyć się do 29 lutego. Mistrzostwa w przyszłym roku rozegra się na wzór innych państw w dwu klasach — seniorów i juniorów.

„Dzień olimpijski” postanowił zorganizować PZB w związku ze zbliżającą się olimpiadą. Termin ustalony został na dzień 1 maja 1932 r.

Piłkarska

„Wisła” Kraków, kilkakrotny mistrz Polski, przeciwstawi „Warcie” swój najlepszy skład. „Wisła” chce utrzymać się na czele ligi, pragnie też spotkanie w Poznaniu za wszelką cenę wygrać. Sensacyjny ten mecz budzi ogromne zainteresowanie na prowincji i w naszym mieście spodziewane są zatem tłumy publiczności. Już dziś napiwają zamówienia na bilety, które można nabywać codziennie w sekretarjacie „Warty” od godz. 10 do 13 i 16 do 18.

Tabela rozgrywek o wejście do ligi jest następująca (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): grupa I: 1. „L. T. S. G.” 9 p. (5, 14:4); 2. „Legja” 7 p. (5, 14:8); 3. „Skra” 3 p. (5, 7:15); 4. „Gryf” 1 p. (5, 5:13); o mistrzostwie tej grupy zdecydowało niedzielne spotkanie „LTSG” i „Legja” w Łodzi. W razie zwycięstwa „Legji” odbędzie się trzeci rozstrzygający mecz na neutralnym boisku z powodu równej ilości zdobytych punktów. Gr. II. 1. „Naprzód” Lipiny 6 p. (3, 22:6); 2. „RKS” Radom 4 p. (4, 10:19); 3. „Podgórze” Kraków 0 p. (3, 5:12). Gr. III. 1. „I. p. p. leg.” Wilno 4 p. (3, 12:2); 2. „82 p. p.” Brześć 4 p. (3, 7:7); 3. „76 p. p.” Grodno 2 p. (4, 6:16). O ostatecznym układzie w tej grupie zdecydować niedzielne spotkanie „I. p. p.” i „82 p. p.” w Brześciu. Gr. IV: 1. „Rewera” Stanisławów 6 p. (4, 12:7); 2. „22 p. p.” Siedlce 4 p. (3, 15:33); 3. „WKS” Równe 0 p. (3, 0:17). W ostatniej grupie w razie niewątpliwego zresztą zwycięstwa „22 p. p.” nad „WKS” w niedzielę zajdzie potrzeba rozegrania również dodatkowego meczu tej drużyny z „Rewera”.

Spotkania międzynarodowe Oslo: Szwecja i Norwegia 1:2 (0:2). Sztokholm: Oslo i Sztokholm 0:2. Sofia: Bułgaria i Turcja 5:1.

Tennis

Turniej z okazji zamknięcia sezonu o cenne nagrody, odbędzie się na kortach „TEAPAW” przy ul. Grunwaldzkiej nr. 31 nawprost koszar 7 p. strzelc. konnych, w dniach 3 i 4 października. Zgłoszenia przyjmuje się do piątku na kortach. Z powodu licznych zapisów turniej zapowiada się bardzo ciekawie. W razie niepogody odbędzie się twdziej później.

O puchar Lenza rozpoczyna się rozgrywki w Meranie w dn. 4 października. Bierze w nich udział z ramienia Polski Jędrzejowska której najgroźniejszemi przeciwniczkami są: Mathieu (Fr), Adamoff (Fr), Nuthall (An), Friedleben (N), Satterwhite (An) i zeszlrocza zwyciężczyni Payot (Szw). — W spotkaniu panów startuje Maks Stola-

row i spotka się m. i. z zeszlroczyznym zwyciężcą Artensem (An), Du Plaix (Fr), Glasser (Fr), Berthet (Fr), Menzel (Cz), Kehrling (W) i Malecek (Cz).

Zapisy na członków wspierających T. C. L. przyjmują wszystkie redakcje miejscowych pism. Biura Zarządu T. C. L. znajdują się przy ul. Ratajczaka 16, tel. 10-50, gdzie przyjmuje się zapisy na członków.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Czwartek, dnia 1 października 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 12.05 I-szy koncert symf. dla młodzieży szkolnej (transmisja z Filh. Warsz.); godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.45 „Torem literatury i poezji”; godz. 18.00 koncert solistów (transmisja z Warszawy); godz. 19.00 „Humor”; godz. 19.15 feljton roln. p. t. „Kasztań jako pasza”; godz. 19.30 roln. skrzynka radjowa; godz. 19.45 kwadrans satyry i rozmaitości „Radjokorespondencja”; godz. 20.00 kwadrans turystyczno-krajoznawczy; godz. 20.30 koncert solistów. Wykonawcy: Włodzimiera Jarochowska (mezzosopran), Roman Kiedrowski (tenor), Jadwiga Komorowska (akompanjament); godz. 21.30 transmisja z Warszawy. M. Binom: „Opowieści Montmartre'u” — słuchowisko; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 „Przechowywanie w piwnicy warzyw i owoców”; godzina 16.00 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 16.50 „Pierwsi polegli w Legionach”; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Wartość zagadnienia dziedziczności w wychowaniu”; godz. 18.00 koncert solistów, w wyk. Maurycego Janowskiego (tenor), A. Szeluty (fort.) i prof. Ursteina (akomp.); godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godzina 19.40 giełda rolnicza; godz. 20.00 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.15 muzyka lekka. Ork. P. R. pod dyr. Stan. Nawrota, Seweryn Sniekowski (obój), prof. L. Urstein (akomp.); godz. 21.30 słuchowisko „Opowieści Montmartre'u” M. Binom; godz. 22.00 feljton p. t. „Z galerii włóczęgów Parnasistów”; godz. 22.35 koncert z Wilna; godz. 23.05 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 gramofon, 16.30 koncert z Berlina, 20.00 z oper i operetek: **Dawentry** (1554 m) i **Łondyn** (261 m) 20.00 transm. koncertu z Queen's Hall; **Kalundborg** (1154 m) i **Kopenhaga** (281 m), 20.10 koncert symfoniczny; **Oslo** (1071 m) 20.30 koncert wokalny, 22.05 muzyka holenderska: **Budapeszt** (550 m) 20.30 słuchowisko, następnie muzyka lekka; **Wiedeń** (516 m) 19.15 koncert kwartetu smyczkowego Rose, 20.35 feljton, 22.15 muzyka taneczna; **Mediolan** (501 m) 20.45 transm. z opery: **Praga** (486 m) 21.00 koncert popularny, 22.15 muzyka organowa; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert symfoniczny; **Motola** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert; **Buкарeszt** (394 m) 20.00 koncert wokalny, 21.00 koncert symfoniczny.

23-cia Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W szesnastym dniu ciągnięcia 5-tej klasy padły następujące wygrane:

75.000 zł. na nr. 17240.
25.000 zł. na nr. 191991.
Po 10.000 zł. na nr. 49891 130824.
Po 5.000 zł. na nr. nr. 57057 72124.
Po 3.000 zł. na nr. nr. 29577 52263 63723 93379 107280 123363 194183
Po 2.000 zł. na nr. nr. 14021 44242 101421 102775 121197 126223 133624 138366 141595 153297 166790 184014 200029.
Po 1.000 zł. na nr. nr. 3259 7008 12957 13983 15837 22241 23298 27729 28662 49953 54782 56202 56725 62469 63929 67770 71616 88679 91211 95928 96769 104781 106967 114515 117058 117480 131054 131803 157580 160407 164276 168378 171 894 173002 180051 198833 201042 209134.
Po 500 zł. na nr. nr. 2920 4782 9376 9853 9932 9984 13833 14008 15506 17178 17850 18451 20143 20373 21706 22395 22241 23407 25273 27323 27814 29790 33763 35724 36916 37416 37425 38010 38755 42374 42592 42806 45731 46419 48047 48305 49337 49966 50101 51151 52878 54800 55288 55796 55915 57526 59606 61458 62496 62906 63616 63629 65097 65738 73739 74000 74863 79109 80262 81981 82624 83306 83834 84151 84292 85665 86677 87303 87410 87991 88420 88813 90679 94917 97601 98833 99364 100821 100905 101264 105788 106020 107133 108351 109558 110857 112320 112792 113621 114844 114964 115001 115742 116780 116983 121275 122003 122191 124445 124974 126538 129153 130794 130982 132610 132949 133144 133754 133829 134326 136617 136952 137070 138792 138847 142582 143050 146140 146715 148030 148109 148123 148471 148727 150531 150826 151154 151397 151665 152274 155958 157549 158199 158368 159801 160935 161770 161948 164713 166925 167277 168259 170100 172662 174328 174988 175871 177591 180399 180957 181556 182607 183018 184065 184322 187347 188174 190195 195794 197694 199423 199585 200208 200600 202377 204515 204916 206853 206893 207152.
Po 250 zł. wygrały numery następujące:
22 135 59 286 321 23 465 522 23 752 953
1011 74 101 43 71 554 702 860 931 2076 129
283 371 461 63 532 51 661 72 737 85 965 934

KUP LOS!

Codziennie wychodzą większe wygrane w kolekturze zw 11 145

A. Kędziora, Poznań, ul. Sieroca 5/6 naroż. Nowej.

63 3046 191 312 25 70 89 425 675 834 4003 86
188 271 457 71 642 768 5112 68 384 739 808 85
970 6099 107 251 363 65 813 975 7026 306 465
630 705 921 72 97 8126 219 646 92 745 55 9096
200 21 30 74 323 24 403 553 791 815 10014 19
170 252 361 70 498 600 3 61 717 821 931 86 91
11111 95 201 359 520 55 613 15 704 85 808 903
12165 21 405 57 66 517 634 728 44 849 67 923
83 13081 133 66 320 22 46 519 87 617 31 54 766
811 91 910 91 14163 71 83 300 54 436 93 655 81
96 727 33 821 71 15008 156 219 63 324 31 90 562
831 16231 358 80 81 429 610 68 747 96 98 826
916 22 17088 91 284 398 403 41 507 867 95
963 18046 229 80 92 328 402 25 569 85 764
19092 133 209 90 332 539 737 39 43 843 935 50
20072 84 100 2 44 51 232 54 55 401 791 828 927
50 94 21036 48 204 85 363 551 630 54 73 908 94
22089 158 203 312 74 488 552 55 69 627 714 838
89 923 23051 163 229 399 493 598 675 782 24033
397 402 41 816.

25092 174 252 363 70 78 402 507 25 35 652
833 953 71 20006 69 104 20 54 91 259 308 415
24 590 671 93 702 64 824 925 73 93 27004 64 115
71 206 53 307 31 593 665 90 700 35 43 50 846
929 28389 514 55 92 640 88 782 866 29012 130
286 343 58 95 449 521 863 900 30037 375 91
402 575 646 737 864 931 43 51 81 31085 130 208
424 592 610 711 84 32203 11 903 93 409 571 85
606 33 48 93 747 854 56 74 91 905 33086 254
313 416 542 56 616 869 908 34069 70 78 199 225
431 590 809 90 985 35000 17 37 118 76 277 557
67 77 798 848 38012 63 136 67 289 300 8 16 84
494 516 33 171 37061 91 156 370 423 571 716 82
992 38029 152 78 209 31 329 549 601 58 707 901
32 39008 13 58 115 52 283 532 613 15 18 37 742
55 843 50 913 38 56 83 40166 315 40 412 568 82
695 725 80 961 41142 311 408 609 832 47 948
96 42045 85 140 82 220 35 358 522 97 615 727
55 71 865 924 43033 129 244 442 90 672 870 93
913 54 44048 84 203 22 318 467 571 826 79 965
86 45066 90 248 69 75 315 37 400 67 639 74 751
75 91 959 46065 120 89 380 474 90 567 732 850
945 97 47247 336 87 437 49 649 683 831 39 58
917 46 48227 637 85 749 847 58 68 72 925 49125
26 325 42 74 541 78 621 719 802 4 52 73 99 903.

50021 392 504 48 50 61 62 94 606 741 924
51113 343 428 71 535 86 650 95 755 92 830
52100 270 71 542 48 626 714 30 964 96 53029 33
66 103 349 817 58 96 917 54189 288 543 604 10
65 780 848 71 74 916 19 83 55010 83 99 153 61
85 87 93 369 497 553 764 79 956 56154 73 96 250
51 376 400 79 533 36 98 666 77 703 88 807 87 934
57016 158 290 378 404 579 97 855 57 58216 342
91 679 727 59020 89 154 57 256 409 47 626 736
854 916 21 60062 63 256 389 97 403 94 512 755
853 61171 290 334 73 523 641 47 739 926 34 75
62012 100 51 65 344 77 610 838 932 95 63071 110
75 263 439 530 678 86 916 64036 132 207 15 36
57 67 373 424 71 870 85 969 65015 29 58 90 166
264 433 48 90 661 72 81 718 76 876 940 46 66109
207 19 432 46 536 867 67013 88 129 53 217 33
73 328 50 473 594 654 721 24 60 82 934 36 61
68034 82 91 196 257 300 28 31 422 655 727 916
98 69254 66 73 352 501 50 82 615 40 703 82 968
70 70169 75 461 745 94 920 71084 137 69 296
397 557 97 640 42 97 911 60 72021 121 260 332
46 57 466 559 627 57 73036 52 401 87 520 627
908 40 74023 207 24 372 478 582 633 735 97 927.

75188 230 313 55 412 713 87 820 954 76009
582 84 749 927 77013 117 89 98 276 800 30 88
913 44 56 83 78094 204 14 88 331 83 531 90 674
86 833 89 905 78 79027 156 239 80 415 17 509
17 37 684 979 80034 53 103 68 204 21 55 64 67
307 92 735 82 842 921 52 81039 152 267 402 502
62 78 965 733 82274 81 337 41 404 56 678 801 3
38 919 83104 59 80 95 203 350 432 94 539 623
26 860 91 84039 336 70 537 696 724 85160 209
40 308 67 729 36 58 815 86112 322 83 427 603
61 744 98 833 44 920 23 65 87098 355 518 783
88 844 85 998 88055 187 340 524 800 989 89016
65 211 301 37 479 549 681 777 83 844 47 65 69
935 90110 409 90 230 302 44 63 444 65 537 671
97 732 971 91084 109 208 41 334 49 461 537 47
82 662 708 14 861 930 82001 74 81 251 371 475
680 878 87 947 93042 46 209 16 397 514 713 30
903 73 82 96 94017 78 131 46 379 968 848 81 92
95025 29 52 87 146 52 54 415 634 796 828 992
96052 59 103 90 266 73 319 56 65 538 657 807
52 907 38 54 97009 62 301 26 48 407 698 896 972
98001 182 212 28 32 99 341 434 64 76 522 697
98 747 901 19 76 87 99015 65 228 321 458 545
78 651 62 709 837 38 57 89 955 69.

100972 130 426 528 47 89 787 890 921 78
101110 213 325 63 79 469 610 782 89 867
102143 222 38 46 301 11 72 503 607 737 66
877 936 103498 737 76 803 90 926 34 104025
56 65 104 364 79 538 77 98 648 890 969
105338 698 71 106048 124 73 268 334 457
576 804 937 107075 213 96 341 43 77 420 757
75 895 964 108078 80 214 51 66 73 80 353
414 59 556 649 76 96 719 38 76 830 923 32
105028 29 100 66 448 78 525 42 664 866 918
36 116029 93 128 40 203 77 89 316 22 44 54 77

98 465 552 633 91 715 60 858 931 65 111103
210 336 51 405 509 57 65 91 616 701 45 76
999 112012 165 235 340 477 90 508 73 77 92
626 705 98 99 817 44 963 113008 225 37 51 57
319 423 29 54 522 95 603 16 718 45 823 52
114047 53 91 123 285 442 687 93 795 940 59
115043 52 104 18 75 79 262 511 600 23 28 42
47 825 31 905 48 116134 76 91 496 530 603 739
929 43 63 71 117060 114 223 48 84 358 503 63
87 618 72 746 873 118323 45 98 578 626 715
44 888 920 22 96 98 119096 160 304 53 71 73
418 42 551 671 799 968 120007 65 122 24 498
560 642 719 34 840 61 951 121158 87 216 370 422
38 98 544 93 663 717 39 122019 58 201 9 442 64
504 86 724 27 42 66 91 812 123118 347 98 498
530 33 44 605 30 58 72 91 736 79 124015 122
24 232 353 80 505 76 619 63 727 865 958 75.
125140 484 697 738 92 126017 37 93 182 206
483 526 68 86 622 53 57 71 817 127130 85 303
31 84 90 446 87 553 668 807 990 128103 347 49
467 613 14 44 776 80 96 129015 72 120 35 212
59 310 450 580 639 709 896 936 85 130074 196
252 394 612 36 43 960 75 131037 135 361 84
519 67 600 848 58 132006 132 424 771 90 93
825 30 982 133046 83 132 425 605 96 733 97
868 98 134010 39 199 344 435 93 603 4 74 769
87 812 968 135215 32 38 325 445 57 537 82 697
701 32 803 73 82 946 136015 91 217 55 91
217 55 91 415 17 75 580 662 74 75 715 52 59
957 137024 25 28 31 48 95 187 389

Dnia 29 września r. b., zmarł mój kolega i współnik, s. p.

Antoni Leśniewicz

W Zmarłym straciłem dobrego przyjaciela. Cześć Jego pamięci!

zw 11 221 **Henryk Olenderczyk.**

Dnia 29 września, o godz. 12,30 w południe, zmarła nagle, przeżywszy lat 67, namaszczona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babka, s. p.

z Jankowskich

Marja Piątkowska

wdowa po nauczycielu.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 2 października, o godz. 4 po południu z domu żałoby, ul. Kościuszki 4, o czym zawiadamia

zw 11 219 **stroskana rodzina.**

Września, dnia 29 września 1931 r.

W poniedziałek, 28 września 1931 roku zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz nigdy niezapomniany mąż, ojciec i dziadek, s. p.

Franciszek Kłosiak

w 75 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 1-go października, o godz. 3,30 po południu z domu żałoby przy ul. Poznańskiej 28-30. Msza św. w sobotę, o godz. 9-tej w kościele Najświętszego Serca Jezusa w Jeźcach.

zw 1 590

W głębokim żalu
żona, dzieci i wnuki.

Wszystkim Krewnym i Znajomym za udział w pogrzebie, s. p.

Józefa Jaworskiego

z Bogusławia,

za przesłanie wieńców i wyrażenie współczucia, serdeczne

zw 11 220

Bóg zapłać!

składają **żona i dzieci.**

Przewielebnemu Duchowieństwu, P. P. Urzędu Dyrekcji Kolei Państwowej, Zarządowej Sekcji, Zawiadawców Sekcji Warsztatu Z. K. P., Towarzystwom: Muzycznemu, Śpiewacznemu, Przemysłu Wilda, Wielkopolskie Myśliwskie, specjalnie p. prezesowi K. Tomaszewskiemu, który wiele okazał współczucia i wszystkim Pracownikom Kolejowym, oraz Krewnym i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę, s. p. Zmarłemu

Nikodemowi Matuszewskiemu

i za liczne wieńce składa serdeczne

Bóg zapłać!

zw 11 222 **strapiona żona z synkiem.**

W poniedziałek, dnia 28 września 1931 r., uległ krótkim, lecz ciężkim cierpieniom, w kwiecie wieku lat 20, s. p.

Leon Krzyżagórski

W Zmarłym straciłem sumiennego i oddanego mi od szeregu lat współpracownika. Jego tak rzadkie dziś zalety u pracowników pozostaną na długo w mej wdzięcznej pamięci. Żegnaj Go z prawdziwym żalem.

W. Kajkowski, skład zegarmistrzowski
Poznań, św. Marcina 19.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz. 17-tej z Szpitala Miejskiego na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

zw 11 227

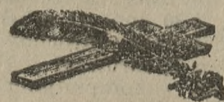
Dnia 29 września 1931 r., o godz. 4,50, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, nasz drogi brat, szwagier, kuzyn, wuj, stryj i zięć, s. p.

Antoni Leśniewicz

przeżywszy lat 42. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 2 października o godz. 16 z kostnicy szpitala miejskiego, na cmentarz Farny, przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna nazajutrz w kościele Farnym, o godz. 7 rano.

zw 11 216 **Pograżona w nieutulonym żalu żona Irena z Daleszyńskich Leśniewiczowa i rodzina.**

Poznań, Wielkie Garbary 29.

Dnia 29 września 1931 r., o godzinie 6-tej po poł., zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babka, s. p.

z Mrozińskich

Wysogota Zakrzewska

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 2 października, o godzinie 4,30 z kostnicy cmentarza w Górczynie. Msza św. odprawi się w piątek, 2. 10., o godz. 10-tej w kościele parafjalnym na św. Łazarzu

zw 11 239 **W ciężkim smutku pograżeni dzieci, wnuki i rodzina.**

Dnia 29 września r. b., opatrzona Sakramentami św., zasnąła w Bogu, po krótkich cierpieniach, nasza najukochańsza matka, siostra, teściowa i babka, s. p.

z Landowiczów

Konstancja Seblowa

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 2 października, o godzinie 4-tej po południu z kostnicy św. Zofji w Kościanie na cmentarz parafjalny.

dw 1 194

W ciężkim smutku pograżeni
dzieci i rodzina.

Poznań, Górna Wilda 28.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonia” Towarowa 25. Tel. 3180.

Podziękowanie

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu kochanemu siostrzeńcowi, s. p.

Józefowi Mrugalskiemu

oraz okazali nam swoje współczucie, składają serdeczne „Bóg zapłać“.

zw 11 233

Marja i Franciszek Borchardtowie.

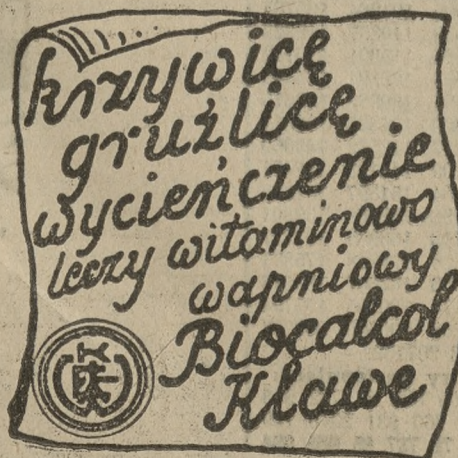
Na dniu 28 b. m., podobalo się Panu Jezusowi powołać do grona Swych Aniołków, naszą najdroższą i ukochaną córeczkę, siostrzyczkę, kuzynkę i wnuczkę, s. p.

Krysię

w szóstej wiosnie życia. Pogrzeb z kaplicy cmentarnej w Górczynie w piątek, dnia 2 X. b. r., o godzinie 4-tej o czym donosza w żalu nieutuleni

zw 11 228 9 **rodzice M. i St. Derdowie z dziećmi i rodziną.**

Poznań 30. IX. 1931.

Tv 315

Tylko obecnie można tak tanio nabyć SAMOCHODY UŻYWANE
pierzworzędnych fabrykatorów od małych specjalnie ekonomicznych do dużych wygodnych turystycznych, z karoserjami wszelkich typów przygotowane do sprzedaży kosztem nakładów, a mimo to do nabycia za cenę okazjonalną.
Reflektantów prosimy aby przed zakupem odwiedzili nasze przedsiębiorstwo.
Brzeskiauto S. A. Poznań.
Dąbrowskiego 9 tel. 63-23, 63-65

Pw 7728 39.66

Poszukujemy

furmanek

do odwozki cegły.

Cegielnia w Kotowie, Poznań. Skarbowska 4, tel. 35-56 i 62-15 **zw 11 225**

Urządzenie składowe

szklane szafy, stół, regały, natychmiast na sprzedaż.

Heinrich,

ul. Gwarna 15

zw 11 228

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Maszynki do mięsa
Wągli kuchenne
Żelazka do prasowania
Garńki emalowane
Kamień do okien
Piecze żelazne

poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza

Poznań, Szkołna 3

Tel. 35-18 i 35-42

Pw 7729 39.61

Samochody

ciężarowe i wysyłkowe używane lecz doskonale utrzymane
Chevrolet 6-cyl. 18/4 t. podwozie **Pw 7740 39.66**

International 2 1/2 t. podwozie International 1 1/4 t. wysyłkowy (z karoserją krytą, prawie nowy).

Przyczepki dwukolne 1 1/2 t. z platformą, po cenie na warunkach specjalnie korzystnych.

Brzeskiauto S. A. Poznań
ulica Dąbrowskiego 29,
tel 63-23, 63-65.

Poszukuję kupca

na moją fabrykę w Poznaniu artykuł dobrze prosperujący i konkurencyjny. Reflektanci do 20000 zł. zechcą złożyć oferty do Kurjera Poznańskiego. pod zw 11 230

Otworzyłem kancelarię adwokacką w Inowrocławiu

przy ul. Toruńskiej nr. 24
telefon nr. 13

Marjan Kuczyński
adwokat. **dw 1227**

Nowości wydawnicze!

ATAK SEPÓW. Macieja Wierzbickiego powieść fantastyczna z roku 1935. Szpiegostwo Niemców w Gdyni. Romans sensacyjny. Polska zabiera Gdańsk! Stron 296. Cena zł 7,-

D'ARTAGNAN. A. Dumasa niewydany dotąd rekwizyt. Ciąg dalszy Trzech Muszkieterów. Stron 333. Cena zł 4,- **zw 11 161/2**

Do nabycia w wszystkich księgarniach.

Wielkopolska Księgarnia Nakładowa
Karola Rzepeckiego sp. z o. o. w Poznaniu

**Wielka
Sprzedaż Resztek**

w firmie **R. i C. Kaczmarek ul. Nowa 3**
w czasie od 1 do 10 października nabyć można za bezcen

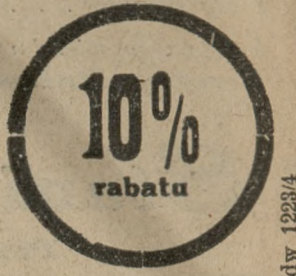
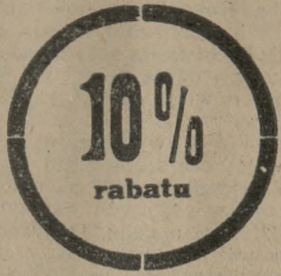
tysiące resztek materiałów wełnianych, bawełnianych, płóciennych, jedwabi sztucznych, woali, muślinów, flaneli, sybirów, barchanów

Rzadka okazja korzystnego zakupu! Prosimy bezwzględnie skorzystać!

W tym samym czasie będziemy udzielać

10% rabatu

na wszystkie bez wyjątku towary kupione za gotówkę.

**Restauracja - Bazarowa
NURKOWSKI-SOBIESZCZYK**
Aleje Marcinkowskiego 10
telefon 41-19

**BYŁA, JEST I BĘDZIE
NAJLEPSZĄ w POZNANIU**

Od 1. 10. 31 r. codziennie koncert artystyczny.

Pw 7 707-39,24

Przeniosłem praktykę moją
na Przechodnicę nr. 3. Telefon 27-70
Jan Spizewski
lekarz - dentysta, specjalista w ortodontacji.
Ordynuje od 10 - 12 i 5 - 6. W innych godzinach
przyjmuje tylko chorych zamówionych
Pracownia roentgenologiczna. zw 11 200

KINO RENAISSANCE
Poraz pierwszy w Poznaniu
sensacyjno - awanturniczy
film p. t.
„**APASZKA**“.
Nadprogram
„Dama w czarnym domino“.
Pw 7719-39,51

Baczność! Codziennie od godz. 5-7³⁰ popołudniu Baczność!
w Moulin Rouge w lokalach parterowych
salonowy koncert i Dancing

Ceny rewelacyjnie niskie! Kawa lub herbata 70 groszy.
Do dyspozycji saloniowi tancerze. — Nowa orkiestra.

Fantazja artysty.....

stworzyła nasze harmonijne formy.
Wprawnej ręki fachowca zawdzięczamy
nasze staranne wykonanie, a rzetelnej
kalkulacji naszą przystępną cenę
na obuwie własnego wyrobu. Pw 7711-57,133

Magazyn Obuwia Jan Rybelski
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23, telefon 28-02.

BEZ WYSIŁKU W PRACY
Wosk płynny
„**HYGIENA**“
czyści i poleruje podłogi,
linoleum i wyroby ze skóry.
Centralne Laboratorium Chemiczne
Warszawa. zw 5837

Leçons de
français
Poznań, Ogrodowa 12 m. 28
prix
modérés
littérature
conversation
prép. baccalauréat
— Parisienne diplômée —

TUNEL RZYMSKI Aleje
Marcinkowskiego 20
WIEPRZOBICIE
w czwartek, dnia 1 października książki z kapustą
własnego wyrobu. Rano, o godz. 10 mięso z kotła.
Szan. moich Gości i Sympatyków jak najuprzejmiej
zapraszam.
dw 1193 **IGNACY MALĄG, gospodarz.**

WINA
TARRAGONSKIE NIEDROGIE
NYKA & POSŁUSZNY
POZNAŃ, WROCŁAWSKA 33/34.
Pw 7709-0,162

Restauracja Cechowa
ul. Sew. Mielżyńskiego 23
właśc. W. Jabłoński
Jutro w czwartek, dnia 1. 10. r. b.
polecam specjalności:
Pieczeń z daniela | Kolduny po litewsku
Bazant z winną kapustą | Czarnina
Kuropatwa „ „ | Gęś pieczona
Kaczka pieczona
Wielki wybór rozmaitych potraw.
Dobrze pielęgnowane piwa, Kobylepolskie,
Żywieckie, Pilzneńskie (Prażdrój).
Pw 7725-39,59

**LIKWIDACJA
HURTOWNI**
trwa nadal

	zł
Pantalony dziecięce zimowe	1,25
„ damskie	1,95
Kalesony męskie	2,25
Koszule	2,95
„ damskie białe	1,65
„ kolorowe	1,75
Pończochy jedwabne	1,95
„ „Bemberg“	3,95
„ wełniane	3,95
„ z jedwabiem	5,50
Skarpetki męskie niciane	0,45
„ wełniane	1,95
Rękawiczki zimowe	0,95
„ skórkowe na flaneli	6,50
Berety I-a gatunek	1,85
Parasole damskie	3,95
Szale jedwabne	0,78
„ wełniane	1,25
Chustki męskie jedwabne 80x80	2,50
Swetry męskie	2,95
Pullovery męskie	3,75
Garsonki damskie wełniane	19,75

Otwierajcie szafy!

Przynoście waszą odzież jesienną oraz
zimową do farbowania lub chemicznego
czyszczenia do

„**BARWY**“

KALAMAJSKIEGO.

Pw 708435 35,163/164

Racjonalno-indywidualna kosmetyka
Odtłuszczanie zapomocą parafiny i aparatem
amerykańskim. Barwienie brwi, rzęs etc.

„**IRNIS**“
Institut de Beauté

Poznań, ul. Piekary 5.

Tel. 25-91.

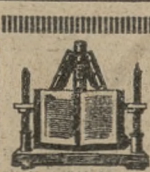
dw 1170

Siostra operacyjna

wykwalifikowana, dobre referencje, kilkoletnie doświad-
czenie na salach operacyjnych poszukiwana. Odpisy świa-
dectw, fotografie przesłać dw 1231

Lecznica Chirurgiczno - Kosmetyczna, Warszawa,
Kredytowa 2.

Poszukuję
niekrepującego pokoju
z elektrycznością. Warunki do
eksped. Kurjera Poznańskiego
pod zw 11 232

Oprawy kalążek
Wszelkiego rodzaju
Introligatorka
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Torunlu
ul. św. Katarzyny 4.

Dobrowolski
SPECJALNY MAGAZYN
towarów pończoszniczo - trykotowych,
galanterji i towarów krótkich.
Poznań, Poczta 4.

dw 1 231/3

Na Sezon Jesiennie-Zimowy

ceny uprzątnięte dla wszystkich.

Pończochy damskie:

angielski jedwab od 4,35
macco za jedwab „ 4,90
czysta wełna „ 5,70
wełna z jedwabiem „ 5,95
Złoty Bemberg „ 6,50

Rękawiczki:

damskie imit. duńskich . od 2,10
damskie wełniane „ 2,25
damsk. imesk. nappa z podszewką „ 6,50
damskie jedwabne „ 5,85
dziecięce wełniane „ 2,00

Polecam w wielkim wyborze dla Pań, Panów i dzieci **Trykotażę, Swetry, Palowery, Ubranka dziecięce** po cenach znacznie niższych.

Stanisław Schulz,

Poznań, Stary Rynek 80-82.

Pw 7721-39,54/6

Garaze

obszerne, suche, murowane, z światłem elektrycznym obsługa czynna bez przerwy przez całą dobę

wydzierżawimy na warunkach specjalnie korzystnych. Umywalnie telefon, stacja benzynowa w miejscu.

BRZESKIAUTO S. A. Poznań
ul. Dąbrowskiego 29. tel 63-23 i 63-65, ul. J. Wulka 8, tel 70-60. Pw 7727-39,67

Poszukuje dziennie

1 ctr. masła stołowego
1 ctr. twarogu słodkiego
Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 11224

Liczba czyn.: 5. N. 1/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Co do majątku firmy „Rolnik” spółdzielni rolniczo-handlowej z ogran. odpowiedzial. w Krotoszynie wdraża się z dniem dzisiejszym t. j. z dniem 28 września 1931 r., o godz. 16,45 postępowanie upadłościowe, ponieważ uprawdopodobniono wierzytelności jak i fakt, że bilans wykazuje nadwyżkę strat w kwocie 160 842,41 zł, co stwierdziło zebranie komisji rewizyjnej z 27. 7. 1931 r. i z uwagi na to, że powyższy bilans stwierdzający przewyżkę strat ponad 1/5 części kwoty łącznej odpowiedzialności wszystkich członków był przyjęty przez walne Zgromadzenie w dniu 29. 8. 1931 r. — które nie uchwalilo pokrycia sposobem określonym § 58 ust. 2 ustawy o spółdzielniach (art. 86 ustawy o spółdzielniach) — przyjętą trzeba, stan niewypłacalności spółdzielni. Zarządca masy upadłościowej mianuje się Ludwika Rogackiego, sekretarza adwokackiego w Krotoszynie. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 12 grudnia 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzyteli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestji, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 2 grudnia 1931 r., o godz. 11 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 5 stycznia 1932 r., o godz. 11 przed poł. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 2 grudnia 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sąd Grodzki.** nw 6001

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 2-go października 1931 r., o godz. 11-tej przy ul. Wolnica 2 (w podwórzu) odbędzie się sprzedaż następujących przedmiotów za natychmiastową zapłatą: kredensu, 2 stołów dębowych, 2 stołów składowych, 2 regałów, 2 szafonierek, 2 szaf do rzeczy, biurka, 2 kanap, leżanki, lodowni, obrazu, 4 zegarów ściennych, 5 maszyn do szycia, 5 maszyn do pisania, wiertarki, 2 tokarek, roweru męskiego, aparatu do rozlewania wody sodowej, 3 radioaparatury, 2 głośników, pary sań dziecięcych, pompy, karabinu „Schellinga” kb. 88, 8 płyt gramofonowych, większej ilości strun do skrzypiec, prasy do naklejania, 4 puszek do kawy, 10 używanych opon samochodowych, 2 samochodów, 40 tuzinów kołnierzyków, 110 m. listwy brązowej do obrazów, 4 form do rur cementowych, płaszczy damskich i szczotek.

Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 29 września 1931 r. nw 5 950
MAGISTRAT XIII/4.

WYPRZEDAJE SIĘ

w dalszym ciągu na Giełdzie Handlowej ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej, pozostałe z licytacji towary krótkie pochodzące z likwidacji jak:
swetry damskie, chłopięce, sukienki dziecięce i szale wełniane, rękawiczki damskie, męskie i dziecięce, torebki damskie, pończochy damskie i dziecięce, bieliznę dla niemowląt, partje guzików, sznurów jedwabnych, sutassu, taśmy jedwabnej, partje kołnierzyków męskich sztywnych i wiele innych towarów.
Władysław Wojciechowski,
uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13, tel. 28-08. Pw 7723-57,140

LICYTACJA ZASTAWU

W czwartek, 1 października od godz. 11 sprzedawać będą w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20 na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającym za gotówkę:
partje przewodu elektrycznego w podwójnej gumie i taśmie, motor benzynowy połączony z prądnicą do kinematografu, części samochodowe, większą partję mebli, obrazów etc., stół składany oszklony, kiosk rozebrany i inne rzeczy.
Brunon Trzeciak,
zaprzysiężony i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie. Wroniecka 4. Tel. 21-26 i 31-75

Liczba czyn.: 5. K. 16/31/3. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Krotoszynie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Krotoszyn, tom XXXI karta 1449, Krotoszyn tom XXXI karta 1469 Krotoszyn tom XXXVIII karta 1960 na imię **Władysława Robińskiego,** inżyniera w Krotoszynie zostanie dnia 27 listopada 1931 r., o godzinie 11 przed połudn. celem wykonania egzekucji wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 25. Nieruchomość Krotoszyn karta 1449 składa się z domu mieszkalnego z przybudową, podwórza i ogrodu domowego, kantoru, stajni, domu mieszkalnego dla robotników, domu mieszkalnego, chlewa, pieca pierścieniowego z suszarnią, czterech suszarni, pieca ceglarskiego i kotłowni oraz roli i podwórza o obszarze 7 ha, 75 a, 10 m². Nr. matrykuły 609. Nieruchomość Krotoszyn karta 1469 składa się z roli o obszarze 3 ha, 19 a, 90 m². Nr. matrykuły 1154. Nieruchomość Krotoszyn karta 1960 składa się z roli i podwórza o obszarze 2 ha, 48 a, 80 m². Nr. matrykuły 1659. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 5 sierpnia 1931 r. Krotoszyn, dnia 17 września 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 6002

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Traktor
Ameryk tania sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 101

Okazja!
Futro damskie karakulowe tania Działnińskich 10 wysoki parter. lewo. zdw 66 788

Wózki
dziecięce teraz tania. 27 Grudnia 15. podwórze. zdw 66 847

Dom
z ogrodem i 4 morgi ziemi w Puszczykowie nad Wartą na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 68 801

Domy — wille
na 15-letnie spłaty budujemy na własnych terenach pod Poznaniem. Parcele 1 m² w cenie od 50 gr Dom Abdank Al Marcinkowskiego 13 pokój 15. tel. 3715. Pw 7238-37,104

Parcela
pod wille w najlepszym położeniu Poznania, centrum miasta przy promenadzie korzystnie sprzedam. Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 39.1. Pw 7572-39,1

Plachty
nieprzemakalne worki do cebuli derki na konie dostarcza najtaniej Wejman Syn Poznań Kocielna 24 zdw 60 905

Piece
kafelany przenośny i żelazny emalowany na sprzedaż Stary Rynek 53/54. skład kapeluszy męskich. zdw 64 706

Różne
meble tania do sprzedania. Słowackiego 21 II. piętro. zdw 66 716

Starożytność
okazyjne srebra brzozy kryształ porcelana meble obrazy sztychy broń Ceny dostosowane do warunków Kupno — sprzedaż Antykarnia Antoniego Pióro Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 7231-36 65

Meble
solidne tania wprost fabryce Julian Weclawski, ul. św Rocha 8 Składu w mieście niemam. Pw 7239-57,41

Nieprzemakalne
plachty pod gwarancją nieprzepuszczające wody do wszelkich celów dostarcza po cenach konkurencyjnych: R. Kunert i S-ka T. z o. n. Poznań Woźna 12 telefon 29-21 fabryka placht, worków i namiotów hurtownia filców i brezentu. Pw 6 986 35,5

Filce
i wyroby z tych e do wszelkich celów dostarcza odwrotnie ze skład fabrycznego po cenach konkurencyjnych: R. Kunert i S-ka T. z o. n. Poznań Woźna 12 telefon 29-21 fabryka worków placht i namiotów hurtownia filców i brezentu. Pw 6 987 35,7

„Terrana”
szlachetna zaprawa fasadowa. E. Werner Oborniki. Dworcowa 54. telefon 43. nw 5919

Drzewka owocowe
ozdobne i różne wszelkiego rodzaju polecane A i J Jeske szkółki drzew w Jelonku poczta Złotniki k Poznań telefon nr. 3 Cenniki na żądanie! dw 1115

Majątek ziemski
województwa, pszenno-buraczana ziemia 289 ha, 7 km od większego miasta (sąd okręgowy, 1½ km. od stacji P. K. P., 4 godziny od Warszawy budynki masywne, cement i żelazo wydrenowane, laki 12 ha, meljorowane, inwentarz żywy, martwy nadkompletny Własna kolejka polna i rampa na stacji. Przepiękny park i pałac, sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 65 679

Skórki
blamy ceny hurtowe Hankiewicz Wielka 9. (wchód Szewskiej.) zdw 66 540

Firany
tulowe — woalowe — madrasowe koldry na waciu i welnie własnej fabrykacji już od 14.50 Wełna chemiczna czyszczona na koldry kg od 12 zł. Wata od 2 zł kilogram — W. Groszkiewicz. Poznań, ul. Wrocławska nr. 3 Hurtownie i detalizownie Pw 7233-36,98

Jadalnia
dębowa bogato rzeźbiona bardzo tania. Stolarska, Bukowska 9. zdw 67 826

Zakład
fryzjerski dobrze prosperujący — mieszkaniem zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 67 830

Powóz
półkryty pierwszorzędny fabry. Neufs zaraz do nabycia (koła gumowe). Grobla 7 m. 14. rw 2900

Marmurowa
płyty sprzeda Fryzjer, Kraszewskiego 13. jw 1576

Wózek
dziecięcy duży niklowy tania. — Górnica Wilda 22 mieszkanie 20. zdw 67 808

Dom
piętrowy na Jeźcach sprzedam. Matejki 7. m. 11. zdw 67 703

Autobus
Chevrolet dobra linja. 2000.— powód choroby sprzeda. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 879

Pianino
orzechowe sprzedam. Piekary 5. II. lewo. zdw 67 532

Futra
damskie nowe sepalowe sprzedam 330—180 zł. Półwiejska 37. mieszkanie 13. zdw 67 543

Plaszcze
jesiennie zimowe nadeszły Piękne modele w olbrzymim wyborze po cenach rewelacyjnych niskich poleca P. Szcza wińska i Ska ul. Woźna 1 Przyjmujemy a sygnaty Kredyt!

Pieska
małego (Rehinscher), kanarki półsorki siodło, wózek czterokołowy tania. Wierzbicice 33. — mieszkanie 9 zdw 67 818

Kamienice
wille, domki, hotele, gościnnie, młyny, piekarnie, Majątku, gospodarstwa, każdej wielkości na sprzedaż również dzierżawy poleca Ratajczak. Masztalarska 7a. III. zdw 67 817

Kocioł parowy
5 atm. z maszyną do zapędu i przyborami na kółach do powożenia w gazowni w Kórniku do sprzedania. Oferty zamknięte przyjmują Mag. w Kórniku do 1. 10. 1931 r. dw 1228

Samochód
Renault 6 osobowy, doskonale podwozie na ciężarówkę tania na sprzedaż, mały remont. Czarnków n/N. Majcher. Wieleńska 1 dw 1230

2
kare konie 8-mio letnie na sprzedaż. Kramarska 25. zdw 67 736

Pałta
pluszowe wytłaczam tania w denie najmniejszych futer. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 6. Pw 7519/20-57,101

Na pończochy
wielka zniska cen — A. Szymański. Specjalny magazyn pończoch. Poznań św. Marcina 1 przy placu św Krzyżskim Pw 7031/32-35 149/150

Elegancki płaszcz
damski, nowy czarny na watelinie, najlepszy materiał, obszerny, tania. Wierzbicice 15 ogrodowy, mieszkanie 22 zdw 67 135-6

Gospodarstwo
50 morg. Pobiedziska, ziemia oszennie-buraczana przy mieście, inwentarz żywy, martwy kompletny. Cena sprzedaży według umowy Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 67 808

Kolezasty
druć używany, sprzedaje tania R. Gruszczyński. Przemysłowa 22. telefon 73-61. zdw 67 110-11

Parcele budowlane
Antoninek, metr kwadratowy od 60 gr. Brama Wąsawska 3,60, Szlag 3,60. Ławica od 1,50. Junikowo 1,50 oraz wszystkich dzielnicach sprzedaje „Osadopol” Rzeczypospolitej 9 zdwp 65 676/7

Dom
masywny chlewy, stodoła 7 morg ogrodu inwentarzem przy Poznaniu 5500 Bartkowiak. Dopiewo, pow. Poznań. dw 67 080

Nowości
na sezon jesienno-ny tweedy już od 2,25 na płaszcze — kostjomy od 5,50. georgette-velutina na suknie. crepe-de-chine od 5,50. crepe-georgette od 7,25 w wszystkich kolorach poleca hurt i detal, W. Groszkiewicz. Poznań, Wrocławska 3. Pw 7 235-3697

Dom
piętrowy ogrodem, dochód 1600, cena 18 000, wpłaty 10 000, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 925

Futro
męskie, czarne 95 zł Dąbrowskiego 24, mieszkanie 3. zdw 67 922

Wózek
dziecięcy, korzystnie sprzedam Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 67 919

Futra
spody pod futra, lisy i skóry wszelkiego rodzaju kupuje się najtaniej w firmie Józef Dawid, Poznań, ul. Nowa 11. Przyjmujemy asygnaty Tow. „Kredyt”. Pw 7241-37,100

Skład
towarów krótkich, centrum Gniezna sprzedam 4 000 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. Gniezno 263 nw 5963

Kiosk
sprzedam inwalidzie najważniejsi reflektantowi 3 800 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 593

Maszyna
krawiecka z długim czółenkiem bardzo dobrze szyć, na sprzedaż. Wroniecka 63, mieszkanie 16. zdw 67 617

Materace
srebrznowe, nakładki, leżanki, kanapy, najtańsze wprost z pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 67 570A

Rower
nowy tania sprzedam Słowackiego 48. II. prawo. zdw 67 625

Piec
kafelowy biały rozebrany tania. Oferty Kurjer Pozn zdw 67 438

Klubowy
garnitur nowy, dobry gobelinowy 260.— Łazienna 1 c. parter. przy Grobli. zdw 67 650

Pokój
jadalny, czarny dębowy do sprzedania. Składowa 1. m. 6. zdw 67 667

Pianino
krzyżowa „Ecke” tania sprzedam. Skryta 9. mieszka. 5. zdw 67 845

Kuchnie
szafy kuchenne tania Czesława 11. stolarnia (Wilda) zdw 67 244/5

Maszynę
damską Singera sprzedam. Staszica 4. mieszka. 11. zdw 67 673

Sypialnie
sprzedaje tania stolarnia. Rybaki 15. zdw 67 694-5

Dostarczamy
dla szpitali — hoteli — Kawiarni Pensjonatów — wszelką porcelanę — Najlepsze Szkło — Całkowite urządzenia — jak ogólnie wiadomo jak najtaniej, tylko wzrost Hurtownia Porcelany ul. Wroniecka 24 podwórze. zdw 67 912

Maszyna
do szycia mało używana na sprzedaż. Bogaćki. Młyńska 3. podwórze. I. piętro. zdw 67 498

Głośnik
Telefunken, salony, nowy anodowa, prąd stały, urządzone do ładowania akumulatorów tania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 435

Pianino
„Ecke” pierwszorzędne sprzedam Półwiejska 11. podwórze, lewo, III. prawo. zdw 67 756

Meble
kuchenne tania sprzedam. Stolarska, Półwiejska 29. m. 2. zdw 67 711

Skład
kapeluszy damskich z urządzeniem i towarem w śródmieściu korzystnie sprzedam Adres poda Kurjer Poznański zdw 67 713

Akumulatory
stare wymieniam na nowe za małą dopłatą. Dolna Wilda 21. m. 3. zdw 67 774/5

Okazyjnie
czarne marynarkowe nowe i dwa zakietowane ubrania i 3 płaszcze mało używane. Relewicz. Pl. Nowomiejski 3. I. p. zdw 67 751

2 parcele
po 1 115 qm przy Dąbrowskiego sprzedam 5 zł qm, wpłaty 7 000. Maciejewski. Dąbrowskiego 68. zdw 67 319

Skład
mieszkanie, nadające się dla każdej branży zaraz lub później do wynajęcia na sprzedaż maszyny rzemieślnicze Wolf i Kuter. L. Suchorska Grodzisk Wlkp., ulica Rzeźnicza 7. zdw 67 341

Jadalnia
używana na sprzedaż. Wiadomość telefon 63-72. zdw 67 340

Maszyna
do lodu z elektrycznym motorem tania na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 326

Dywany
perskie 175 x 250 od 42.00. bouclé 175 x 250 od 50.00, bouclé 175 x 250 od 125.00, chodniki z metra od 1.95. linoleum, ceraty, stolowna płótna, inletry, serwety gobelinowe, pluszowe, stałe na składzie, poleca po niższych cenach W. Groszkiewicz. Poznań, Wrocławska 3. Pw 7 234-36,99

Fortepian
Quandt jak nowy za 2 400 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 620

Wózek
dziećięcy sprzedam, Szamarzewskiego 58, mieszka. 17. zdw 67 349

Leżankę
nową sprzedam okazyjnie za 49 zł. Grzybowska, Kopernika 2. zdw 67 535/54

Fortepian
Blüthner, jak nowy wartości 14 000, za 6 750 zł. Zamkowa 4, mieszkanie 6. zdw 67 399

Cieżarówkę
„Chevrolet” 1 600 zł sprzedam tania. Zgłoszenia: telefon 10-92. zdw 67 335

Łóżko
angielskie orzechowe z materacem. Plac Nowomiejski 10 a, I. lewo. zdw 67 931

Kamienica
interesem rzeźnikiem, miasto powiatowe i gospodarstwo 42 morgi z inwentarzem okazyjnie na sprzedaż. Marcin Fobatk. Środa. zdw 67 372

Okazja
Dom ogrodem Poznaniu sprzedam, byle spiesznie poniżej wartości. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 67 366

Hupe
samochodowa mosiężna luksusowa tania. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 434

Owocowe
pnie stare sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 439

Warsztaty
samochodowe sprzedam części nowe do Fiata 501 i jeden samochód na rozbiórkę „Minerwa” J. Kurdykowski, Wągrowiec, Kościuszki 6, zdw 67 487

Korzystnie
sprzedam łożko, kanapę, Elektro-luks, obrazy, bufet z lustrem, — Działynskich 10, III, prawo, zdw 67 300

Sprzedam
zaraz dobry skład kolonialny towarem, Poznań, Marsz. Focha, z powodu wyjazdu, Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 67 421

Poszycia
futer, płaszcze, ubrania dzienne i wieczorowe, wykonuje tanio znana z akuratności firma Relewicz, pl. Nowomiejski 3, I, pietro, zdw 67 108

Skład zegarmistrzowski
w centrum bez odstępnego byle zaraz z towarem bez Oferty Kurjer Poznański zdw 67 738

Skład
towarów kolonialno-spożywczych ładnie położony w rynku, w pełnym biegu, obrót około 100 tysięcy złotych rocznie z ładnym 5 pokojowym mieszkaniem z powodu innego przedsiębiorstwa natychmiast sprzedam. Do objęcia potrzeba 12 000 zł. Jan Błażejewski, Janówiec, zdw 67 725

Maszynę
damską 95, rower męski 85 sprzedam Warsztat Mechaniczny, Krzeszowskiego 5, zdw 67 824/5

Koń
na sprzedaż, Strzelecka 14, zdw 67 838

Futro
męskie czarne, kołnierzy prawdziwy seal tanio, Fredry 6, m. 7, zdw 67 879

Lisa
białego łożka, fornier, maszyna szycia, korzystnie, Fredry 6, m. 7, zdw 67 878

Skład
kolonialny z towarem i urządzeniem tanio sprzedam, Adres Kurjer Poznański zdw 67 860

Pathé - Baby
aparatus filmowy z prasnicą korzystnie na sprzedaż, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 871

Świetna egzystencjal
Skład kolonialny z trafiką, sprzedaż piwa i wina, oraz spirytusu okazałego w ruchliwym punkcie przemysłowym Górnego Śląska, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 868

Dogi
czczeniaki, Dalmatyckie obrzymy, Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 67 852

Sprzedam
lub zamienię 4-tonnowa ciężarówkę na 3-tonnowa, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 847

Drukarską maszynę
płaską
formatu 68x112 wewnątrz ramy, sprzedam okazynie, Zakład mechaniczny Firlong, Warszawa, Nowolipki 67, nw 5911

Skład
cukierków korzystnie (śródmieście), Oferty Kurjer Poznański zdw 67 782

Szafę
dużą, smoking ubranie nowe, Olszewski, Śródka, Ostrówek 15, zdw 67 781

Parcele budowlane
w ładnym położeniu sprzedaż korzystnie Szender, Mosina, zdw 67 844

Skład
artykułów męskich kilka lat istniejący, rynek miasto 15 000 wojsko, wszystkie szkoły sprzedam tanio, Oferty Kurjer Poznański nw 5060

Pianino
okazynie tanio, Dryvas, Kanta-ka 5, Pw 7716-39,49

Restauracje
w Poznaniu sprzedam lub oddam bufet na własny rachunek do bremu fachowcowi, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 892

5 KUPNA

Kupię
cenne olejne obrazy szychy, Poznań Wierzbicze 4 parter, zdw 64 557

Foksterjera
kilkumiesięcznego z czarnymi łakami chętnie kupię, Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 65 093

Beczki
używane dobrym stanie do transportu ryb kupię, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 67 276

Kuchnie
kompletne, używane kupię gotówką Dom Komisowy Dominikańska 3 telefon 24 42, Pw 7703 39,21

Domek
(willa) Poznań lub parcela za gotówkę kupię, Kurjer Poznański zdw 66 157

Kupię
parcelę w Mosinie, Podanie ceny i położenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 545

Kupię
dobrze utrzymane futro męskie, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 071

Kwiaty
papierowe i woskowe do wieniec kupię, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 380

Skład spożywczy
z mieszkaniem kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 362

Kupię
dochodowy dom Łazarz—Jeżyce, Wpłaty 50 000, Przejmę hipotekę, Pośrednicy wykluczeni, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 525

Gościniec
kupię z kilku morgami, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 490

Piec
żelazny lub kaflowy kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 515

Dom
mniejszy z interesem w mieście lub na wsi kupię, Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 67 402/3

Gospodarstwo
10—15 morgów wiekszej wsi kościelnej kupię, place 5 tysięcy, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 455

Kupię
magiel, Oferty do Kurjera Pozn, rw 2901

Maszynę do pisania
używaną w dobrym stanie kupię, Zgłoszenia Kurjer Poznański srw 19

Kupię
okazyjnie używaną wyłoczną hydrauliczną utrzymowaną w dobrym stanie, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 5957

6 KAMIENICE

Administracyj
domów, meldunki przyjmie kupię, prima referencje, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 072

Kamienicę
narożnikową 3 piętrową sprzedam 180 000 wpłaty 80 000 dochód 25 000, reszta hipoteki, Maciejewski, Dąbrowskiego 83, zdw 67 318

Kamienicę
trzypiętrową śródmieście, sprzedam, cena 150 000 złotych, przynosi 17 000, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 397

Kamienica
idealna połowa, korzystnie sprzedaż, Cena 80 000, dzierżawa roczna 9 600, „Osadopol”, Rzeczypospolitej 9, zdw 67 367

Kupię
dom w śródmieściu, wpłaty do 100 tysięcy, Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 67 466

Administracje
domu, meldunki przyjmie zawodowiec z kauceją, skromnych wy-magań, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 423

Dom masywny
piętrowy, blisko dworca, przynosi 2 400 zł dzierżawy rocznie, sprzedam, Oferty W. Staskiewicz Grodzisk Wlkp, zdw 67 521

Kamienicę
kupię, wpłaty 40—60 000 Oferty właścicieli Kurjer Poznański zdw 67 522/3

Kamienica
w centrum, cena 160 000, wpłaty 50 000, w tem hipoteka 70 000 amortyzacyjna, Stanisław Faleński 27 Grudnia 5, zdw 67 630

Administracje
domów przyjmie urzędnik szczególnie obciążony z przepisami policyjnymi budowlanymi, z ustawą o ochronie lokatorów i z sprawami meldunkowymi, Łask, oferty Kurjer Poznański zdw 67 795

Kupię
dom lub rentującą się willę w Poznaniu względnie najbliższej okolicy, Zgłoszenia właścicieli Kurjer Poznański zdw 67 872

Dom
trzypiętrowy śródmieściu Bydgoszczy okazynie tanio sprzedam, Oferty Karzyńska, Inowrocław, Toruńska 23, zdw 67 865

Administracje
kramier przyjmie b. administrator dóbr Hetmański Masztalarska 7 a, III, zdw 67 816

Dom dla adwokata
naprzeciw Sądu Okręgowego w Ostrowie natchymiasz z rak niemiecckich do sprzedania, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 67 932

Kamienicę
śródmieście, komfortowa, dochód roczny 15 700,— za 120 000,— wpłaty 60 000,— sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 842

Willę
kupię na Solaczu lub Poznaniu z hipoteką amortyzacyjną, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 932

7 PIENIADZ

Korzystnie
sprzedam list hipoteczny wartości 12 500 zł w złocie, Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Wronki, nw 5952

Wille
kupię na Solaczu lub Poznaniu z hipoteką amortyzacyjną, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 932

300,—
na 2—3 miesiące poszukuje, Procent wysoki Oferty Kurjer Poznański zdw 67 643

5 pokojowe
mieszkanie na I. piętrze w śródmieściu, balkony, częściowo z meblami do odstąpienia, Czynsz miesięczny za zgodą gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 303

50 — 60 tysięcy
poszukuje na I. hipotekę, Zapis w dolarach, 1% miesięcznie, — Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 336

Kierownictwo
kawiami w pelnym biegu i koncesję z nowoczesnym urządzeniem w powiatowym mieście oddam za złożeniem kaucji 5 000 do 7 000 zł, Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 470

5 000,—
złoty poszukuje, dam podwójną gwarancję hipotekę i zastaw, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 857

5 000
na I. hipotekę domu, wartości 20 000 (miasto powiatowe) poszukuje, Oferty Oredownik zdw 66 730

37 000 zł
poszukuje na krótki czas poważna firma poznańska, Gwarancja hipoteczna, Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 39,2 Pw 7570-39,2

Poszukuje
wspólnicy z kapitałem do 2000 zł na powiększenie interesu, tow. krótkich, Najchętniej osoba samotna, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 551

Ulokuję
20 000 zł proze o propozycje, — Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 38,313 Pw 7561-38,313

Zł 3 000
pożyczki poszukuje dobrze prosperujące przedsiębiorstwo, Wzajemian udzieli posady, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 539

50 — 60 tysięcy
poszukuje na I. hipotekę, Zapis w dolarach, 1% miesięcznie, — Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 336

Kierownictwo
kawiami w pelnym biegu i koncesję z nowoczesnym urządzeniem w powiatowym mieście oddam za złożeniem kaucji 5 000 do 7 000 zł, Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 470

5 000,—
złoty poszukuje, dam podwójną gwarancję hipotekę i zastaw, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 857

5 000
na I. hipotekę domu, wartości 20 000 (miasto powiatowe) poszukuje, Oferty Oredownik zdw 66 730

Dam
30—40 tys. na I. hipotekę, o ile możliwości z prawem pierwokupu, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 931

5 000 do 10 000 zł
poszukuje zaraz na I. hipotekę lub inną gwarancję Oferty Kurjer Poznański zdw 67 735

Apteka
w Poznaniu poszukuje 5 do 10 tys. zł, na I. hipotekę na przeciąg roku, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 67 723

8 DC WYNAJĘCIA

6—7 pokoi
w willi, centrum miasta wolne od stycznia, Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 39,3 Pw 7571-39,3

Komfortowe
2 pokoje kuchnia, łazienka, okolica Domu Rzemieślniczego zaraz oddam Oferty Kurjer Poznański zdw 67 152

Siedmiopokojowy
lokal, parter, przy ul. Słowackiego 38, zaraz wynajmie gospodarz, jw 1545

Suterena
na cichy przemył przy ul. Słowackiego 38, zaraz do wynajęcia, jw 1546

Pokoju
kuchnia, Traugutta 23, parter prawo, zdw 67 566

2
pokoje kuchnia, 1 pokój kuchnia, światło elektryczne, od gospodarza do wynajęcia, Mosina, Lipowa 10, zdw 67 342

3 pokoje
kuchnia 100 zł Osiedle Warszawski, Adres Kurjer Poznański zdw 67 325

6 pokoi
z wszelkimi wygodami na I. piętrze, ul. Szkolna, na mieszkaniu lub biuro do wynajęcia wprost od gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 314

Mieszkanie nowe
2 pokoje kuchnia wprost od gospodarza do wynajęcia, Zegrze, ul. św. Jana, 6, Dzierżawa rok zżory, zdw 67 312

Pokoik
parterowy, woda, kuchnia gazowa, komorne dwuletnie 600 złotych, gospodarz, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 303

Puszczykowo
2 pokoje z kuchnią zaraz na stałe dla bezdzietnych, 100 zł miesięcznie za 2 lata zżory, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 303

2
pokoje, kuchnia, chlew, ogród, zabudowanie oddzielne, roczna dzierżawa 800 zł, Feliplak, Rowca-wies, zdw 67 577

3
pokoje kuchnia zaraz Adres Kurjer Poznański zdw 67 479

2 pokoje
kuchnia, Zabikowo, Długa 13, zdw 67 539

Zaraz do wynajęcia
dwa pięknie umeblowane pokoje na atelier, dla dentysty, lekarza, adwokata lub biura, Ul. Gwarna nr. 11, mieszkanie 5 tel. 52-55, zdw 67 256

Mieszkania
1 pokojowego i kuchnie wprost od gospodarza wydzierżawie zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 454

5 pokojowe
mieszkanie na I. piętrze w śródmieściu, balkony, częściowo z meblami do odstąpienia, Czynsz miesięczny za zgodą gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 303

3
pokoje kuchnia balkon III. ptr. Stary Rynek, zwrot kosztów przeprow. i remontu, Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2917

3
pokoje kuchnia balkon III. ptr. Stary Rynek, zwrot kosztów przeprow. i remontu, Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2917

„Informator”
poleca mieszkania
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 67 780

Czteropokojowe
mieszkanie z przynależnościami, w willi na Solaczu zaraz wprost od gospodarza Informacje: Matejki 50 m. 7, 13.30—14.30, zdw 67 936

Pokoi
kuchnie oddaję za zgodą gospodarza, Bümel, Półwiejska 18 mieszkanie 17, zdw 67 702

Mieszkanie
4 pokojowe z komfortem zaraz, Wilsa Łazarz Witt, gospodarz, Wyspiańskiego 13 Pw 7715 57,138

Dwa
pokoje kuchnia, łazienka wskaże Pijanowski, Zielona 3, parter, zdw 67 585

Oddam
pokój kuchnie w spierzenie, warunek kupno mebli 700 Wiadomość Kurjer Pozn, zdw 67 456

Wynajmę
pokój i kuchnię, czynsz 600 zł zżory, Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 882/3

3 pokojowe
za zgodą gospodarza z meblami zaraz oddaję, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 67 462

Ośmiopokojowe
mieszkanie próżne zaraz poważnie odrestaurowane, centralne ogrzewanie, Matejki 53, przy Parku Wilsona, telefon 71-61, zdw 67 841

3
pokoje kuchnia balkon III. ptr. Stary Rynek, zwrot kosztów przeprow. i remontu, Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2917

„Informator”
poleca mieszkania
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 67 780

Czteropokojowe
mieszkanie z przynależnościami, w willi na Solaczu zaraz wprost od gospodarza Informacje: Matejki 50 m. 7, 13.30—14.30, zdw 67 936

Pokoi
kuchnie oddaję za zgodą gospodarza, Bümel, Półwiejska 18 mieszkanie 17, zdw 67 702

Mieszkanie
4 pokojowe z komfortem zaraz, Wilsa Łazarz Witt, gospodarz, Wyspiańskiego 13 Pw 7715 57,138

Dwa
pokoje kuchnia, łazienka wskaże Pijanowski, Zielona 3, parter, zdw 67 585

9 SZUKA MIEZP.

Dwupokojowego
kuchnia poszukuje, Pośrednicy wykluczeni, najchętniej Wilda lub pobliżu, Czynsz rok zżory, Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 436

Pokoju
kuchnia poszukuje, czynsz miesięczny, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 361

Major em.
poszukuje mieszkania 3—4 pokojowego z wygodami, Czynsz miesięczny 100 zł, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 416

Mieszkania
2—3 pokojowego z kuchnią w śródmieściu, wprost od gospodarza poszukuje zaraz, Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 67 401

4—5
pokojowego mieszkania na I.—II. piętrze (Wilda — śródmieście), wprost od gospodarza poszukuje, Zgłoszenia upraszam pod zdw 67 509

Mieszkania
1 pokojowego z kuchnią w śródmieściu najwyższej II. piętro poszukuje wprost od gospodarza, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 453

„Informator”
poszukuje mieszkań
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 67 777

Mieszkania
5. śledmiopokojowego poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 927

Mieszkania
2—4 pokojowego, meble, bez poszukują, Oferty Kurjer Pozn, zdw 67 928

3—6
pokoi, kuchnia, centrum, do II piętra na wydawanie prywatnych obiadów miesięczny czynsz, spiesznie bez pośredników, Kurjer Poznański zdw 67 772

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje kuchnia na 1 pokój kuchnia Wilda, Wiadomość Hoffmann, Strumykowa 8, zdw 67 765

Mieszkanie
komfortowe, zamienię na kolonialne z mieszkaniem z dopłatą, — Oferty Kurjer Poznański zdw 67 765

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni, azenki, telefonu i pietro, czynsz za rok zżory, Śródmieście, Oferty Kurjer Poznański zdw 67 120

Dla 2 panów
blisko dworca i poczty od 1. 10 Gasiorowskich 10, drugie pietro zdw 65 276

Pokój
frontowy dla 2 panów, Marszałka Focha 55, mieszkanie 6, zdw 67 105

Pokój
skromny wynajmie, Matuszak ul. Działynskich 11 parter, zdw 65 594

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczny, pościel-dwom panom wynajmie, — Szynkiewski, Mostowa 4 a, III, zdw 66 643

Pokój
komfortowy, elektryczność, telefon, kaloryfery, łazienka, wynajmie panu, św. Marcina 63, m. 10, zdw 67 165

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczny, pościel-dwom panom wynajmie, — Szynkiewski, Mostowa 4 a, III, zdw 66 643

Pokój
komfortowy, elektryczność, telefon, kaloryfery, łazienka, wynajmie panu, św. Marcina 63, m. 10, zdw 67 165

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczny, pościel-dwom panom wynajmie, — Szynkiewski, Mostowa 4 a, III, zdw 66 643

Pokój
komfortowy, elektryczność, telefon, kaloryfery, łazienka, wynajmie panu, św. Marcina 63, m. 10, zdw 67 165

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczny, pościel-dwom panom wynajmie, — Szynkiewski, Mostowa 4 a, III, zdw 66 643

Dwuosobowy
zaraz Śniadeckich 26, m. 2, zdw 66 481

Pokój
wolny św. Marcina 27, III, lewo, zdw 66 419

Pokój
wspólny do wynajęcia od 1. 10, Grobla 23, mieszcz. 15, zdw 60 871

Słoneczny
pokój z utrzymaniem na dwie osoby, wszelkie wygody Waly Wazów 3 b, mieszcz. 3, zdw 65 691

Pokój
dla 2—3 osób Matejki 39, mieszkanie 12, zdw 66 691

Pokój
umeblowany, elektryka, centralne z obiadami lub bez, Stroma 27, m. 5, zdw 66 989

Dwuosobowy
Skryta 10, m. 3, zdw 66 958

Pokój
św. Józefa 6, III, lewo, zdw 66 019

Lepszy
pokój dla pana, światło elektryczne, Fredry 4, II, zdw 66 936

Ciepły
pokój, Matejki 1, I, zdw 66 813

Pokój
umeblowany dla 2 osób wynajmie, Marciniak, Tama Garbarska 1, zdw 66 909

Pokój
dobrze umeblowany na dwie osoby, Strzelecka 24, II, ptr. m. 11, zdw 66 910

Dwuosobowy
frontowy, elektryczność, Kwiatowa 7, II prawo. zdw 67 618

Studentki (tów)
Małeckiego 10, mieszkanie 4. zdw 67 616

Pokój
ul. Wierzbicice 13, m. 15. zdw 67 594

Centrum
elegancki, duży telefon fortepian Kreta 6, wysoki parter, lewo. zdw 67 592

Pokój
frontowy, utrzymaniu lub bez inteligentnemu panu, św. Marcin 24, m. 5. zdw 67 590

Pokój
Piekary 8, mieszkanie 8. zdw 67 589

Niekrepujący
plac Działowy 10, mieszkanie 5. zdw 67 587

Pokój
1-2 osobowy klatki schodowej — czysty, 1. 10, Wrocławska 35, m. 3. zdw 67 585

Pokój
panu, Piotra Wawrzyniaka 32, mieszkanie 6. zdw 67 588

Frontowy
Rzeczypospolitej 2, m. 7. zdw 67 577

Frontowy
panom lub paniom, Półwiejska 13, mieszkanie 5. zdw 67 573

Zygmunta Augusta
10a I, lewo, elegancki frontowy, słoneczny panu. zdw 67 567

Pokój
umeblowany, Piekary 7, III prawo. zdw 67 596

Pokój
dwuosobowy ewtl. małżeństwu. Włodarczak, Matejki 6. zdw 67 612

Wolny
pokój, Ratajczaka 7, Klika. zdw 67 611

Dwuosobowy
wynajme, Łąkowa 4b, m. 11. zdw 67 610

Pokój
dwuosobowy, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 67 609

Pokój
klatka schodowa, Lewandowski, Woźna 13, IV, prawo. zdw 67 608

Dla
pafi pięknie umeblowane pokoje wraz z całym wykwintem utrzymaniem lub bez Gwarna 11, mieszkanie 5, tel. 5255 zdw 67 357

Frontowy
umeblowany pokój dla 2 osób ewentualnie bezdietnym małżeństwu, elektryczne oświetlenie, zaraz, Kanałowa 8, mieszkanie 5. zdw 67 354

2 studentkom
słoneczny (elektryczność) utrzymaniem Dąbrowskiego 44, mieszkanie 1 zdw 67 352

Studentów (tki)
na stacji, Marsz Focha 82, mieszkanie 2 zdw 67 425

Centrum
czysty, jasny pokój, cena 50—70 zł, Pocztowa 26, mieszkanie 10. zdw 67 365

Studentkom
pokój utrzymaniu (bez), Siemiradzkiego 2, mieszkanie 4, zdw 67 442

Pokój
na dwie osoby, Śniadeckich 15, mieszkanie 2. zdw 67 459

Pokój
frontowy 1-2 osobowy, Al. Marcinkowskiego 3b, mieszkanie 19. zdw 67 457

Pokój
słoneczny, elektryczność, Górna Wilda 49, mieszkanie 7. zdw 67 452

Pokój
dla 2 pań z własną pościelą, Małeckiego 18, mieszkanie 5, I piętro, front. zdw 67 451

Pokój
solidny, Wielkie Garbary 49, mieszkanie 8. zdw 67 450

Pokój
czysty i ciepły, może być z utrzymaniem, najchętniej studentce, Mickiewicza 17, II Serwacka. zdw 67 449

Pokój
umeblowany telefon fortepian, 35 zł, Słowackiego 62, mieszkanie 1. zdw 67 306

2 pokoje
umeblowane 50 zł i 60 zł z ogrzewaniem, telefonem światłem i gazem, Matejki 52, mieszkanie 4. zdw 67 411

Ładny
frontowy dwuosobowy inteligentnym, Rynek Łazarzski 7, I, prawo. zdw 67 414

Elegancki
pokój, centralne, elektrycznością wynajme, Poznańska 58 a, II, lewo, narożnik Mickiewicza, zdw 67 404

Pokój
dla pana inteligentnego, Szwajcarska 26, mieszkanie 6 zdw 67 400

Pokój
dwuosobowy całym utrzymaniem, bez po 90 zł, Karwowskiego 1, mieszkanie 13. zdw 67 394

Pokoje
Grunwaldzka 20 a, mieszkanie 6. zdw 67 507

Pokój
frontowy o trzech łóżkach, Zupańskiego 21, parter, lewo. zdw 67 508

Pokój
1-2 osobowy do wynajęcia, Wały Zygmunta Starego 8, III, lewo. zdw 67 516

Pokój
elegancki, frontowy, Półwiejska 1, II, lewo, wchód z ul. Strzeleckiej. zdw 67 517

Dwuosobowy
Marsz. Focha 49, mieszkanie 8. zdw 67 520

Pokój
panu, Focha 27, mieszkanie 8. zdw 67 492

Pokój
z klatki schodowej, Szwajcarska 20, I, lewo. zdw 67 494

Ciepły
pokój, 27 Grudnia 19, Strzelecka. zdw 67 496

Samotna
pokój do wynajęcia, małżeństwo bezdietne, Niegolewskich 14, podwórze, I, piętro, Stachurska. zdw 67 500

Studenta
młodszego, spokojnego na wspólny pokój, Śniadeckich 24, mieszkanie 2 zdw 67 491

Niedrogi
pokoik, Matejki 59, Trzebiatowska. zdw 67 499

Pokój
umeblowany, Przemysłowa 41, mieszkanie 25. zdw 67 540

Pokój
2 studentom czysty tanió zaraz, Stachowiak, Wierzbicice 23, mieszkanie 9 zdw 67 538

Czysty
wygodny pokój elektrycznością wynajme panu, Wierzbicice 23, II, prawo. zdw 67 567

Elegancki
niekrepujący utrzymaniem, bez Łąkowa 16 I prawo. zdw 67 536

Wspólny
panu, Słowińska, św. Marcin 64, dom ogrodowy. zdw 67 535

Niekrepujący
dwuosobowy, Strzelecka 19, mieszkanie 10. zdw 67 533

Pokój
umeblowany, Piekary 5, II lewo zdw 67 531

Pokój
dwuosobowy, Woźna 14b, m. 18. zdw 67 603

Pokoik
Matejki 6, mieszkanie 12. zdw 67 528

Słoneczny
dobrze umeblowany 1 lub 2 osobom solidnym Szwajcarska 24, I. zdw 67 542

Pokój
ładny wynajme 2-3 studentkom Skryta 7 m 6. (orzy Matejki). zdw 67 541

Pokój
Św. Józefa 6, parter, lewo zdw 67 550

Dwuosobowy
Szkoła 13, mieszkanie 5. zdw 67 679

Pokój
frontowy wolny, Seweryna Mielżyńskiego 1, III. zdw 67 685

Pokój
słoneczny, Plac Nowomiejski 5, III, wejście, ogród, m. 30. zdw 67 674

Z telefonem
pokój niekrepujący, Piekary 3, Gustowski 3-5. zdw 67 687

Pokój
wolny, Składowa 12, m. 7. zdw 67 676

Dwuosobowy
Staszica 4, mieszkanie 11. zdw 67 672

Pokój
1-2 solidnych, centralne ogrzewanie z obiadem bez, Matejki 68, mieszkanie 1. zdw 67 651

Pokój
wolny, Skryta 13, mieszkanie 2. zdw 67 678

Pokój
frontowy, elektryczność, ewent. dwom osobom, blisko centrum. — Górna Wilda 26, I, prawo. zdw 67 677

Pokój
wynajme, Półwiejska 17, podw. prawo. zdw 67 682

Pokój
dwuosobowy, Woźna 14b, m. 14. zdw 67 688

Frontowy
pokój, Ogrodowa 4, part. prawo. zdw 67 605

2 panom
wynajme pokój, Łanowa 15a, m. 179. zdw 67 604

Duży
pokój z ogrzewaniem centr. i gazem oraz umeblowany mniejszy z ogrzewaniem i światłem do wynajęcia, cena 30 zł, bez pościeli taniój, Poznań, Dębiec, ul. Makowa 12. zdw 67 390

Pokój
2 panom 1 10 elektryczność. — Półwiejska 23, front, II, m. 10. zdw 67 529

Pokój
panu, Zgłoszenia 7-8, Wielkie Garbary 18, m. 12. zdw 67 602

Pokój
ładny, słoneczny wynajme, Łąkowa 17, mieszkanie 2. zdw 67 601

Dwuosobowy
solidnym, Młyńska 2, 16. zdw 67 647

Elegancki
pokój dwuosobowy ogrzewanie, Śniadeckich 19, parter lewo. zdw 67 641

Pokój
umeblowany dla dwójga osób do wynajęcia, Strzelecka 21, I, prawo. zdw 67 645

Małżeństwu
pokój, Klasztorna 16, II. zdw 67 670

Pokój
2-3 panów, Marcina 64, III front. zdw 67 671

Pokój
ładny 25 zł, Focha 18, II, mieszkanie 5. zdw 67 473

25
pokoik panience, elektryczność, Słowackiego 43, 8. zdw 67 503

25 zł
pokoik, herbata, Dąbrowskiego 15, mieszkanie 3. zdw 67 540

Tanio
pokój, Wielka 10, mieszkanie 3. zdw 67 510

Pokój
Kopernika 8, I, prawo. zdw 67 584

2 panienki
na wspólny pokój ul. Fredry 3, mieszkanie 14. zdw 67 709

Pokój
osobnym wejściem, Chwaliszewo 67, m. 9. zdw 67 737

Pokoik
panu, Skarbowska 2, m. 6. zdw 67 715

Pokój
2-3 osob. zaraz, Aleje Marcinkowskiego 3 a, mieszkanie 7. zdw 67 576

Centrum
dwuosobowy wygodami, Składowa 1 wejście 2, parter lewo. zdw 67 668

Pokój
frontowy, Rybaki 7, II, prawo. zdw 67 675

Próżny
pokój wolny, Ogór, przy dworcu Luboń. zdw 66 715

Panienki
wspólny zaraz, Woźna 5, m. 2. zdw 67 634

Pokoik
skromny panu, drugi pokój dla 3 panów, Ogrodowa 15, I, podwórze, lewo. zdw 67 676

Wspólny
pani Wierzbicice 39 a, m. 15, II zdw 67 595

Dwuosobowy
Wilda, Jerzego 5, II, lewo. zdw 67 597

Pokój
Szyperka 15, Maury, zdw 67 599

Pokój
z klatki schodowej, Woźna 17, IV, m. 5 zdw 67 575

Pokój
1-2 inteligentnym panom, Długa 3, II, prawo. zdw 67 791

Pokój
umeblowany wynajme, Waliszka, Wybickiego 3. zdw 67 785

Słowackiego 37
pokój umeblowany światłem elektrycznym, łazienką, odda Plebańska. zdw 67 773

Pokój
frontowy panom, Łąkowa 21, III. zdw 67 712

Pokój
dla 1-2 studentów, Śniadeckich 6, III piętro, drzwi środkowe. zdw 67 706

Pokój
ładny, duży, Zielona 2, II, dom ogrodowy, m. 20. zdw 67 719

Pokój
telefon, centralne ogrzewanie. — Zwierzyniecka 1, II, lewo. zdw 67 718

Panu
wspólny, Wędrzyńska, Wierzbicice, 43. zdw 67 731

Pokój
dwuosobowy, Woźna 16, m. 6. zdw 67 730

Pokoik
panience, Kreta 4, II, prawo. zdw 67 721

Sypialnia
gabinet, św. Marcin 13, m. 6. zdw 67 734

Pokój
1-2 osobom, Stroma 6, mieszkanie 9. zdw 67 740

Dobrze
umeblowany, frontowy, parterowy, wejściem niekrepującym, Rybaki 21, mieszkanie 3. zdw 67 614

Pokój
jednoosobowy, słoneczny, utrzymanie, obiady bez, Grunwaldzka 17, I. zdw 67 743

2
umeblowane pokoje zaraz, Jeżycka 43, m. 7. zdw 67 745

Pokój
Łąkowa 15, III, prawo. zdw 67 742

Pana
na wspólny pokój przyjme, Wierzbicice 37a, mieszkanie 21. zdw 67 741

Pokój
frontowy, słoneczny, wejście niekrepujące, Mostowa 4, mieszkanie 9. zdw 67 757

Słoneczny
pokój, Grunwaldzka 11, m. 6. zdw 67 755

Pokój
do wynajęcia, Słusarska 2, m. 17. zdw 67 762

Pokój
dwuosobowy zaraz, św. Marcin 52 53, m. 12. zdw 67 759

Elegancki
Długa 3, II, lewo. zdw 67 642

Pokój
umeblowany dla 2 osób, Jasińska, Wrocławska 30, mieszkanie 21. (dom tylny). zdw 67 638

Pokój
umeblowany, osobne wejście bezdietnemu małżeństwu, Szamarszewskiego 36, m. 5. zdw 67 634

Ładny
pokój (elektryczność) solidnemu panu wynajme, Długa 16, I, lewo. zdw 67 635

Dwóch
panów na pokój, Ratajczaka 10, m. 10. zdw 67 637

Pokój
bardzo czysty, elektryczność bez pościeli, solidnej osobie, Ul. Poznańska 58, wysoki parter, lewo, narożnik Mickiewicza. zdw 67 629

Pokój
umeblowany, pościel pożądana, W. Garbary 1, Piasek. zdw 67 624

Pokój
sympatyczny, z utrzymaniem lub bez, wolny, Dąbrowskiego 36, I, m. 14. zdw 67 733

2
dobrze umeblowane łączne, oddzielne, Kraszewskiego 9b, II lewo. zdw 67 738

Wypiańskiego 11
m. 8, dwuosobowy inteligentnym panom. zdw 67 793

Pokój
słoneczny z utrzymaniem, bez. — Słowackiego 29, wejście z Asnyka II, piętro. zdw 67 665

Niekrepujący
telefon, łazienka, Stranz, Stolarska 2, II. zdw 67 663

Dwa
wspólne, umebl. mieszkalne pokoje, ewentualnie na biura — Mazur, Skarbowska 14. zdw 67 698

Pokój
z utrzymaniem — bez, Plac Działowy 10, II. zdw 67 697

Pokój
studentkom utrzymaniem, łazienka, elektr. Prusa 2, m. 7. zdw 67 696

Studentów
przyjme na pokój z centralnym ogrzewaniem, Sew Mielżyńskiego 5, mieszkanie 8. zdw 67 659

Jednoosobowy
ładny, Młyńska 12 a, m. 6. zdw 67 656

Elegancki
z fortepianem, światłem elektrycznym łazienką, Szamarszewskiego 2, I, mieszkanie 5. zdw 67 654

Pokój
tanio wynajme, Małeckiego 31 32, mieszkanie 24. zdw 67 653

Poszukuje
wdowa, dwóch inteligentnych panienek, opieka zapewniona, Małeckiego 22, I, prawo. zdw 67 652

Umeblowany
pokój do wynajęcia Strzelecka 3, III, mieszkanie 10. zdw 67 660

Dwuosobowy
elektryczność, Niegolewskich 2, I, lewo. zdw 67 658

Słoneczny
frontowy, tanió, Wielkie Garbary 47, mieszkanie 9. zdw 67 655

Pokój
umeblowany wolny, W. Garbary 46, mieszkanie 7. zdw 67 662

Pokój
umeblowany zaraz, Poplińskich 2, parter, prawo. zdw 67 684

Czysty
elektryczność dwom panom. — Wierzbicice 37 a, m. 10. zdw 67 634

Frontowy
dwuosobowy panom, Pietrak, Półwiejska 6, III. zdw 67 848

Dwuosobowy
jednoosobowy, Wały Zygmunta Augusta 10 a, m. 3. zdw 67 851

Inteligentom
mieszkanie wynajmuje, Aleje Marcinkowskiego 1, III, pstr. m. 7 zdw 67 850

Szukam
inteligentnego współlokatora — Plac Karmelicki 1, m. 23, obok Kościoła Bożego Ciała. zdw 67 853

Pokój
wynajme, Mostowa 15, III, Pikełowa. zdw 67 739

Solacz
dwom studentom, Podolska 23. zdw 67 913

Podgórna
2 a, utrzymaniem, mieszkanie 9. zdw 67 937

Tanio
ładny, elektryczność wynajme, Kantaka 8, III, pstr. lewo. zdw 67 934

2 pokoje
elegancko umeblowane z urządzeniem kuchni na Łazarzu do oddania, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 67 823

Inteligentom
pokoje wynajmuje, Chelmońskiego 1, III, pstr. m. 10 zdw 67 849

Panu
frontowy, niekrepujący, elektryczność, Wierzbicice 27, m. 7. zdw 67 846

Niekrepujący
panom utrzymaniem, Stary Rynek 43, mieszkanie 3. zdw 67 876

Przyjme
studentkę na wspólny pokój z utrzymaniem Jeżycka 40 a, mieszkanie 10. zdw 67 814

Pokój
ładny z klatki schodowej, Kwiatowa 6, mieszkanie 9. zdw 67 870

Panienkom
Kraśińskiego 8 c. zdw 67 829

Telefonem
lepszy, Wielkie Garbary 29, mieszkanie 11. rw 2919

Frontowy
dwom panom (pianino), Wielkie Garbary 44, mieszkanie 7. rw 2916

Tanio
pokój mały duży Wrocławska 33, Blotnicka, m. 32. rw 2914

Pokój
słoneczny dobrze umeblowany — Dominikańska 7, mieszkanie 9. rw 2912

Umeblowany
pokój, Szewska 19, mieszkanie 7. rw 2907

Śródmieście
1-2 osobowy utrzymaniem, bez pianinem, bez, Szewska 12, m. 12. rw 2903

Pokój
umeblowany zaraz, Szyperka 3, mieszkanie 6. rw 2902

Pokój
wynajme panom, Rynek Jeżycki 3 m. 7. jw 1568

Pokój
frontowy umeblowany, 2 osoby, elektrycznością u starszej pani zaraz, Piotra Wawrzyniaka 31, II, prawo. jw 1574

Pokoik
umeblowany dla 2 panów wynajme, Poznańska 21, mieszkanie 8. jw 1575

Ładny
pokój 1-2 panom zaraz, Dąbrowskiego 52, mieszkanie 6. jw 1577

Pokój
klatka schodowa, Piotra Wawrzyniaka 24, III. jw 1578

Dąbrowskiego 23
mieszkanie 7 centralne ogrzewanie, utrzymaniem. jw 1579

Jasna 1
III, lewo, wspólny skromnej panience. jw 1580

Dwuosobowy
Dąbrowskiego 34, m. 13. jw 1581

Dwuosobowy
elektryczność, Poznańska 27, m. 4. jw 1582

Elegancki
pokój do wynajęcia, Słowackiego 25, parter, lewo. jw 1583

Pokój
Szamarszewskiego 26 a, I, lewo. jw 1584

„Informator” poleca pokoje
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 67 779

Umeblowane
z utrzymaniem, Mielżyńskiego 1, m. 12. zdw 67 805

Dwuosobowy
Józefa 9, m. 1. zdw 67 810

Pokój
fortepian, Chelmońskiego 21, m. 2. zdw 67 809

Dwuosobowy
Śniadeckich 18, m. 9. zdw 67 806

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 9, III, prawo. zdw 67 804

Pokój
czysty, ciepły panu tanió, Adres Kurjer Poznański zdw 67 800

Tani
elegancki — jeden — dwuosobowy, Wielkie Garbary 8, m. 15. zdw 67 832

Pokój
telefonem wynajme, ewentualnie utrzymaniem Matejki 57, parter, lewo. zdw 67 881

Pokój
dla jednego lub dwóch panów, Kraszewskiego 4, m. 8. zdw 67 789

Duży
małżeństwu gotowaniem, panom paniom Szolcowa, Poznańska 27 a, II. zdw 67 877

Umeblowany
pokój do wynajęcia, Małeckiego 33, I, prawo. zdw 67 874

Pokoje
eleg. niekrepujące Działynskich 11, I, mieszkanie 15. zdw 67 887

Pokój
telefon, Skarbowska 7, mieszkanie 10. zdw 67 888

Śniadeckich
21, mieszkanie 5, jedno i dwuosobowy. zdw 67 890

Studentów
przyjme na pokój z całym utrzymaniem, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 67 880

Wspólny
panience, Półwiejska 5, m. 6. zdw 67 843

Pokoje
Gwarna 8, III, prawo. zdw 67 840

Pokój
dwuosobowy, elektryczność lub jednego na wspólny, Wielkie Garbary 34, mieszkanie 22. zdw 67 839

Pokój
wynajme Kraszewskiego 13, III, m. 5. jw 1585

Pokój
dwuosobowy ewentualnie utrzymaniem Dąbrowskiego 36, m. 7. jw 1586

Dwuosobowy
Matejki 4 m. 7. jw 1587

25 zł
pokoik umeblowany elektr. zaraz wysoki parter, Dąbrowskiego 15, m. 3. zdw 67 921

Frontowy
czysty, jedno lub dwuosobowy, wżgl. małżeństwu, Dąbrowskiego 64, Krzyżaniak zdw 67 940

Pokój
2-3 łóżka, Strzelecka 5, III, lewo. zdw 67 943

Utrzymaniem
bez, centralne, elektryczn. Poznańska 58 a, II., prawo, Narożnik Mickiewicza. zdw 67 661

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka, Śniadeckich 11, mieszkanie 13. zdw 67 664

Pokój
umeblowany, Grobla 9, I, prawo. zdw 67 692

Pokój
Jałkowskiego 3, I lewo. zdw 67 901

Niekrepujący
dwa, trzyosobowy utrzymaniem, bez, Cieszkowskiego 7, III prawo. zdw 67 881

Uniwersytetu
blisko, Parter, elektryczność, 1-2 osobom, Składowa 1, m. 16. zdw 67 802

Pokój
dla jednej lub dwójga osób, Półwiejskich 2, mieszkanie 6. zdw 67 769

Pokój
Łąkowa 9, m. 6. zdw 67 768

Pokój
umeblowany, osobnym wejściem Łąkowa 18, Nowacki. zdw 67 707

Pokój
wspólny dla pani do wynajęcia zaraz, Spokojna 25, parter prawo. zdw 67 705

Pokój
duży, ładny, jednej lub dwom osobom wynajme, Jankowski, Kreta 23. zdw 67 704

Niekrepujący
skromny, centralne ogrzewanie, Grotzgera 13, m. 13. zdw 67 746

Pokoje
umeblowane wolne, Grotzgera 5, parter lewo. zdw 67 798

Duży
elegancki, elektryka łazienka Słowackiego 35, IV. zdw 67 797

Pokój
Dąbrowskiego 52, m. 5. zdw 67 787

Dwuosobowy
frontowy, elektryczność, utrzymaniem, Różana 4, m. 4. zdw 67 760

Dwuosobowy
Górna Wilda 3, mieszkanie 8. zdw 67 761

Dwuosobowy
Mickiewicza 7, mieszkanie 3. zdw 67 771

Śródmieście
umeblowany, balkonowy, inteligentnej osobie, Kreta 22, I, lewo. zdw 67 897

Małżeństwu
Kanałowa 6, mieszkanie 16. zdw 67 896

Pokój
dwom panom, Staszica 5, II, mieszkanie 17 Kulczak. zdw 67 910

Śródmieściu
pani, Mielżyńskiego 23 I. m. 27
zdw 67 908

Odnowiony
frontowy Półwiejska 6, mieszka-
nie 11.
zdw 67 905

Małżeństwa
z używaniem kuchni, Matejki 36,
Polus.
zdw 67 904

Skromny
27 Grudnia 9. III. zdw 67 875

Dwuosobowy
jednoosobowy, centralnym ogrze-
waniem, Zygmunt Augusta 10 a,
m 9 zdw 67 813

Pokój
elektryczność, panu, Kochanow-
skiego 1 mieszkanie 18.
zdw 67 883

Pokój
utrzymaniem inteligentnym. —
Młyńska 13. I. m. 8. zdw 67 819

12 SZUKA POKOJU

Przyjezdna
pani szuka pokoju na 3 dni. Kur-
jer Poznański zdw 67 476

Student
poszukuje pokoju ogrzewanie,
elektryczność. Podać warunki do
Kurjera Poznańskiego zdw 67 353

Pokoju
od 15 niekrepującego poszukują
2 panie w pobliżu Starożytnego
Rynku. Oferty do Kurjera Poznań-
skiego zdw 67 423

Pokoju
tańszego poszukuje. Oferty cena
Kurjer Poznański zdw 67 429

Pokoju
centrum Cena Kurjer Pozn.
zdw 67 744

Studentka
poszukuje pokoju z utrzymaniem
w Śródmieściu. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 722

Urzędniczka
poszukuje pokoju skromnego Ła-
zarz — Jeżyce. Oferty z podaniem
ceny Kurjer Poznański zdw 67 786

**„Informator“
poszukuje pokoi**
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 67 778

Urzędnik
szuka pokoju lub dwuosobowe-
go kuchni, placi do 2000. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 915

Próżnego
dużego pokoju, wprost od zo-
spodarcza poszukuje zaraz starsza
pani. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 916

Pani
poszukuje na rok pokoju umeblowa-
nego, niekrepującego blisko pl.
Wolności. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 67 758

Akademik
poszukuje pokoju. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 898

13 LOKALE

1 pokój
na biuro wielkości 2 1/2 x 6 m na
parterze z wejściem wprost z
klatki schodowej oraz składnią
i garażem do wynajęcia ul.
Słowackiego 18 Pw 6 993-50 106

Ubikacje
parter, I. piętro, sklep 360 m.
kw. Wielka oraz parter 300 m.
kw. św. Marcina na hurtownie,
przemysł wydzierżawie, Bukow-
ska 43, mieszkanie 5, zdw 65 579

Lokal
na warsztat, skład, wynajme. —
Garncarska 2, wskazuje dozorca.
zdw 67 564

Poszukuje
jasnej ubikacji na pracownię. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 380

Pokoju
próżnego w centrum od gospodar-
stwa. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 383

Sklepu
nadającego się do sprzedaży na-
biалу w centrum poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 477

Ubikacje
suchą wynajme na składnicę. —
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdw 67 419

Na biuro
samo centrum jeden lub dwa du-
że pokoje wysoki parter wynaj-
mie zaraz Fr. Ratajczaka 9 —
Wiadomość w podwórzu parter,
prawo.

Pokoju próznego
(odpowiedniej ubikacji) poszuku-
je się na posiedzenia Spieszne
oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 67 512

Ubikacje
2-3 jasne suterenuwe, podwór-
zowe, gaz, woda, na cicha pracownię
śródmieściu poszukuje
Kurjer Poznański zdw 67 358 9

14 DZIERZAWY

Surowców
hurt, jedyny na miejscu, większe
miasto powiatowe, oddam najtym
miast w dzierżawę. Oferty Agen-
cja Kurj. Pozn. Krotoszyn
nw 5996

Poszukuje
dzierżawy dobrze prosperującej
piekarni zaraz. Matena, Toruń,
Mickiewicza 135. zdw 5954

Egzystencja
dla pierwszorzędnej krawcowej.
Skład z mieszkaniem w małym
mieście przy jeziorach i lasach.
Autobusem i małą kolejką z po-
wodu starości dla spokojnych lu-
dzi, tanio do wynajęcia. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 323

Plac
wydzierżawie przy przeładowni
miejskiej Szczegóły Składowa 12,
mieszkanie 8 zdw 67 320

Dzierżawa
40 mórz inwentarzem badykan-
mi, 7 kilometrów od Poznania,
morgi 150 funtów na 8 lat, ob-
ciec 4500 Nowak, Poznań Kra-
marska 15. zdw 67 821

Garaż
do wynajęcia Wiadomość: Fir-
ma Zak Różana 14 zdw 67 859

Majątki — Resztówki
gospodarstwa, większe mniejsze,
w wielkim wyborze na dogodnych
warunkach mamy do wydzierżaw-
ienia także do sprzedania. Agra-
pol. Poznań, Dąbrowskiego 2.
zdw 67 615

15 UZDROWISKA

**„Milowody“, zakład
przyrodolecznicy**
leczy nerwy i choroby wewnętrzne.
Ceny niskie. Poczta stacja
kol. Oborniki Wlkp. dw 1 045

16 OSOBISTE

Papieronica
w czarno-niebieskie kwadraty
prosi zainteresowaną Wielkopo-
lanka, pośredniak wieczór o
możliwość poznania, zdw 67 420

Ostrzegamy
ponieważ wksel na 500 zł dore-
czony p. Paweł Kulesza, Poznań,
ul. Słowackiego 12 został zabu-
jony w całości skradziony,
zostawiamy zdykontowanie tego
wkselu i uniemożliwiamy. Wy-
stawa wkselu Kazimierz Par-
czewski zwanca Karol Popiel i
Dr. Andrzej Niesiołowski.
zdw 67 431

Unieważniam
wksel na sumę 1000 zł akcept-
ant Franciszek Wyrwiński, Piat-
kowo, zwan Jan Przybecki, Pół-
wiejska 34 Wksel był w posła-
danu p. Kozina, Półwiejska 5
i ostrzegam każdego przed naby-
ciem takowego Jan Przybecki.
Pw 7114-30 53

21 ZGUBY

Papiery samochodowe
PZ 49048 zgubiłem. Upraszam
uczciwego znalazcę o zwrot za
dużym wynagrodzeniem. Telefon
57 26. zdw 67 501

Zgubiłem
tablicę od samochodu z nr. P. Z.
46 055. Uczciwego znalazcę pro-
szę o oddanie. A. Kościelniak,
Kościan. nw 5950

22 ROZMAITE

6,90
koszula zefirowa
biała smokingowa
od 8,90; sporto-
wa z kratką od
5,90; marqui-
sette jedwabne
od 10,50; nocne
od 7,90; dzienne
białe od 3,90 —
trykotowe 2,90
kalesony trykotowe od 2,25 Try-
koty męskie i dziecięce w wiel-
kim wyborze po znacznie zniżo-
nych cenach poleca Fabryka Bie-
lizny J. Schubert ul. Wrocław-
ska 3 Pw 7 224-36 38

Obiady
kresowe smaczne. Ceny niższe.
Kantaka 8/9. III. zdw 67 925

Futra
damskie, męskie wszelkiego ro-
dzaju wykonuje solidnie i tanio
Warszawski Salon M6d, Matejki
51. zdw 67 929

Chiromantka
Focha 20-12 przeprowadza system-
em sławnej Lenormand.
zdw 67 294

4,90
fartuch biały z
rękawami kolo-
rowy od 8,90. —
Płaszcz biały od
5,90 kolorowy od
9,80 poleca fabry-
ka bielizny — J.
Schubert, ulica
Wrocławska 3.
Pw 7 223-36 36

Na jesień
niezbędne suknie kostiumy, swety-
try jumpy, pulowery wykonuje
przerabia „Trio“ Szymański-
ego 10 przy Świętokrzyskim mie-
szkanie 12 Pw 7 242-37 166

Reparacje
zegarków i wszelkiej biżuterji
wykonuje przedko solidnie F.
Tarkowska Poznań Plac Wol-
ności 11. Pw 6995-24 15

Akuszerka
Kleinwłóchterowa, Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szymański-
ego 2, pierwsze piętro, lewo, dru-
gi dom od pl. Świętokrzyskiego.
zdw 63 142

Damskie
opasy lecznicze „Femina“ oraz
gorsety i biustonosze wszelkiego
rodzaju wykonuje „Femina“.
Główna Włda 67. zdw 67 410

Damskie nocne koszule
bogato dekorowane od 10 —
Pracownia Gorsetów „Wanda“
Ratajczaka 27 zdw 65 442

**Wszelkie
prace stolarskie**
całkowicie wyprawy i pojedyncze
meble, fornierowane, polerowane
i malowane (budowlane oraz od-
polerowanie mebli i fortepianów)
wykonuje solidnie i na dogod-
nych warunkach S. Solarina ulica
Dąbrowskiego 83 85 w podwórzu
prawo ostatnia składnica.
zdw 66 647

Obiady
kresowe, urozmaicone, Waly Zyg-
munt Augusta 1. m. 8. zdw 67 552

Szofer
poszukuje jakiegokolwiek posady
za małym wynagrodzeniem. Oferty
Kurjer Poznański zdw 60 252

Masażystka
dyplomowana z dłuższą praktyką
poleca się, Grochowe Łaki 4,
mieszkanie 14. zdw 67 311

Zwózki
tanie. Posłańcy „Ekspres“, tele-
fon 25 20. 27 Grudnia 16.
zdw 67 332

Kto
dopomoże studentowi politechni-
ki w trzecim roku do ukończenia
studies pod zastaw polisy na ży-
cie i mebli? Taśtawie zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 67 333

Kucharka
gotuje na uczach i weselach. L.
Sarnowska, Tylna Chwałiszewo
23. zdw 66 604

Krawcowa
wykonuje elegancko suknie od
6-15. Romana Szymańskiego 5,
parter zdw 67 578

Obiady
na masle. Abonament. Matejki 68.
mieszkanie 1. zdw 67 680

Samochód
cjezarowy wypożyczam na krót-
kie i dalsze tury. Garaż Central-
ny telefon 78 00 zdw 67 430

Krawcowa
poleca się w dom. 2 zł. dziennie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 716

Kroju
szycia, w ciaru dwóch miesięcy,
także wieczorami. „Limba“, Wa-
ly Królowej Jadwigi 3a, parter le-
wo. zdw 67 628

Płaszcz
szyje elegancko, tanio. Waly Kró-
lowej Jadwigi 3a parter, lewo.
zdw 67 627

Werkli
jutowe, linsne, z metalu i inne,
nowe, oraz używane, do wszel-
kich celów, oraz szyje powie-
rzonych worków, p.acht itp. wy-
konuje i dostarcza ro. cenach
konkurencyjnych R. Kunert i Ska-
T. z o. p. Poznań, Woźna 12, tel.
29-21, fabryka worków płacit i
namiotów hurtownia filców i bre-
zentu. Pw 6988-35 9

Na obiady
przyjme jeszcze kilka osób z in-
teligencji. Romana Szymański-
ego 1, parter, lewo. zdw 67 812

Akuszerka
Jankowska przyjmuje panie —
przyjezdne — pomoc lekarska.
Warszawa, Hoża 7, m. 25.
nw 5953

Kroju
akademickiego wycucze za po-
życzenie 300 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 935

Kapelusze
damskie przerabiam podług naj-
nowszych modeli. Poczta 31a,
m. 8. zdw 67 689

„Fakon“
Fabryka odzieży i konfekcji chło-
piec, Kramarska 5. II. Poleca
ubranka p. aszyczki na walecia,
po cenach bezkonkurencyjnych,
wszelkie zamówienia wykonu-
je w 24 godzinach. zdw 67 706

Chiromantka
przejezdna w rózny z kart. reki.
Ratajczaka 28. m. 7. zdw 67 911

23 OZENKI

Agronom
młody, przystojny, dzierżawca
majątku 500 morgowego szuka
zwy. celem objęcia większej dzier-
żawy Panienki do lat 23, o bez-
nagannnej przeszłości z sfer ziem-
skich ładnie i przystojnie,
ze zca z ałem zaufaniem prze-
słać swe oferty z fotografią (kto-
rych zwrot rece) do Kurjera
Poznańskiego zdw 66 795

Dla
mej krewnej pani lat średnich z
braku znajomości poszukuje przy-
jaciela (wdowcy nie wykluczam).
Cel matrymonialny. Blizsze
szczegóły osobliście. Proszę pisać
na adres: A. Jaszko, Poznań ul.
Karwowskiego 12 a. zdw 65 030

Wdowiec
lat 35, przystojny, brunet, kupiec,
dochód miesięczny 800 zł, prag-
nałby poznać pannę względnie
wdowę bezdzietną do lat 30, w
celu matrymonialnym. Dla po-
większenia przedsiębiorstwa pe-
wien majątek pożądam Zgłosze-
nia z fotografią uprasza kiero-
wać do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 66 550

Panna
lat 28, przystojna, inteligentna,
gospodarna, posiadająca majątku
do 20.000, szuka męża na stałym
stanowisku państwowym, chętnie
nauczyciela, lub właściciela, tylko
poważnie myślącego. Zgłoszenia
do Kurjera Poznańskiego
zdw 67 794

Ziemianin
lat 38 przystojny, poszukuje zo-
ny milej inteligentnej, z mająt-
kiem 50-70 tysięcy, Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdw 67 363

Szatyn
kawaler, lat 34, solidny i rzu-
kny gospodarz, poszukuje panny ce-
lem ożenku od lat 20-30, katoli-
czki z dobrej rodziny z mająt-
kiem dla wspólnego dobra celem
usamodzielnienia się. Sprawy
traktuje się poważnie, dyskrecję
i zwrot fotografii zwracam słowem
honoru. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdw 67 463

Wielkopolanka
sieroła, lat 25, inteligentna, mu-
zykalna, posiadająca kilka tysięcy
złoty w gotówce, pragnie wyjść
zamaż. Panowie z dobrym charak-
terem, kucpy, leśnicy i urzędnicy
na starych stanowiskach racza
lask, swe oferty wraz z fotogra-
fiami przesać do Kurjera Poz-
nańskiego pod zdw 67 897

Dwóch przyjacieli
lat 29 i 25 przystojni, inteligentni
i wysokiego wzrostu, szukają
znajomości pań do lat 25. Cel
matrymonialny. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 502

Matrymonjalne
pania z Gdyni materialnie niezab-
leżnego do lat 60, pozna 31 letnia
szlachcianka, katoliczka, położna.
Wykształcenie gimnazjalne. Po-
ważne oferty Kurjer Poznański
zdw 67 726

Sympatyczna
panienka córka mniejszego kup-
ca pragnie wyjść zamaż. Oferty
Kurjer Poznański jw 1588

Panienka
z prowincji z porządnej rodziny
posiadająca kompletna wyprawę
2 pokoje i kuchnię, 4 tysiące go-
łówek poszukuje pñów najchę-
tniej urzędników lub wojskowych
cel matrymonialny. Oferty Kur-
jer Poznański jw 1589

2 koleżanki
córki kunców, szatynka i brunetka
z ładną wyprawą poszu-
kują znajomości panów na do-
brych stanowiskach. Cel matry-
monialny. Zet. pod zdw 67 364
do Kurjera Poznańskiego

Blondynka
lat 27, religijna, z dobrego domu
gospodarna milego usposobienia
muzyczna, niebieska, pozna dla
braku znajomości na tej drodze
pana o szlachetnym charakterze
na dobrym stanowisku w celu
matrymonialnym. Poważne of-
erty możliwie z fotografią proszę
kierować do Kurjera Poznań-
skiego nw 5959

24 NAUKA

**Kurs tańców
rozpoczynamy**
Mikołajczak, Kledecka
Poczta 29 Pw 7247-38 216

Rodowita Francuzka
udziela lekcji konwersacji kore-
petycji do wszystkich klas.
Młyńska 2 m 7 telefon 53-45
zdw 60 254

Złoty
łacina, greka, polskie, Kurjer
Poznański zdw 66 749

Książkowości
wycucza prywatnie Derfert Zie-
lona 6 zdw 66 856

Nauka
pisanie na maszynach metoda
nowoczesna, Zapisy codziennie
w firmie Block Brun w Pozna-
niu, Plac Wolności 8, I piętro.
Pw 7 221-30 90

R. de Brugiere
lektor U P udziela lekcji języ-
ka francuskiego i konwersacji
według najnowszych i najszy-
bszych metod ul. Matejki 59.
zdw 61 415

Kursy
kroju i szye a udziela Łukowska
Kantaka 2 zdw 60 758

Kto
udzieli konwersacji francuskiej
za niemiecką? Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 65 498

Kursy stenografji
pisanie na maszynach, Kantaka
I. II. piętro. zdw 65 403

Kto
przygotuje III ekonomicznego?
Materiał przerobiony, warunki
Kurjer Poznański zdw 67 391

Szkoła tańców
Baletmistra Szczerka
Nowego Rumba, rozpoczynam
drugiego gwarancja wycuczenia
Zgłoszenia Dom Rzemieślniczy,
ul. Ratajczaka zdw 67 838

Za korepetycje
(łacina, angielski, francuski) szu-
ka pokoju utrzymaniem słuchacz-
ka Szkoły Spółczesnej. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 67 375

Matematyk
udzieli matematyki fizyki. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 455

Dla studentek
pensjonat, Skarbowsa 9, zdw 67 363

Kursy
stenografji pisanie na maszy-
nach, książkowości rozpoczynam
I października Tvan Zaworska
Strzelecka 33 i Poznański 28 30.
Dla urzędników i niezamężnych
szuka. zdw 63 312

Matematyk
III roku, doświadczony korepe-
tytor poszukuje lekcji. Godzina
2 złote. Oferty dw 1 183

Student
udziela matematyki, fizyki, łaci-
ny. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 67 415

Gimnazjastom
pomoc naukowa, Godzina 0,50 —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 855

Matematyk
fizyk z dyplomem udziela tanio
lekcji. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 836

Kroju
damskiego cztery tygodnie wie-
czorem tano udziela Szymański
Waly Jana 9. zdw 66 629/30

Biuro
Informacji Szkolnych, Warszawa,
Foksal 16. — 2 (34044). Adresy
gimnazjów, szkół zawodowych,
kursów, przedszkoli, stacji, su-
miennych korepetytorów. Porad-
nia w sprawie wyboru nauki za-
wodowej. Pw 6209 62 292

Studentka
udziela korepetycji specjalnie je-
zyki. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 856

Angielka
udziela lekcji i konwersacji ta-
nio. Św. Marcin 19 mieszkanie 3.
zdw 67 820

Kroju
szycia, kursy dzienne, wieczorne,
system akademii, 5 października
6 tygodniowo, opłata wyjątkowo
przystępna, Szpotkańska, Marcin
18. zdw 67 903

Tanie kursy tańców
Mielżyński, 27 Grudnia 19. m. 9.
zdw 64 548

25 MUZYKA

J. Skotarkówna
pianistka z dyplom państw. b.
nauczycielka Państw. Konserwa-
torium w Poznaniu udziela le-
kcji gry na fortepianie, teorii i
solfeży. Kursy przygotowawcze
Zgłoszenia: ul. Staszica 5 I.
zdw 60 541

Lekcyj
fortepianu udziela nauczycielka,
Ratajczaka 10. I. zdw 67 511

Czarłski
nauczyciel muzyki — (fortepian,
skrzypce), Kwiatowa 11 parter.
zdw 67 534

**Lekcyj
gry na fortepianie**
udziela Halina Malinowska, b.
prof. Państwowego Konserwa-
torium w Poznaniu i Konserwa-
torium Wrocławskiego. Zgłoszenia
ul. Sew. Mielżyńskiego 1. III.
zdw 67 686

Gry
fortepianowej udziela, fortepian
o ćwiczeń, Kopernika 8, parter
lewo. zdw 67 732

Profesorka
fortepianu, dyplom wirtuozowski,
nowoczesna metoda, Ratajczaka
29. III. lewo. zdw 67 700

8
z miesięczną lekcją fortepianu.
Adres Kurjer Poznański Stary
Rynek rw 2018

Historja muzyki
wykłady o rozwoju Opery, sym-
fonij, pieśni, rozpoczynam z paź-
dziernikiem. Zgłoszenia: Podgó-
rna 7. m. 3. Szymańska. zdw
67 894

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek powieściowych Najwięk-
sza i najtańsza Ostatnie nowości
Wielki wybór 14 zł miesięcznie
Specjalne udogodnienia dla ab

Posługaczka
dobremi świadectwami poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 67 870

Dziewczyna
poszukuje posługi od 1. 10. lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 446

Dziewczyna
z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od pierwszego lub zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 67 445

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 444

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 67 443

Dziewczyna
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 67 439

Niania
lat 20. dobrze polecona wyreczy pania domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 438

Z kaucją
szofer szlusz poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 437

Stenotypistka
polsko niemiecka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 471

Panna
poszukuje posady do dzieci ze szyciem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 427

Panna
znająca szycie poszukuje posady do starszych dzieci lub odpowiedniej. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 474

Dziewczyna
pracowita i uczciwa poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 123

Dziewczyna
dobrem gotowaniem, sumienna, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 433

Pomocnik
fryzjerski szuka posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 424

Postęgu
przyjme dwa razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 423

Praczką
szuka prania i posługi raz w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 463

Rządca
żonaty lat 42. 3 małych dzieci. 20 lat praktyki w wzorowych majątkach, wykształcenie z wyższej tercjii gimnazjum, 2 kursy szkoły rolniczej w Inowrocławiu, posiada dobre świadectwa i powołanie się może na referencje polecenia znanych posiadaczy ziemskich, poszukuje posady zaraz lub 1. 10. 32 Zgłoszenia J. Ślabecki, Ujazd per Grodzki powiat Śmigiel, zdw 67 409

Student
farmacji z dwuletnią praktyką poszukuje posady zaraz najchętniej na prowincji. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 412

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 513

Prasowaczka
poszukuje pracy poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 526

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady jakiegokolwiek Oferty Kurjer Poznański zdw 67 497

Poznanianka
inteligentna, z dobrej rodziny, lat 30, poszukuje samodzielnego zarządu domem, zna język polski i niemiecki lub do dzieci lecz tylko samodzielne wychowanie bez nadzoru rodziców Zgłoszenia Gen. Koszfiński 12, mieszkanie 9, pod „Stella“, zdw 67 489

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Wesoły Porucznik“
- Aurora: „Ken Maynard Senior Americano“
- Casiro: „Przygody jeńca wojennego“
- Colosseum: „Podcięte skrzydła“
- Corso: „Bicz Boży“
- Edison: „Miasto miłości“
- Harfa: „Teresa Raquin“
- Kapitol: „Tempo... Tempo“
- Metropolis: „Światło i cienie macierzyństwa“ oraz operetka p. t. „Czarodziejskie skrzypce“
- Odeon: „Córka Zorzy“
- Renaissance: „Apaszka“
- Słońce: „Król Gór“
- Tęcza: „Golebica“
- Wilsona: „Higiena Seksualna“

Sierota
uczciwa z poleceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 683

Praczką
pracowaczka poszukuje posługi ewtl. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 651

Krawcowa
rutynowana poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 646

Uczciwa
panienka z lepszej rodziny szuka posady do dzieci lub prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 621

Krawiecki
pomocnik z prowincji dzielny w zawodzie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 640

Starsza
uczciwa kobieta poszukuje prania lub posługi w godz. rannych. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 600

Kierownik
ceglarni, sumienny doświadczony, świadectwa, polecenia dobre, poszukuje posady. Laskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 350/1

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 432

Emeryt kolejowy
za samotnego lub z rodziną poszukuje pracy jako woźny portier, stróż i t. p. Antkowiak, Mur, Gosłina, Podgórna 9, zdw 67 863

Wolontariusz
fryzjerski z ukończoną 3 letnią praktyką poszukuje zaraz pracy. Marjan Dziennik, Książ pow. śremski, zdw 67 866

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 790

Za
wrobienie posady inkasenta dam 100 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 784

Dziewczyna
samodzielną z dobrem gotowaniem poszukuje całodziennych posług w śródmieściu, zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 708

Inteligentna
młoda panienka, ukończ. 3-letni dwuletnia praktyka zakładzie wych. szczególnym zamiłowaniem do dzieci, przyjmie posadę pensjonacie, schronisku, ochronce także zagranicą ewtl. prywatnie zaopiekuje się dziećmi bez matki lub rodziców. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 720

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem uczciwa, dobre świadectwa poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 67 714

Dziewczyna
młodsza pilna, uczciwa, dobre świadectwa szuka posługi, może być z praniem i gotowaniem w okolicy Łazarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 749

Dziewczyna
z gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 854

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 639

Sierota
młoda, porządna, uczciwa, religijna, szuka posady do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem do religijnego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 636

Początkująca
maszynistka poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 924

Absolwentka
sem. naucz. przyjmie prywatną posadę. Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański zdw 65580

Osoba
inteligentna, uczciwa, sumienna, lat 35, umiająca dobrze gotować, zaprawiać, szyc, szuka samodzielną posady. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 776

Dziewczyna
ze wsl. świadectwami do wszystkiego, poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 691

Praczką
poszukuje prania Oferty Kurjer Poznański zdw 67 906

Uczciwa
i pracowita dziewczyna poszukuje miejsca z gotowaniem lub posługi w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 363

Uczciwa
dziewczyna, chętna do pracy, kochająca dzieci z dobrimi świadectwami szuka stałej posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 886

Posługaczka
młoda, pracowita szuka posługi na przed południem. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 644

Posługi
poszukuje dziewczyna czysta, uczciwa od 11 do wieczora. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 861

Pomocnik aptekarski
dobry recepturzysta poszukuje posady Śmigaj Jan Toruń, Bydgoska 39, zdw 67 864

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 869

Panienska
zamiejscowa lat 18, poszukuje zaraz posady do dzieci z szyciem w Poznaniu. Oferty do Kurjera Poznańskiego s/w 18

Wdowa
szuka posady w lepszym domu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 67 807

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem chętna i pracowita szuka miejsca od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 803

Panienska
znająca język niemiecki, biurową i szycie szuka jakiegokolwiek pracy miejscowość obojętna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 828

1500
zł. złoże kaucji lub wypożycze za posadę portiera woźnego, inkasenta lub inną Oferty Kurjer Poznański zdw 67 831

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 799

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego bez prania albo posług. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 835

Poszukuje
posługi od południa. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 632

Biuralistka
początkująca poszukuje posady od 15 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 925

Niania
kochająca dzieci dobrze polecona długoletni świadectwem szuka posady od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 929

Kucharka
i pokojowa dobrze polecone długie świadectwa poszukują posady do lepszego domu 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 930

Bufetowa
uczciwa, lat 19, szuka posady za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdw 67 917

Dziewczyna
ucelwa do wszystkiego szuka miejsca od 1. 10. 31 r. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 623

Maszynistka
rutynowana polsko - niemiecka, długoletnia praktyka biurowa, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 693

Dziewczyna
sumienna, pracowita, umiająca cośkolwiek gotować poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 690

Panna
znająca szycie i wszelką prace domową poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 743

Reemigrant
władający francuskim, polskim, niemieckim, holenderskim w słowie i piśmie poszukuje jakiegokolwiek posady w handlu lub administracji państwowej Zgłoszenia do „Par“ Aleje Marcinkowskie 11 pod 57.191 Pw 7117-57.191

Posługi
praniem, gotowaniem lub bez poszukuje. Posiadam dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 907

Praczką
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 906

Poszukuje
posady do pomocy krawcowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 902

Technik dentystyczny
po ukończeniu trzechletniej praktyki poszukuje posady w dobrej praktyce, miejscowość obojętna, wymagania skromne. Laskawe zgłoszenia do: Blott K., Orzesze, Górny Śląsk, zdw 67 273

Maszynistka
poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 67 266

Bankowiec
z 9 letnią wielostronną praktyką w wielkim banku zmienia posadę z 1 stycznia 1932. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod dw 1190

Siodlarz
po wojskowej służy o znany dobrze w z wodzie siodlarskim lakiernictwie, tapicerstwie galanterji poszukuje pracy zaraz lub później Przyjmie także miejsce w majątku. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 204

Szukam
posługi jako przychodnia od 1-go z praniem i gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 67 201

Studentka
szuka pracy piśmiennej domowej lub do pomocy w nauce. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdw 67 217

Posługaczka
poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 049

Uczciwa
dziewczyna szuka posady z praniem bez gotowania lub posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 004

Posługaczka
wiejska uczciwa, poszukuje posługi po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 002

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukuje
30-50 pracowników umysłowych o przynajmniej średnich kwalifikacjach. Szczegółowe oferty, Lwów, Skrytka pocztowa 249 Herman, nw 5943

Pokojowa
z bardzo dobrimi świadectwami potrzebna zaraz lub od 15. na wieś. Pensja miesięczna 35, — zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznański pod dw 1187

Pomocnik ogrodnicy
(młodszy) sumienny, trzeźwy, pracowity może się zgłosić zaraz lub później Oferty z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdw 64 485

Służąca
do wszystkiego tylko bardzo do brze polecona, uczciwa, pracowita może się zgłosić. Matejki 7, II piętro, prawo, 4-6 godz. zdw 67 156

Uczennica
do szycia na rok potrzebna. Królikiewicz, Stolarska 1, zdw 67 169

Elewa
zaraz poszukuje Apteka w Bazarze Pw 7 584-39.16

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy korespondencyjne m Sekulowicza Warszawa Zórawa 42 Wyczuja listownie bachaltery, rachunkowości, korespondencji, stenografji, handlu prawnym, kaligrafji, daktylografji, towaroznawstwa, języków pisowni gramatyki polskiej ekonomji. — Zadzajcie prospektów nw 5504

Do obciagu riwa
potrzebna zaraz dziewczyna. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 67 343

Bileterki
młode zgłosz się mogą w czwartek 1. b. m. do Variété „Alhambra“, po południu od 2-3 pokój 28, zdw 67 332

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z samodzielnym gotowaniem może się zgłosić. Sołeca, Poznańska 58 a II piętro, zdw 67 405

Podróżujący
potrzebny zaraz do sprzedaży torebek papierowych, papieru i druków na miasto Poznań, Zgłoszenia z odpisami świadectw, życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 67 530

Uczennica
do krawieczyny damskiej potrzebna zaraz, Wierzbicze 48, mieszkanie 3, zdw 67 527

Starsza
dziewczyna z niemiecką mową zaraz potrzebna, najchętniej sierota. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 649

Chłopiec
potrzebny zaraz. Kurcja Poznański zdw 67 580

Ekspedjentka
z kaucją zaraz potrzebna do bufetu. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 472

Pracownice
potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 614

Fabryka
poszukuje podróżniaczego art. technicznych odwiedzającego regularnie klientele ewent. własnym samochodem na wojew. Poznańskie i cała Polska dla specjalnego artykułu technicznego za udzieleniem prowizji. Pierwszeństwo daje się przedstaw. na cała Polskę (własny samochód). Oferty Kurjer Poznański zdw 67 724

Panienska
do składu potrzebna ładnym charakterem pisma. Potrzeba 200-300 zł. Może być utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 862

Odciągaczka
do wód mineralnych i lemonjad potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 837

Panienska
do lekkich zajęć w cukierni potrzebna. Zgłoszenia Beelly plac Nowomiejski 1, zdw 67 591

Gospodyni
energiczna, samodzielną na majątek ziemski zaraz potrzebna od lat 30. Krajewicz Poznań, Dąbrowskiego 2, zdw 67 607

Ekspedjentka
z branży rzeźniczej tylko siła fachowa potrzebna zaraz. Świński, mistrz rzeźniczy, Poczta 16 lub Górczyńska 4, telefon 40 90 zdw 67 633

Służąca
przychodnia potrzebna. Wały Jagiello 18, m. 8, zdw 67 648

Fryzjerka
potrzebna. Głowacki, Kanałowa 16, zdw 67 598

Ekspedjentka
do bufetu z obsługą Zgłoszenia Strzelecka 25, parter, mieszka. 2, zdw 67 417/8

Uczennice
na kurs kroju, szycia z utrzymaniem bez Nowakowa, Nowe Osiedle, Swarzędzka 4, Brama Warszawska, rw 2904-5

Służąca
gotowaniem potrzebna. Głęboki, Chwaliszewo 30, zdw 67 378/9

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem od 1. X. może się zgłosić Górna Wilda 42 I, mieszkanie 7, zdw 67 430

Koszykarsz
jest potrzebny Kamiński, Marsz. Focha 85, zdw 67 493

Krawcowa pierwszorzędna
samodzielną na płaszcze dłuższą praktyka u krawca potrzebna. Świadectwa przynieść „Pamina“ Fredry 3, zdw 67 524

Młodsza
panienka inteligentna lubiąca dzieci z szyciem potrzebna. Barłkowska, Woźna 18, II, od 5-6 zdw 67 514

Kucharka służąca
z dobrem gotowaniem restauracyjnym, dobrimi świadectwami potrzebna. Zgłoszenia Sobera Chłapowskiego 7, Wilda, zdw 67 458

Dziewczyna
tylko z dobrem gotowaniem do wszelkiej pracy potrzebna zaraz. Zwierzyniecka 1, II, lewo, zdw 67 717

Butony brylantowe
ca 14 kar. wspaniale okolicznościowo do nabycia **W. SZULC,** pl. Wolności 5, Pw 71 8-38.210

Trykociarka
wykwalifikowana do wykańczania trykotów potrzebna. Jan Dobry, Aleje Marcinkowskiego 7, zdw 67 767

Garderobiana
przystojna, uprzejma potrzebna zaraz. Zgłosz. restauracja „Express“, św. Marcin 64, od 4 do 5 po południu, zdw 67 770

Kierownika
do restauracji przyjmie, kaucja pożądana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 893

SKÓRKI FUTRZANE i BLAMY
w wielkim wyborze i tanio!
F. Woźniak
Poznań, ul. Kramarska 16 Pw 7118-39.52

Humor zagraniczny

— Biedny mąż mój umarł w osiem dni po naszym ślubie!
— Aha, więc po krótkich cierpieniach.
(Lond. Opinion). S. F.

Przedpłata na październik 1931, za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w miesiącu zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczny 200 gr. od 1-lamowego milim. dnia porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 11, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.